

Hof van Cassatie

LIBERCAS

5/6 - 2024

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

DAAD

Daad - Fout - Notaris - Gedwongen tenuitvoerlegging - Beslag op onroerend goed - Toewijzing - Mogelijkheid tot hoger bod - Geldigheid van het hoger bod - Vereiste voorwaarde op het tijdstip van het hoger bod - Borgstelling - Het stellen van een onvoorwaardelijke bankwaarborg - Verplichting voor de notaris

Wanneer de notaris, met toepassing van de discretionaire bevoegdheid om de solvabiliteit van de opbieder te beoordelen, van hem een borgstelling vraagt door te eisen dat hij een waarborg verschaft bij het hoger bod, dient hij zich te houden aan de voorwaarden die hijzelf heeft bepaald en moet hij het bewijs kunnen leveren dat ze werden nageleefd, om niet aansprakelijk te worden gesteld (1). (1) Artikelen 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, vóór de opheffing ervan door de wet van 11 augustus 2017.

- Artt. 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

4 maart 2022

C.19.0395.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.2](#)

AC nr. ...

HERSTELPLICHT

Herstelplicht - Zaken - Schade - Oorzaak - Gebrek van de zaak - Fout van het slachtoffer - Aansprakelijkheid - Vrijstelling van de bewaarder

Wanneer de rechter het gebrek van de zaak vaststelt, kan hij de bewaarder van die zaak enkel van alle aansprakelijkheid ontslaan wanneer hij aanneemt dat de schade ook zonder het gebrek van de zaak zou zijn ontstaan zoals ze zich heeft voorgedaan.

- Art. 1384, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek

31 januari 2022

C.21.0021.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.7](#)

AC nr. ...

Herstelplicht - Zaken - Schade - Oorzaak - Gebrek van de zaak - Fout van het slachtoffer

De omstandigheid dat de schade werd veroorzaakt door zowel de fout van het slachtoffer als door een gebrekkige zaak, sluit de aansprakelijkheid van de bewaarder van de zaak niet uit, zoals deze is bepaald in artikel 1384, eerste lid, Oud Burgerlijk Wetboek.

- Art. 1384, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek

31 januari 2022

C.21.0021.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.7](#)

AC nr. ...

Herstelplicht - Krankzinnigen - Veroordeling tot vergoeding van schade - Persoon met ernstige geestesstoornis

Voor de toepassing van artikel 1386bis, eerste lid, Oud Burgerlijk Wetboek volstaat een tijdelijke aantasting van het oordeelsvermogen te wijten aan een bijzondere omstandigheid niet, doch is een aanhoudende aantasting van het geestesvermogen, inherent aan de persoon, vereist (1). (1) Cass. 20 juni 1979, AR 1568, AC 1978-79, 1258.

- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek

2 december 2022

C.22.0039.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221202.1N.1](#)

AC nr. ...

OORZAAK

Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Waals Milieuwetboek - Misdrijf - Door het Waals Gewest geleden economische en materiële schade - Schadeloosstelling

De bewering dat de bedragen die worden gevorderd tot vergoeding van de economische en materiële schade van het Waals Gewest als gevolg van een overtreding van het Waals Milieuwetboek, slechts de weergave zijn van de gebruikelijke opdrachten van de gewestelijke administratie, en, dat het derhalve niet is bewezen dat het Gewest omwille van de misdrijven gedwongen werd om andere uitgaven te maken dan die welke verband houden met zijn opdrachten van openbare dienst, verantwoordt de afwijzing van de vordering niet naar recht, wanneer die motivering niet vaststelt dat de gevorderde geldsommen, namelijk de kost van de verplaatsingen en van de prestaties van de gekwalificeerde ambtenaren vereist door het onderzoek van de gepleegde misdrijven en het nemen van de gepaste maatregelen om de gevolgen hiervan te ondervangen, naar verhouding van dezelfde bedragen zouden zijn uitgegeven mocht geen enkel van die misdrijven zijn gepleegd, en de redengeving evenmin vaststelt dat, zonder die misdrijven, het Gewest hetzelfde investeringsverlies zou hebben geleden dan het verlies dat het volgens zijn aanvoering moet boeken in de jaarlijkse budgetten die het aan agromilieumaatregelen spendeert en het arrest niet vermeldt op grond van welke wettelijke, reglementaire of verdragsbepaling de gevorderde bedragen definitief ten laste van het Gewest dienen te blijven (1). (1) Zie Cass. 7 mei 2015, AR C.14.0011.F, AC 2015, nr. 296, met andersluidende concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal LECLERCQ: "Het bestaan van een contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting sluit niet uit dat schade in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek ontstaat, tenzij wanneer blijkens de inhoud of de strekking van de overeenkomst, de wet of het reglement, de te verrichten uitgave of prestatie definitief voor rekening moet blijven van diegene die zich ertoe heeft verbonden of die ze ingevolge de wet of het reglement moet verrichten; de rechter dient te beoordelen, door middel van een uitlegging van de overeenkomst, de wet of het reglement, of de gedane uitgaven, m.n. die met betrekking tot de riviervisserij, al dan niet definitief voor rekening moeten blijven van diegene die ze heeft moeten doen en de partijen dienen dat niet aan te tonen"; Cass. 23 oktober 2012, AR P.12.0318.N, AC 2012, nr. 560; Cass. 18 september 2007, AR P.07.0005.N, AC 2007, nr. 412, met concl. van toenmalig advocaat-generaal DE SWAEF; Cass. 9 februari 2006, AR C.05.0172.N, AC 2006, nr. 88. Het eerste middel van het Waals Gewest voerde bovendien de schending aan van artikel D.157, §1, derde lid, Waals Milieuwetboek, dat bepaalt dat "de veroordeelde wordt gedwongen tot de terugbetaling van alle uitvoeringskosten op overlegging van een gewone staat opgemaakt door de overheid die voor de uitvoering heeft gezorgd", en verwees bovendien wat dat betreft naar de artikelen D.122, D.123 en D.156 van voormeld wetboek.

SCHADE

Schade - Algemeen - Waals Milieuwetboek - Misdrijf - Door het Waals Gewest geleden economische en materiële schade - Schadeloosstelling

De bewering dat de bedragen die worden gevorderd tot vergoeding van de economische en materiële schade van het Waals Gewest als gevolg van een overtreding van het Waals Milieuwetboek, slechts de weergave zijn van de gebruikelijke opdrachten van de gewestelijke administratie, en, dat het derhalve niet is bewezen dat het Gewest omwille van de misdrijven gedwongen werd om andere uitgaven te maken dan die welke verband houden met zijn opdrachten van openbare dienst, verantwoordt de afwijzing van de vordering niet naar recht, wanneer die motivering niet vaststelt dat de gevorderde geldsommen, namelijk de kost van de verplaatsingen en van de prestaties van de gekwalificeerde ambtenaren vereist door het onderzoek van de gepleegde misdrijven en het nemen van de gepaste maatregelen om de gevolgen hiervan te ondervangen, naar verhouding van dezelfde bedragen zouden zijn uitgegeven mocht geen enkel van die misdrijven zijn gepleegd, en de redengeving evenmin vaststelt dat, zonder die misdrijven, het Gewest hetzelfde investeringsverlies zou hebben geleden dan het verlies dat het volgens zijn aanvoering moet boeken in de jaarlijkse budgetten die het aan agromilieumaatregelen spendeert en het arrest niet vermeldt op grond van welke wettelijke, reglementaire of verdragsbepaling de gevorderde bedragen definitief ten laste van het Gewest dienen te blijven (1). (1) Zie Cass. 7 mei 2015, AR C.14.0011.F, AC 2015, nr. 296, met andersluidende concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal LECLERCQ: "Het bestaan van een contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting sluit niet uit dat schade in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek ontstaat, tenzij wanneer blijkt de inhoud of de strekking van de overeenkomst, de wet of het reglement, de te verrichten uitgave of prestatie definitief voor rekening moet blijven van diegene die zich ertoe heeft verbonden of die ze ingevolge de wet of het reglement moet verrichten; de rechter dient te beoordelen, door middel van een uitlegging van de overeenkomst, de wet of het reglement, of de gedane uitgaven, m.n. die met betrekking tot de riviervisserij, al dan niet definitief voor rekening moeten blijven van diegene die ze heeft moeten doen en de partijen dienen dat niet aan te tonen"; Cass. 23 oktober 2012, AR P.12.0318.N, AC 2012, nr. 560; Cass. 18 september 2007, AR P.07.0005.N, AC 2007, nr. 412, met concl. van toenmalig advocaat-generaal DE SWAEF; Cass. 9 februari 2006, AR C.05.0172.N, AC 2006, nr. 88. Het eerste middel van het Waals Gewest voerde bovendien de schending aan van artikel D.157, §1, derde lid, Waals Milieuwetboek, dat bepaalt dat "de veroordeelde wordt gedwongen tot de terugbetaling van alle uitvoeringskosten op overlegging van een gewone staat opgemaakt door de overheid die voor de uitvoering heeft gezorgd", en verwees bovendien wat dat betreft naar de artikelen D.122, D.123 en D.156 van voormeld wetboek.

ADVOCAAT

- Strafzaken - Artikel 6.3.c EVRM - Recht op een eerlijk proces - Recht op toegang tot een advocaat - Schending - Gevolg - Eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel - Beoordelingscriteria

Uit het arrest van het Europees Hof van de Rechten van de Mens van 9 november 2018 (Beuze t. België, verz. 71409/10) blijkt dat, wanneer de beperking van het recht op toegang tot een raadsman niet wordt verantwoord door dwingende redenen, het aan de rechter toekomt te onderzoeken of, in het licht van de omstandigheden van de zaak, die beperking al dan niet heeft geleid tot een onherroepelijke aantasting van het eerlijk karakter van het proces in zijn geheel; die beoordeling van het eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel mag met name de volgende factoren in aanmerking nemen, voor zover ze, gelet op de omstandigheden van de zaak, relevant zijn: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte, bijvoorbeeld omwille van zijn leeftijd of zijn geestelijk vermogen; de wettelijke regeling die bij de procedure voor de vonnisfase hoort en de toelaatbaarheid van de bewijzen in die fase, alsook het al dan niet eerbiedigen van die wettelijke regeling, met dien verstande dat, wanneer een zogenaamde uitsluitingsregel van toepassing is, het zeer onwaarschijnlijk is dat de rechtspleging in haar geheel als oneerlijk zal worden beoordeeld; de vraag of de betrokkene al dan niet over de mogelijkheid beschikt om de authenticiteit van de verzamelde bewijzen te betwisten en zich tegen de overlegging ervan te verzetten; de kwaliteit van de bewijzen en het al dan niet bestaan van twijfels over hun betrouwbaarheid of hun juistheid, gelet op de omstandigheden waarin ze werden verkregen; in het geval van onrechtmatig verzamelde bewijzen, de onwettigheid van die bewijzen en, wanneer deze voortkomt uit een schending van een ander artikel van het Verdrag, de aard van de vastgestelde schending; in het geval van een verklaring, de aard ervan en de vraag of ze dadelijk werd ingetrokken of verbeterd; het gebruik dat van de bewijzen werd gemaakt en, inzonderheid, of ze een overwegend of belangrijk deel van de stukken à charge uitmaken waarop de veroordeling werd gegrond, alsook de bewijskracht van de andere gegevens in het dossier; de vraag of de schuld door beroepsmagistraten, door lekenrechters of door gezworenen werd beoordeeld en de inhoud van de opdrachten en de toelichtingen die aan laatstgenoemden zouden zijn gegeven; de mate waarin, in het openbaar belang, dat specifieke misdrijf onderzocht moet worden en de dader bestraft moet worden; het bestaan van andere procedurele waarborgen in het interne recht en in de interne praktijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16

AC nr. ...

- Strafzaken - Artikel 6.3.c EVRM - Recht op toegang tot een advocaat - Draagwijdte - Van zijn vrijheid beroofde verdachte

Het door de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat een verdachte bij zijn verhoor door de politie toegang heeft tot een advocaat indien hij zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, in de zin die het Europees Hof aan dat begrip geeft, wat bijvoorbeeld het geval is wanneer de betrokkene van zijn vrijheid is beroofd omdat hij ervan wordt verdacht een misdrijf te hebben gepleegd en hij daarover wordt ondervraagd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Artikel 6.3.c EVRM - Recht op een eerlijk proces - Recht op toegang tot een advocaat - Schending - Gevolg - Voorwaarde voor de heropening van de rechtspleging - Met het Verdrag strijdige beslissing over de zaak zelf - Schending als gevolg van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging bestaat - Bestreden arrest dat de zelfincriminerende verklaringen weert die zonder advocaat zijn afgelegd - Arrest dat aan de vereisten van de rechtspraak van het Europees Hof voldoet

Aangezien uit de redenen van het arrest van het hof van beroep blijkt dat, enerzijds, dat hof de zelfincriminerende verklaringen heeft geweerd die de beklaagde zonder de bijstand van een advocaat heeft afgelegd en deze, effectief, op geen enkele wijze, in aanmerking heeft genomen om te oordelen of er, niettegenstaande de geweerde zelfincriminerende verhoren, een geheel van ernstige, precieze en met elkaar overeenstemmende vermoedens bestond die boven alle twijfel verheven was en tot de vaststelling van de schuld van de beklaagde kon leiden, en, dat, anderzijds, de appelrechters de gevolgen hebben onderzocht die deze verklaringen, die door een kwetsbare persoon zijn afgelegd, voor het eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel hebben gehad, waarbij zij de andere, voor deze zaak relevante factoren in aanmerking hebben genomen die het Europees Hof van de Rechten van de Mens in zijn arrest van 9 november 2018 heeft vermeld (Beuze t. België, verz. 71409/10), verantwoordt het hof van beroep zijn beslissing dat de beperking van de toegang tot een advocaat in de aan het proces voorafgaande fase, wat de zaak zelf betreft, niet strijdig is met de grond van de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, naar recht; hieruit volgt ook dat de schending van het door artikel 6.3.c EVRM gewaarborgde recht op toegang tot een advocaat, in dit geval het gebrek aan bijstand van een advocaat tijdens de verhoren van de in voorlopige hechtenis geplaatste beklaagde, niet het gevolg is van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden beslissing bestaat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 442quater en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Artikel 6.3.c EVRM - Recht op een eerlijk proces - Recht op toegang tot een advocaat - Doel

De door het artikel 6.3.c EVRM minimaal gewaarborgde rechten zijn geen doel op zich; ze dragen bij tot het vrijwaren van het eerlijk karakter van de strafprocedure in haar geheel, zodat de beperking van het recht op toegang tot een advocaat niet zonder meer leidt tot schending van artikel 6 EVRM (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

ARBEID

ARBEIDSTIJDEN EN RUSTTIJDEN

Arbeidstijden en rusttijden - Recht op loon - Feestdag - Loon voor de feestdag - Bepaling

De bepaling dat premies die, zelfs wanneer zij op de beschouwde periode betrekking hebben, op het einde van het jaar worden betaald, in het loon niet begrepen zijn, houdt in dat premies die slechts eenmaal per jaar betaald worden, niet in aanmerking worden genomen voor de berekening van het feestdagenloon.

- Art. 14, § 2, eerste lid KB 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen
- Art. 2, eerste, tweede en derde lid KB 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen

17 oktober 2022

S.21.0033.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221017.3N.2](#)

AC nr. ...

BIJZONDERE REGELINGEN (BOUW. DIAMANT. HAVENS. AMBACHTEN EN NERINGEN)

Bijzondere regelingen(bouw, diamant, havens, ambachten en nerigen) - Havenarbeid - Vrijheid van handel en nijverheid - Beperkingen

Uit het arrest van het Grondwettelijk Hof van 25 november 2021 volgt dat de artikelen 1 en 2 van de wet van 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schenden in zoverre zij de verplichting voor ondernemingen die in een havengebied activiteiten ontplooien, om hiervoor een beroep te doen op erkende havenarbeiders, niet beperken tot het laden en lossen van schepen, maar die verplichting ook opleggen voor andere handelingen (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 1 en 2 Wet 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid
- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

3 oktober 2022

S.17.0009.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.6](#)

AC nr. ...

Bijzondere regelingen(bouw, diamant, havens, ambachten en nerigen) - Havenarbeid - Vrijheid van handel en nijverheid - Beperkingen

Uit het arrest van het Grondwettelijk Hof van 25 november 2021 volgt dat de artikelen 1 en 2 van de wet van 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schenden in zoverre zij de verplichting voor ondernemingen die in een havengebied activiteiten ontplooien, om hiervoor een beroep te doen op erkende havenarbeiders, niet beperken tot het laden en lossen van schepen, maar die verplichting ook opleggen voor andere handelingen (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 1 en 2 Wet 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid
- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

3 oktober 2022

S.17.0009.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.6](#)

AC nr. 237

ARBEIDSOVEREENKOMST

ALGEMEEN

Algemeen - Arbeidsovereenkomstenwet Betaalde Sportbeoefenaars - Loondrempel - Bepaling loon - Tijdstip

Het loon bedoeld in artikel 2, § 1, Arbeidsovereenkomstenwet Betaalde Sportbeoefenaars is het loon dat met zekerheid gekend is bij het sluiten van de overeenkomst en omvat niet de eventuele loonbestanddelen die afhangen van een onzekere gebeurtenis (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 39 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

3 oktober 2022

S.21.0080.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.4](#)

AC nr. ...

VERPLICHTINGEN

Verplichtingen - Werkgever - Loon - Eigen verbintenis van een derde

De omstandigheid dat een geldsom of in geld waardeerbaar voordeel, betaald of verstrekt als tegenprestatie van de arbeid die een werknemer in uitvoering van zijn arbeidsovereenkomst heeft verricht, niet is toegekend door de werkgever met wie de werknemer door een arbeidsovereenkomst verbonden is, maar door een derde die vreemd is aan de arbeidsovereenkomst tussen de werknemer en de werkgever, sluit op zich niet uit dat die vergoeding loon is dat in aanmerking komt ter bepaling van de in toepassing van artikel 39 Arbeidsovereenkomstenwet verschuldigde opzeggingsvergoeding (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 39 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

3 oktober 2022

S.21.0049.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.7](#)

AC nr. ...

ARCHITECT (TUCHT EN BESCHERMING VAN DE TITEL)

- Herinschrijving op de lijst van architecten - Eerherstel vereist

Een geschrapte architect kan niet opnieuw op de lijst van architecten worden ingeschreven zolang hem voor de schraping geen eerherstel is verleend.

- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid, en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten
- Artt. 3, 5, 21, § 1, eerste lid en 42 Wet 26 juni 1963 tot instelling van een Orde der Architecten

16 december 2022

D.21.0010.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221216.1N.2](#)

AC nr. ...

ARTS

- Fouten in de uitoefening van het beroep - Aantasting van de eer en de waardigheid van het beroep - Tuchtrectelijke vervolging

De tuchtrectelijke vervolging van een arts wegens fouten die hij in de uitoefening van het beroep of naar aanleiding daarvan heeft begaan, houdt steeds het verwijt in de eer en de waardigheid van het beroep te hebben aangetast zodat de arts die opgeroepen wordt om voor de tuchtraad te verschijnen weet of moet weten dat hij zich hierop moet verdedigen.

- Art. 6, 2° KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Geneesheren
- Art. 6.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 oktober 2022

D.21.0019.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.10

AC nr. ...

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE

- Vordering tot teruggave van het overschot - Verjaring - Ontstaan van de vordering - Tijdstip - Oorzaak van de teruggave

De vordering tot teruggave van een overschot van belastingen over de toegevoegde waarde ontstaat niet, los van enig uitdrukkelijk verzoek, op het tijdstip van de indiening van de periodieke aangifte waaruit dat overschot blijkt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 433.

- Art. 5, § 1 KB nr. 24 van 29 december 1992 met betrekking tot de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde
- Artt. 3, 5, §§ 1 en 2, 7, 8(1), § 1, 2 et 3, derde lid, en § 4 KB nr. 4 van 29 december 1969 met betrekking tot de teruggaven inzake belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 4, eerste en tweede lid KB nr. 3 van 10 december 1969
- Artt. 47, eerste en tweede lid, 75, 76, § 1er, eerste lid, 77, 78, 82 en 82bis Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

17 juni 2022

F.20.0038.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220617.1F.4](#)

AC nr. ...

- Voorwaarden en modaliteiten van teruggave van de belasting - Wijze van toerekening - Toerekening op de aangifte - Uitoefening van het recht op teruggave - Voorwaarden - Werking van de rekening-courant - Bestaan van een overschot - Overdracht van het overschot - Aanvraag tot teruggave van het overschot - Modaliteiten

De belastingen die krachtens de artikelen 45 tot 48 Btw-wetboek voor aftrek in aanmerking komen en de belastingen die krachtens artikel 77 van dat wetboek moeten worden teruggegeven, worden respectievelijk door de belastingplichtige afgetrokken, of, indien dit binnen de bij wet bepaalde termijn van drie jaar geschiedt, aan hem teruggegeven bij wijze van toerekening op verschuldigde belastingen die hij heeft aangegeven; de toerekening van de belastingen die voor aftrek in aanmerking komen of van de terug te geven belastingen staat gelijk met de uitoefening van het recht op aftrek of het recht op teruggave van de betrokken belastingen; indien de toe te rekenen belastingen meer bedragen dan de verschuldigde belastingen, wordt het overschot dat uit de periodieke aangifte voortvloeit in de regel overgedragen naar het volgende aangiftetijdvak, waarbij dat overdrachtsmechanisme voortspuit uit de werking van de rekening-courant die de administratie op naam van elke belastingplichtige houdt; enkel een uitdrukkelijk verzoek van de belastingplichtige onder de voorwaarden door de Koning bepaald, geldt als aanvraag tot teruggave van het voormelde overschot (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 433.

- Art. 5, § 1 KB nr. 24 van 29 december 1992 met betrekking tot de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 8(1), §§ 1, 2 en 3, derde lid, en § 4 KB nr. 3 van 10 december 1969
- Artt. 45 tot 48, 77, 82 en 82bis Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

17 juni 2022

F.20.0038.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220617.1F.4](#)

AC nr. ...

- Werkingsregels van de rekening-courant - Leveranciers of personen met de status van belastingplichtige - Periodieke aangiften - Belastingen die voor aftrek in aanmerking komen - Terug te geven beastingen - Wijze van toerekening

Wanneer de leveranciers of de overige in artikel 77 Btw-wetboek bedoelde personen de status hebben van belastingplichtige die tot het indienen van periodieke aangiften is gehouden, vindt de teruggave in hun voordeel van de te veel ontvangen belastingen plaats door toerekening op het bedrag van de verschuldigde belasting voor dat aangiftetijdvak, waarbij de bij wijze van toerekening terug te geven voorbelastingen worden gevoegd bij de voorbelastingen die voor aftrek in aanmerking komen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 433.

- Artt. 5, § 1, en 7 KB nr. 4 van 29 december 1969 met betrekking tot de teruggaven inzake belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 4, eerste en tweede lid KB nr. 3 van 10 december 1969
- Artt. 47, eerste en tweede lid, 75, 76, § 1, eerste lid, 77 en 78 Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

17 juni 2022

F.20.0038.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220617.1F.4](#)

AC nr. ...

- Tarief van 6% - Onderscheid verbouwing en nieuwbouw - Criteria

Er is sprake van nieuwbouw, waarop een btw-tarief van 21 pct. van toepassing is, indien de uitgevoerde werken niet steunen op de wezenlijke elementen van de structuur van het gebouw en het gebouw heropgebouwd wordt na afbraak, zelfs indien bepaalde delen, zoals de funderingen, de kelders of alleen de voorgevel worden behouden; dit is eveneens het geval, wanneer wezenlijke elementen van de structuur van het gebouw, en in het bijzonder de fundering van het gebouw, substantieel dienen te worden vernieuwd of versterkt om de uitgevoerde werken te ondersteunen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 KB nr. 20 van 20 juli 1970
- Art. 37 Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

21 oktober 2022

F.21.0053.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.5](#)

AC nr. ...

- Tarief van 6% - Onderscheid verbouwing en nieuwbouw - Taak van de rechter

De rechter beoordeelt onaantastbaar of de uitgevoerde werken de omvorming, renovatie, rehabilitatie, verbetering, herstelling of het onderhoud, geheel of ten dele, van een woning tot voorwerp hebben dan wel of er sprake is van nieuwbouwwerken, onverminderd de mogelijkheid voor het Hof om na te gaan of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten wettig heeft kunnen afleiden dat de werken een nieuwbouw tot stand hebben gebracht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 KB nr. 20 van 20 juli 1970
- Art. 37 Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

21 oktober 2022

F.21.0053.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.5](#)

AC nr. ...

BESLAG

GEDWONGEN TENUITVOERLEGGING

Gedwongen tenuitvoerlegging - Beslag op onroerend goed - Notaris - Toewijzing - Mogelijkheid tot hoger bod - Geldigheid van het hoger bod - Vereiste voorwaarde op het tijdstip van het hoger bod - Borgstelling - Het stellen van een onvoorwaardelijke bankwaarborg - Verplichting voor de notaris

Wanneer de notaris, met toepassing van de discretionaire bevoegdheid om de solvabiliteit van de opbieder te beoordelen, van hem een borgstelling vraagt door te eisen dat hij een waarborg verschaft bij het hoger bod, dient hij zich te houden aan de voorwaarden die hijzelf heeft bepaald en moet hij het bewijs kunnen leveren dat ze werden nageleefd, om niet aansprakelijk te worden gesteld (1). (1) Artikelen 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, vóór de opheffing ervan door de wet van 11 augustus 2017.

- Artt. 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

4 maart 2022

C.19.0395.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.2](#)

AC nr. ...

Gedwongen tenuitvoerlegging - Beslag op onroerend goed - Notaris - Toewijzing - Mogelijkheid tot hoger bod - Geldigheid van het hoger bod - Vereiste voorwaarde op het tijdstip van het hoger bod - Borgstelling - Het stellen van een onvoorwaardelijke bankwaarborg - Vermelding op de aanplakbiljetten - Kennisgeving aan de notaris

Wanneer de notaris van oordeel is dat door de opbieder een onvoorwaardelijke bankwaarborg, vermeld op de aanplakbiljetten, moet worden bezorgd ten tijde van het hoger bod, dienden de stukken die het bestaan van die bankwaarborg aantonen, aan hem ter kennis te zijn gebracht op dat ogenblik (1). (1) Artikelen 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, vóór de opheffing ervan door de wet van 11 augustus 2017.

- Artt. 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

4 maart 2022

C.19.0395.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.2](#)

AC nr. ...

BEURS

- Deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen vóór 1 januari 1991 - Aanvraag tot tegemoetkoming van het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten - Gedeeltelijke betaling - Indeplaatsstelling van het Fonds - Samenloop van de schuldeiser en van het Fonds ten aanzien van de gefailleerde - Rang van de schuldeiser ten aanzien van het Fonds - Beginsel - Recht van voorrang van de schuldeiser - Nieuwe wet - Gelijke rang - Werking van de wet in de tijd

Uit artikel 35 van de wet van 17 december 1998 volgt dat de wetgever, voor wat betreft de tegemoetkomingen naar aanleiding van de deficiënties van wisselagenten vóór 1 januari 1991, de regels heeft willen handhaven die van kracht waren op de datum waarop die deficiënties zich hebben voorgedaan en heeft hij bijgevolg, door de regel van artikel 8 van het algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten te handhaven, krachtens welke artikel 1252 Oud Burgerlijk Wetboek van toepassing is op de tegemoetkomingen die op grond van dat reglement worden toegekend, die tegemoetkomingen willen uitsluiten van de toepassing van artikel 62 van de wet van 4 december 1990 (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 78.

- Art. 8, § 1 Algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij MB 5 augustus 1988
- Artt. 34 en 35 Wet 17 december 1998 tot oprichting van een beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten en tot reorganisatie van de beschermingsregelingen voor deposito's en financiële instrumenten
- Artt. 60, § 1, eerste lid, en § 2, en 62, tweede lid Wet 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten
- Art. 71bis, § 1, eerste lid, en § 4 Wetboek van Koophandel
- Art. 1252 Oud Burgerlijk Wetboek

31 januari 2022

C.17.0097.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.8](#)

AC nr. ...

- Deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen - Tegemoetkoming van het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten - Gedeeltelijke betaling - Indeplaatsstelling van het Fonds - Samenloop van de schuldeiser en van het Fonds - Rang van de schuldeiser, ten opzichte van het Fonds, ten aanzien van de gefailleerde - Wijziging van de rang - Niet-toepassing op de deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen vóór 1 januari 1991 - Oorsprong

De uitsluiting van de tegemoetkomingen naar aanleiding van de deficiënties van wisselagenten vóór 1 januari 1991 van de toepassing van artikel 62 van de wet van 4 december 1990 vloeit niet voort uit artikel 34 van het koninklijk besluit van 2 januari 1991 houdende het algemeen reglement van het Interventiefonds van de beursvennootschappen of uit artikel 8 van het algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij het ministerieel besluit van 5 augustus 1988, maar uit de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 78.

- Art. 8, § 1 Algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij MB 5 augustus 1988
- Art. 34 KB 2 januari 1991 betreffende de toekenning van onderbrekingsuitkeringen
- Artt. 34 en 35 Wet 17 december 1998 tot oprichting van een beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten en tot reorganisatie van de beschermingsregelingen voor deposito's en financiële instrumenten

- Artt. 60, § 1, eerste lid, en § 2, en 62, tweede lid Wet 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten
- Art. 71bis, § 1, eerste lid Wetboek van Koophandel
- Art. 1252 Oud Burgerlijk Wetboek

31 januari 2022

C.17.0097.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.8

AC nr. ...

BEWAARGEVING

- Vrijwillige bewaargeving - Bewijs door geschriften

Wanneer een bewaargeving die 375 euro te boven gaat niet door geschrift is bewezen, wordt hij die als bewaarnemer wordt aangesproken op zijn woord geloofd, hetzij betreffende het feit van de bewaargeving zelf, hetzij betreffende de zaak die het voorwerp ervan uitmaakte, hetzij betreffende de teruggave daarvan.

- Artt. 1923 en 1924 Oud Burgerlijk Wetboek

6 mei 2022

C.21.0479.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220506.1F.4](#)

AC nr. ...

- Vrijwillige bewaargeving - Bewijs door geschriften - Geen geschrift

Wanneer een bewaargeving die 375 euro te boven gaat niet door geschrift is bewezen, wordt hij die als bewaarnemer wordt aangesproken op zijn woord geloofd, hetzij betreffende het feit van de bewaargeving zelf, hetzij betreffende de zaak die het voorwerp ervan uitmaakte, hetzij betreffende de teruggave daarvan.

- Artt. 1923 en 1924 Oud Burgerlijk Wetboek

6 mei 2022

C.21.0479.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220506.1F.4](#)

AC nr. ...

BEWIJS

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig bewijs - Alcoholintoxicatie - Bloedproef met het oog op het bepalen van het alcoholgehalte - Niet-naleving van vormvoorwaarden - Uitsluiting van bewijs

Krachtens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering wordt enkel tot nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs aantast of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; uit deze bepaling volgt dat wanneer de niet-nageleefde vormvoorwaarde niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven, de begane onregelmatigheid niet noodzakelijkerwijs de uitsluiting van het bewijs tot gevolg heeft en dat in een dergelijk geval de rechter concreet moet nagaan of de aangevoerde onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs aantast of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces, wat hij op onaantastbare wijze beoordeelt op basis van de gegevens van de zaak (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 181.

- Artt. 1 tot en met 10 KB 10 juni 1959 betreffende de bloedproef met het oog op het bepalen van het alcoholgehalte en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de wet van 15 april 1958 tot wijziging van het Wetboek, van strafvordering, van de wet van 1 augustus 18
- Art. 34, § 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

9 maart 2022

P.21.1595.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Geschriften - Bewijskracht - Door België uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel - Door België geboden waarborgen betreffende de detentievoorwaarden - Arrest van het hof van beroep van de uitvoerende Staat dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel beveelt - Voorlopige hechtenis na de overlevering van de persoon - Handhaving - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheid - Miskenning van de bewijskracht van het arrest dat de overlevering van de in verdenkinggestelde beveelt

Wanneer het hof van beroep van de uitvoerende Staat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel heeft bevolen, na te hebben geoordeeld, enerzijds, dat de verzoekende Belgische Staat voorstelt de persoon van wie de overlevering wordt gevraagd in een halfopen gevangenis te plaatsen, in een een- of tweepersoonscel met meer dan zeven vierkante meter beschikbare ruimte per persoon en, anderzijds, dat, als het in uitzonderlijke gevallen voorkomt dat de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat de verklaringen van de uitvaardigende lidstaat niet vertrouwt en het Europees aanhoudingsbevel weigert uit te voeren op grond van precieze gegevens, omdat het gevaar bestaat dat de fundamentele rechten van de betrokkene zouden worden miskend, dit gevaar niet bestaat, gelet op de waarborgen die de verzoekende Staat op het hoogste niveau biedt, miskent het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling, dat oordeelt dat dit arrest van het hof van beroep van de uitvoerende Staat bij zijn beslissing om de eiser aan de Belgische autoriteiten over te leveren geen rekening heeft gehouden met de detentievoorwaarden in de gevangenis van Leuze-en-Hainaut, de bewijskracht van die beslissing.

9 maart 2022

P.22.0286.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Beoordeling - Miskening van het recht op een eerlijke behandeling van de zaak tijdens het vooronderzoek - Invloed

Wanneer de beklaagde voor het vonnisgerecht aanvoert dat zijn recht op een eerlijke behandeling van de zaak tijdens het vooronderzoek werd miskend, beoordeelt de feitenrechter of die aangevoerde miskening een eerlijke behandeling van de zaak voor hem onmogelijk maakt; de eerlijke behandeling van een strafzaak wordt getoetst aan de rechtspleging in haar geheel, door na te gaan of het recht van verdediging is geëerbiedigd, te onderzoeken of de vervolgte persoon de kans heeft gekregen de geloofwaardigheid van het bewijsmateriaal te betwisten en zich tegen de aanwending ervan te verzetten, te onderzoeken of de omstandigheden waarin de gegevens à charge zijn verkregen twijfels doen rijzen over de geloofwaardigheid of de juistheid ervan, en door de invloed van het onregelmatig verkregen bewijselement op de afloop van de strafvordering in te schatten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Proces-verbaal - Vaststellingen die gelden tot bewijs van het tegendeel - Wijze van weerlegging van de bijzondere bewijswaarde - Geen tegensprekelijk deskundigenonderzoek

Het tegensprekelijk deskundigenonderzoek is niet de enige wijze van weerlegging van de bijzondere bewijswaarde van een proces-verbaal van vaststelling dat geldt tot bewijs van het tegendeel (1). (1) Zie Cass. 18 januari 2017, AR P.16.1002.F, arrest niet gepubliceerd, met betrekking tot een soortgelijke zaak van vogeljacht: "Geen enkele wets- of verdragsbepaling verbiedt de rechter om uitspraak te doen op basis van een dossier waarin bepaalde gegevens ontbreken of bepaalde stukken op onvolledige wijze zijn opgesteld, mits hij met die gebreken rekening houdt wanneer ze blijken de vrije en volledige uitoefening van het recht van verdediging te kunnen belemmeren. Met toepassing van die regel heeft [het hof van beroep], wat betreft de eerbied voor het recht van verdediging, geoordeeld dat noch de vrijlating van de vogels noch het gebrek aan foto's van die vogels afbreuk doen aan de vaststellingen van de agenten van de anti-stroperij eenheid, die gelden tot bewijs van het tegendeel." Wat betreft de verdwijning of niet-toegankelijkheid van stukken, zie ook Cass. 21 oktober 2020, AR P.19.1310.F, AC 2020, nr. 651, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

10 november 2021

P.21.0862.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4

AC nr. ...

BOSSEN

- Strafzaken - In het Duits opgesteld proces-verbaal dat naar een sanctionerend ambtenaar is gestuurd die niet bevoegd is om van rechtsplegingen in die taal kennis te nemen - Invloed op de ontvankelijkheid van de strafvordering

De omstandigheid dat het oorspronkelijke proces-verbaal, opgesteld in het Duits wegens inbreuken op de boswetgeving, door de verbaliserende overheid werd gestuurd naar een sanctionerend ambtenaar die niet bevoegd is om kennis te nemen van rechtsplegingen in die taal, vormt geen grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering (1). (1) Het eerste middel van de eerste drie eisers voerde meer bepaald aan dat die kennisgeving gericht had moeten zijn aan de sanctionerende ambtenaar van de Waalse gewestelijke milieuadministratie bevoegd voor het Duitstalig gebied. Maar, "geen enkele decretale bepaling verduidelijkt hoe de procureur des Konings aan de gewestelijke milieuadministratie zijn beslissing mededeelt om een opsporingsonderzoek [...] te openen [...]. De gewestelijke overheid die de procureur des Konings volgens artikel D.162, vierde lid, Milieuwetboek, bericht moet geven wanneer hij de strafvordering wenst uit te oefenen, is de gewestelijke milieuadministratie; die bepaling verduidelijkt niet welke ambtenaar of dienst van die administratie door de procureur des Konings op de hoogte moet worden gebracht" (Cass. 1 juni 2016, AR P.16.0303.F, AC 2016, nr. 367).

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

CASSATIE

ALGEMEEN. OPDRACHT EN BESTAANSREDEN VAN HET HOF. AARD VAN HET CASSATIEGEDING

Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Openbaar ministerie bij het Hof - (Geen) hoedanigheid van partij in de rechtspleging

Behoudens in de bij wet bepaalde uitzonderingen is de procureur-generaal of de advocaat-generaal bij het Hof geen partij in de voor het Hof gevoerde rechtspleging; tijdens het cassatiegeding is hij niet de tegenpartij van de partijen (1). (1) Zie EHRM, Manzano Diaz t. België, 18 mei 2021, nr. 26402/17.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Rechtspleging voor het Hof van Cassatie - Ontwerparrest van de als verslaggever aangeduide raadsheer - Mededeling aan de advocaat-generaal bij het Hof - Beginsel van wapengelijkheid

Het beginsel van wapengelijkheid, dat inhoudt dat geen enkele partij in het geding in omstandigheden wordt geplaatst die haar in een gunstigere of minder voordelige situatie plaatsen dan die van haar tegenpartij, is niet miskend door de omstandigheid dat het ontwerparrest van de als verslaggever aangeduide raadsheer is medegedeeld aan de advocaat-generaal bij het Hof (1). (1) Zie EHRM, Manzano Diaz t. België, 18 mei 2021, nr. 26402/17.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Rechtspleging voor het Hof van Cassatie - Ontwerparrest van de als verslaggever aangeduide raadsheer - Aard - Intern document van het rechtsprekend college, gedekt door de geheimhouding - Beginsel van het recht op tegenspraak

Het ontwerparrest van de raadsheer-verslaggever, dit is een magistraat van het rechtsprekend college dat met de behandeling van het dossier werd belast, vormt geen door een partij overgelegd stuk dat de rechtsprekende beslissing zou kunnen beïnvloeden, maar een element dat binnen het rechtcollege wordt opgemaakt in het kader van het totstandkomingsproces van de eindbeslissing; een dergelijk intern document van het rechtsprekend college, gedekt door de geheimhouding, kan niet onderworpen zijn aan het beginsel van het recht op tegenspraak (1). (1) Zie EHRM, Manzano Diaz t. België, 18 mei 2021, nr. 26402/17.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

BEVOEGDHEID VAN HET HOF

Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Onjuiste vermelding in een arrest - Verschrijving - Verbetering door het Hof

Wanneer het bestreden arrest verwijst naar een op de correctionele griffie neergelegde conclusie die, als gevolg van een verwisseling van de inschrijvingscodes van de dossiers, verkeerdelijk aan het rechtsplegingsdossier ten laste van de eiser is toegewezen, mag het Hof overeenkomstig artikel 794 Gerechtelijk Wetboek die verschrijving verbeteren (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 28.

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

12 januari 2022

P.21.1271.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.8](#)

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

STRAFZAKEN

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Middel aangevoerd in de in artikel 1107, derde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde antwoordnoot - Ontvankelijkheid

De in artikel 1107, derde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde antwoordnoot mag geen ander middel inhouden dan de middelen die zijn aangevoerd in een regelmatig neergelegde memorie (1). (1) Cass. 13 februari 2018, AR P.17.0445.N, AC 2018, nr. 94.

- Art. 1107, derde lid Gerechtelijk Wetboek

22 juni 2022 P.22.0094.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#) AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Allerlei - Voorlopige hechtenis - Hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht - Vordering van het openbaar ministerie tot herroeping van de modaliteit van het elektronisch toezicht - Verzoekschrift van de beklaagde met het oog op invrijheidstelling - Beslissing die uitspraak doet over de vordering van het openbaar ministerie en het verzoekschrift van de beklaagde

Wanneer het hof van beroep door één enkele beslissing de vordering van het openbaar ministerie tot herroeping van de modaliteit van het elektronisch toezicht heeft ingewilligd en de eisen van de beklaagde, vervat in het verzoekschrift tot invrijheidstelling dat door hem werd neergelegd vóór de uitspraak van het hof over de gegrondheid van de vordering van het openbaar ministerie, heeft verworpen, behoudt het rechtsmiddel, in zoverre het gericht is tegen de beslissing die is gewezen krachtens artikel 27 Voorlopige Hechteniswet, zijn bestaansreden en is het cassatieberoep voor het overige onontvankelijk; als het cassatieberoep werd aangenomen, zou de vernietiging van het arrest dat uitspraak heeft gedaan over het verzoekschrift van de beklaagde zich uitstrekken tot de beslissing die de vordering van het openbaar ministerie heeft ingewilligd, wegens het verband tussen de laatstgenoemde beslissing en de beslissing van het onderzoeksgerecht om de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht van de beklaagde na afloop van de regeling van de rechtspleging te handhaven; aldus behoudt het cassatieberoep zijn bestaansreden en is het noch onontvankelijk noch voorbarig.

- Artt. 24bis en 27 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022 P.22.0470.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2F.11](#) AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Middel aangevoerd in de in artikel 1107, derde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde antwoordnoot - Ontvankelijkheid

De in artikel 1107, derde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde antwoordnoot mag geen ander middel inhouden dan de middelen die zijn aangevoerd in een regelmatig neergelegde memorie (1). (1) Cass. 13 februari 2018, AR P.17.0445.N, AC 2018, nr. 94.

- Art. 1107, derde lid Gerechtelijk Wetboek

22 juni 2022 P.22.0094.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#) AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen

uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Voorlopige hechtenis - Hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht - Vordering van het openbaar ministerie tot herroeping van de modaliteit van het elektronisch toezicht - Beslissing over de vordering van het openbaar ministerie

Uit de samenhang tussen de artikelen 24bis, § 1, derde lid, en 24bis, § 3, Voorlopige Hechteniswet volgt dat geen cassatieberoep openstaat tegen de beslissing die uitspraak doet over de vordering van het openbaar ministerie krachtens artikel 24bis, § 3 en § 4, tweede lid, laatste zin van die wet; er bestaat grond om akte te verlenen van de afstand van het cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing over de vordering van het openbaar ministerie.

13 april 2022

P.22.0470.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2F.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Afstand - Allerlei - Voorlopige hechtenis - Hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht - Vordering van het openbaar ministerie tot herroeping van de modaliteit van het elektronisch toezicht - Beslissing over de vordering van het openbaar ministerie

Uit de samenhang tussen de artikelen 24bis, § 1, derde lid, en 24bis, § 3, Voorlopige Hechteniswet volgt dat geen cassatieberoep openstaat tegen de beslissing die uitspraak doet over de vordering van het openbaar ministerie krachtens artikel 24bis, § 3 en § 4, tweede lid, laatste zin van die wet; er bestaat grond om akte te verlenen van de afstand van het cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing over de vordering van het openbaar ministerie.

13 april 2022

P.22.0470.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2F.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Maatregel tot vasthouding van een vreemdeling - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Opeenvolgende hechtenistitels - Aangevoerde onwettigheid van de eerste beslissing tot vasthouding van een vreemdeling - Opeenvolgende arresten die over de kwestie uitspraak doen - Cassatieberoepen - Samenhang - Voeging van de zaken

Wanneer twee arresten waartegen een van zijn vrijheid beroofde vreemdeling cassatieberoep heeft ingesteld, uitspraak doen over de gevolgen van de aangevoerde onwettigheid van de eerste beslissing tot vasthouding van een vreemdeling, waarbij het ene arrest zich onbevoegd verklaart om te beslissen of deze onwettigheid van die aard is dat ze de tweede vasthoudingstitel onwettig maakt, en het andere zich bevoegd acht en over die kwestie uitspraak doet, is er sprake van samenhang tussen beide zaken die verantwoordt dat ze samen worden behandeld.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

CASSATIEMIDDELEN

BELASTINGZAKEN

Belastingzaken - Belang - Beslissing die oordeelt dat een wettelijke bepaling geen verband houdt met het geschilpunt - Middel dat schending van die bepaling aanvoert - Middel dat die beslissing bijtreedt

Het middel dat schending van een wettelijke bepaling aanvoert, terwijl het geen kritiek uitoefent op de beslissing die oordeelt dat die bepaling geen verband houdt met het geschilpunt maar deze bijtreedt, kan niet tot cassatie leiden en is bijgevolg, wegens gebrek aan belang, niet ontvankelijk.

4 maart 2022

F.17.0110.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.8](#)

AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Belang - Vervanging van een reden - Bevoegdheid van het Hof

Hoewel het Hof bevoegd is om een foutieve reden van de bestreden beslissing te vervangen door een rechtsgrond waarmee die beslissing naar recht wordt verantwoord, kan het niet, zonder zijn bevoegdheid te buiten te gaan, die beslissing zelf wijzigen (1). (1) Cass. 11 april 2014, AR C.12.0242.F, AC 2014, nr. 285 ; Cass. 2 oktober 2008, AR C.07.0104.F, AC 2008, nr. 520.

11 februari 2022

C.20.0251.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220211.1F.1](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Belang - Maatregel tot vasthouding van een vreemdeling - Beroep bij de rechterlijke macht - Opeenvolgende hechtenistitels - Wettigheidscontrole - Verwerping van het cassatieberoep tegen de beslissing die de tweede titel geldig verklaart - Middel gericht tegen het arrest dat uitspraak doet over de eerste hechtenistitel - Ontvankelijkheid

Wanneer, door de verwerping van het cassatieberoep tegen een navolgend arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over de wettigheid van een nieuwe vasthoudingstitel die ten aanzien van de eiser werd uitgevaardigd, de rechter op verwijzing, in de veronderstelling dat het middel gegrond zou zijn, niet zou kunnen beslissen dat de onwettigheid waarmee de eerdere maatregel van vrijheidsberoving is aangetast van die aard is dat ze de nieuwe titel ongeldig maakt, omdat het tweede arrest wettig beslist dat de aangevoerde onregelmatigheid met betrekking tot de eerste titel de wettigheid van de navolgende vasthoudingsbeslissing niet aantast, is het middel dat tegen het eerste arrest wordt aangevoerd bij gebrek aan belang niet ontvankelijk.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Middel dat een miskening van de rechtspraak aanvoert - Ontvankelijkheid

Een middel dat miskening aanvoert van de rechtspraak is niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 181.

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE

- Aan een operator verleende vergunning om een mobiel telecommunicatienetwerk te exploiteren - Vordering van het BIPT tot betaling van een recht - Omschrijving

Wanneer het Instituut, op basis van de voorwaarden van de wet van 13 juni 2005 en van het koninklijk besluit van 18 januari 2001 tot uitvoering ervan, het bedrag van het door de operator verschuldigde jaarlijks recht bepaalt, neemt dat Instituut een beslissing die voor de operator bindende rechtsgevolgen heeft die zijn belangen kunnen schaden.

- Artt. 13, § 1, en 24, § 1 KB 18 januari 2001 tot vaststelling van het bestek en van de procedure tot toekenning van vergunningen voor de mobiele telecommunicatiesystemen van de derde generatie
- Art. 14, § 1 Wet 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector
- Art. 30, §§ 1 en 4 Wet 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie

11 februari 2022

C.20.0251.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220211.1F.1

AC nr. ...

CONSUMENTENKREDIET

- Consument - Uitvoering van zijn verplichtingen - Opschorting

De opschorting van de uitvoering van de verplichtingen van de consument ten aanzien van de kredietgever is afhankelijk, niet van het bestaan van een gelieerde kredietovereenkomst in de zin van artikel 1, 20°, Wet Consumentenkrediet, maar van de omstandigheid dat het gefinancierde goed of de gefinancierde dienstverlening in de kredietovereenkomst wordt vermeld, of dat het bedrag ervan rechtstreeks door de kredietgever aan de verkoper wordt gestort.

- Artt. 1, 20°, en 24 Wet 12 juni 1991 op het Consumentenkrediet

6 mei 2022

C.21.0140.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220506.1F.1](#)

AC nr. ...

- Gefinancierd goed of gefinancierde dienstverlening - Vermelding - Bestaan - Rechter - Feitelijke beoordeling

De kredietovereenkomst moet het gefinancierde goed of de gefinancierde dienstverlening vermelden; de rechter beoordeelt in feite het bestaan van een dergelijke vermelding.

- Art. 1, 20° Wet 12 juni 1991 op het Consumentenkrediet

6 mei 2022

C.21.0140.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220506.1F.1](#)

AC nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Strafzaken - Proces-verbaal - Vaststellingen die gelden tot bewijs van het tegendeel - Wijze van weerlegging van de bijzondere bewijswaarde - Geen tegensprekelijk deskundigenonderzoek

Het tegensprekelijk deskundigenonderzoek is niet de enige wijze van weerlegging van de bijzondere bewijswaarde van een proces-verbaal van vaststelling dat geldt tot bewijs van het tegendeel (1). (1) Zie Cass. 18 januari 2017, AR P.16.1002.F, arrest niet gepubliceerd, met betrekking tot een soortgelijke zaak van vogeljacht: "Geen enkele wets- of verdragsbepaling verbiedt de rechter om uitspraak te doen op basis van een dossier waarin bepaalde gegevens ontbreken of bepaalde stukken op onvolledige wijze zijn opgesteld, mits hij met die gebreken rekening houdt wanneer ze blijken de vrije en volledige uitoefening van het recht van verdediging te kunnen belemmeren. Met toepassing van die regel heeft [het hof van beroep], wat betreft de eerbied voor het recht van verdediging, geoordeeld dat noch de vrijlating van de vogels noch het gebrek aan foto's van die vogels afbreuk doen aan de vaststellingen van de agenten van de anti-stroperij eenheid, die gelden tot bewijs van het tegendeel." Wat betreft de verdwijning of niet-toegankelijkheid van stukken, zie ook Cass. 21 oktober 2020, AR P.19.1310.F, AC 2020, nr. 651, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED

GEVOLGEN T.A.V. DE PERSONEN

Gevolgen t.a.v. de personen - Kinderen - Ouderlijk gezag en recht op persoonlijk contact - Gewijzigde omstandigheden

De familierechter die wordt aangesproken tot herziening van de verblijfsregeling die de echtgenoten in een familierechtelijke overeenkomst met het oog op echtscheiding door onderlinge toestemming over hun kinderen hebben getroffen, moet rekening houdend met de concrete omstandigheden van de zaak en in het belang van de kinderen nagaan of nieuwe omstandigheden de toestand van de partijen of die van hun kinderen ingrijpend wijzigen; de appelrechter die de verblijfsregeling die de partijen bij overeenkomst met het oog op echtscheiding door onderlinge toestemming over hun kinderen hebben getroffen, wijzigt om de enkele reden dat de wijziging in het belang van de kinderen is zonder een nieuwe omstandigheid vast te stellen die dergelijke wijziging toelaat, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht (1). (1) Zie Cass. 19 december 2022, AR C.22.0104.N, AC 2022, nr. 836 en Cass. 28 juni 2012, AR C.11.0069.N, AC 2012, nr. 421, met concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL.

- Artt. 1288, eerste lid, 2° en 3°, tweede lid, 1253ter/4 tot 1253ter/6 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 1288, eerste lid, 2° en 3°, tweede lid, 1253ter/4 tot 1253ter/6 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 374, § 2, vierde lid, en 387bis Oud Burgerlijk Wetboek
- Artt. 1288, eerste lid, 2° en 3°, tweede lid, 1253ter/4 tot 1253ter/6 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 374, § 2, vierde lid, en 387bis Oud Burgerlijk Wetboek
- Artt. 1288, eerste lid, 2° en 3°, tweede lid, 1253ter/4 tot 1253ter/6 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 374, § 2, vierde lid, en 387bis Oud Burgerlijk Wetboek
- Artt. 1228, eerste lid, 2° en 3°, tweede lid, 1253ter/4 tot 1253ter/6 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 374, § 2, vierde lid, en 387bis Oud Burgerlijk Wetboek
- Artt. 374, § 2, vierde lid, en 387bis Oud Burgerlijk Wetboek
- Artt. 374, § 2, vierde lid, en 387bis Oud Burgerlijk Wetboek
- Artt. 1288, eerste lid, 2° en 3°, tweede lid, 1253ter/4 tot 1253ter/6 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 374, § 2, vierde lid, en 387bis Oud Burgerlijk Wetboek
- Artt. 1288, eerste lid, 2° en 3°, tweede lid, 1253ter/4 tot 1253ter/6 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 374, § 2, vierde lid, en 387bis Oud Burgerlijk Wetboek
- Artt. 1288, eerste lid, 2° en 3°, tweede lid, 1253ter/4 tot 1253ter/6 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 1288, eerste lid, 2° en 3°, tweede lid, 1253ter/4 tot 1253ter/6 Gerechtelijk Wetboek

16 december 2022

C.19.0638.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221216.1N.5](#)

AC nr. ...

EIGENDOM

- Gedwongen mede-eigendom - Appartementsrecht - Groep van gebouwen - Vereniging van mede-eigenaars

Van zodra een onverdeeldheid is ontstaan door overdracht of toekenning van tenminste een kavel, beschikt een onder het appartementsrecht vallende groep van gebouwen van rechtswege over een vereniging van mede-eigenaars op het niveau van de groep (1). (1)
Zie concl. OM.

- Artt. 577-3, eerste en vierde lid, en 577-5, §§ 1 en 2 Oud Burgerlijk Wetboek

14 oktober 2022

C.22.0011.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.3](#)

AC nr. ...

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL

- Door België uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel - Door België geboden waarborgen betreffende de detentievoorwaarden - Arrest van het hof van beroep van de uitvoerende Staat dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel beveelt - Voorlopige hechtenis na de overlevering van de persoon - Handhaving - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheid - Miskening van de bewijskracht van het arrest dat de overlevering van de inverdenkinggestelde beveelt

Wanneer het hof van beroep van de uitvoerende Staat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel heeft bevolen, na te hebben geoordeeld, enerzijds, dat de verzoekende Belgische Staat voorstelt de persoon van wie de overlevering wordt gevraagd in een halfopen gevangenis te plaatsen, in een een- of tweepersoonscel met meer dan zeven vierkante meter beschikbare ruimte per persoon en, anderzijds, dat, als het in uitzonderlijke gevallen voorkomt dat de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat de verklaringen van de uitvaardigende lidstaat niet vertrouwt en het Europees aanhoudingsbevel weigert uit te voeren op grond van precieze gegevens, omdat het gevaar bestaat dat de fundamentele rechten van de betrokkene zouden worden miskend, dit gevaar niet bestaat, gelet op de waarborgen die de verzoekende Staat op het hoogste niveau biedt, miskent het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling, dat oordeelt dat dit arrest van het hof van beroep van de uitvoerende Staat bij zijn beslissing om de eiser aan de Belgische autoriteiten over te leveren geen rekening heeft gehouden met de detentievoorwaarden in de gevangenis van Leuze-en-Hainaut, de bewijskracht van die beslissing.

9 maart 2022

P.22.0286.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.13](#)

AC nr. ...

EUROPESE UNIE

ALGEMEEN

Algemeen - Migrerende werknemers - Rustpensioen - Pensioenbonus - Theoretisch bedrag - Tijdvak

Ten aanzien van een migrerende werknemer op wie de Belgische pensioenwetgeving van toepassing is geweest en die na het bereiken van de leeftijd van 62 jaar of na een loopbaan van minstens 44 kalenderjaren zijn beroepsbezigheid heeft voortgezet, moet het bij artikel 52, lid 1, b), Verordening (EG) nr. 883/2004 bedoelde theoretisch bedrag door het bevoegde Belgische orgaan worden vastgesteld alsof de betrokkene het tijdvak na het bereiken van de leeftijd van 62 jaar of na een loopbaan van minstens 44 kalenderjaren in België heeft vervuld, met inbegrip van een pensioenbonus van 2 euro per dag effectieve tewerkstelling in de bij artikel 2, 3°, Pensioenbonusbesluit bedoelde referentieperiode, ongeacht in welke lidstaat hij zijn beroepsbezigheid heeft voortgezet.

- Artt. 2, 5, b), 6 en 52, eerste lid Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

3 oktober 2022

S.17.0076.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.3](#)

AC nr. ...

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Allerlei - Verordening 883/2004/EG van 29 april 2004 - Persoon die in het Groothertogdom Luxemburg verblijft - Werknemer in België - Berekening van het autonoom pensioen - Tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Lot

Voor de berekening van het in artikel 52, lid 1, a), van de verordening 883/2004/EG bedoelde autonoom pensioen worden de tijdvakken van werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld, niet gelijkgesteld met tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de nationale wetgeving zijn vervuld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Artt. 5, a) en b), 6, 52, §§ 1, a) en b), en 3, en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Allerlei - Verordening 883/2004/EG van 29 april 2004 - Persoon die in het Groothertogdom Luxemburg verblijft - Werknemer in België - Tijdvak van werkloosheid in het Groothertogdom Luxemburg - Belgisch tijdvak van arbeidsongeschiktheid - Recht op het rustpensioen - Tijdvakken van verzekering die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Inaanmerkingneming - Toepasselijk beginsel - Samentelling - Wijze van bepaling van het bedrag van de verschuldigde uitkering

Artikel 52, §§ 1 en 3, van de verordening 883/2004/EG past het beginsel van de samentelling van tijdvakken toe op de ouderdoms- en nabestaandenpensioenen, door in § 1, b, te bepalen dat het pensioen moet worden berekend op grond van alle tijdvakken van verzekering die overeenkomstig de wetgeving van alle betrokken lidstaten zijn vervuld, naar verhouding van de duur van de tijdvakken die overeenkomstig de toegepaste nationale wetgeving zijn vervuld, waarbij tegelijkertijd een pensioen moet worden gewaarborgd dat ten minste gelijk is aan het bedrag dat krachtens § 1, a), uitsluitend op grond van de nationale wetgeving is berekend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Artt. 5, a) en b), 6, 52, §§ 1, a) en b), en 3, en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Allerlei - Verordening 883/2004/EG van 29 april 2004 - Persoon die in het Groothertogdom Luxemburg verblijft - Werknemer in België - Berekening van de pro-rata-uitkering - Tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Wijze van bepaling van het fictieve loon

Voor de berekening van de pro-rata-uitkering overeenkomstig artikel 52, § 1, b), van de verordening 883/2004/EG wordt het fictieve loon, dat betrekking heeft op de tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld, bepaald op grond van de gegevens bedoeld in artikel 24bis, punt 1, Algemeen Reglement Werknemerspensionen, namelijk, in de regel, voor elke werkloosheidsdag, het dagelijks gemiddelde van de werkelijke, forfaitaire en fictieve lonen van de werknemer met betrekking tot het voorgaande kalenderjaar (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Art. 24bis, punt 1 KB 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Artt. 52, § 1, b), en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Allerlei - Verordening 883/2004/EG van 29 april 2004 - Persoon die in het Groothertogdom Luxemburg verblijft - Werknemer in België - Berekening van het rustpensioen - Tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Toepasselijke bepalingen van de verordening 883/2004/EG van 29 april 2004

Voor de berekening van het rustpensioen met inaanmerkingneming, overeenkomstig de verordening 883/2004/EG, van de tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld, wordt geen toepassing gemaakt van artikel 5 maar van de artikelen 6, 52 en 56 van die verordening (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Artt. 5, a) en b), 6, 52, §§ 1, a) en b), en 3, en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Allerlei - Verordening 883/2004/EG van 29 april 2004 -

Socialezekerheidsuitkeringen - Tijdvakken van verzekering die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Inaanmerkingneming - Toepasselijk beginsel

De inaanmerkingneming van tijdvakken van verzekering die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld, houdt geen verband met het in artikel 5 van de verordening 883/2004/EG vermelde beginsel van de gelijkstelling van uitkeringen, maar met het in artikel 6 van die verordening vermelde beginsel van de samentelling van de perioden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Artt. 5, a) en b), 6, 52, §§ 1, a) en b), en 3, en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

FAILLISEMENT, FAILLISEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJ

ALGEMEEN

Algemeen - Deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen - Tegemoetkoming van het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten - Gedeeltelijke betaling - Indeplaatsstelling van het Fonds - Samenloop van de schuldeiser en van het Fonds - Rang van de schuldeiser, ten opzichte van het Fonds, ten aanzien van de gefailleerde - Wijziging van de rang - Niet-toepassing op de deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen vóór 1 januari 1991 - Oorsprong

De uitsluiting van de tegemoetkomingen naar aanleiding van de deficiënties van wisselagenten vóór 1 januari 1991 van de toepassing van artikel 62 van de wet van 4 december 1990 vloeit niet voort uit artikel 34 van het koninklijk besluit van 2 januari 1991 houdende het algemeen reglement van het Interventiefonds van de beursvennootschappen of uit artikel 8 van het algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij het ministerieel besluit van 5 augustus 1988, maar uit de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 78.

- Art. 8, § 1 Algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij MB 5 augustus 1988
- Art. 34 KB 2 januari 1991 betreffende de toekenning van onderbrekingsuitkeringen
- Artt. 34 en 35 Wet 17 december 1998 tot oprichting van een beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten en tot reorganisatie van de beschermingsregelingen voor deposito's en financiële instrumenten
- Artt. 60, § 1, eerste lid, en § 2, en 62, tweede lid Wet 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten
- Art. 71bis, § 1, eerste lid Wetboek van Koophandel
- Art. 1252 Oud Burgerlijk Wetboek

31 januari 2022

C.17.0097.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.8](#)

AC nr. ...

Algemeen - Deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen vóór 1 januari 1991 - Aanvraag tot tegemoetkoming van het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten - Gedeeltelijke betaling - Indeplaatsstelling van het Fonds - Samenloop van de schuldeiser en van het Fonds ten aanzien van de gefailleerde - Rang van de schuldeiser ten aanzien van het Fonds - Beginsel - Recht van voorrang van de schuldeiser - Nieuwe wet - Gelijke rang - Werking van de wet in de tijd

Uit artikel 35 van de wet van 17 december 1998 volgt dat de wetgever, voor wat betreft de tegemoetkomingen naar aanleiding van de deficiënties van wisselagenten vóór 1 januari 1991, de regels heeft willen handhaven die van kracht waren op de datum waarop die deficiënties zich hebben voorgedaan en heeft hij bijgevolg, door de regel van artikel 8 van het algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten te handhaven, krachtens welke artikel 1252 Oud Burgerlijk Wetboek van toepassing is op de tegemoetkomingen die op grond van dat reglement worden toegekend, die tegemoetkomingen willen uitsluiten van de toepassing van artikel 62 van de wet van 4 december 1990 (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 78.

- Art. 8, § 1 Algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij MB 5 augustus 1988

- Artt. 34 en 35 Wet 17 december 1998 tot oprichting van een beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten en tot reorganisatie van de beschermingsregelingen voor deposito's en financiële instrumenten
- Artt. 60, § 1, eerste lid, en § 2, en 62, tweede lid Wet 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten
- Art. 71bis, § 1, eerste lid, en § 4 Wetboek van Koophandel
- Art. 1252 Oud Burgerlijk Wetboek

31 januari 2022

C.17.0097.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.8](#)

AC nr. ...

GEESTESZIEKE

- Veroordeling tot vergoeding van schade - Persoon met ernstige geestesstoornis

Voor de toepassing van artikel 1386bis, eerste lid, Oud Burgerlijk Wetboek volstaat een tijdelijke aantasting van het oordeelsvermogen te wijten aan een bijzondere omstandigheid niet, doch is een aanhoudende aantasting van het geestesvermogen, inherent aan de persoon, vereist (1). (1) Cass. 20 juni 1979, AR 1568, AC 1978-79, 1258.

- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1386bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek

2 december 2022

C.22.0039.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221202.1N.1](#)

AC nr. ...

GEMEENTE

- Reglement - Parkeerretributie - Bekendmaking - Aanplakking

In de zin van artikel L1133-1 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie moet aanplakking worden begrepen als een permanente wijze van bekendmaking waardoor de belanghebbenden te allen tijde kunnen kennisnemen van het bestaan van een reglement of een verordening waarvan zij, als zij dat wensen, de inhoud kunnen vernemen op de plaats die in de aanplakking is aangeduid (1). (1) Zie Cass. 20 december 2018, AR F.17.0148.F, AC 2018, nr. 731, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal HENKES op datum in Pas.

- Art. L 1133-1 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

4 maart 2022

C.21.0440.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.10

AC nr. ...

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN

GEMEENTEBELASTINGEN

Gemeentebelastingen - Belasting op toegang tot containerpark - EU-ambtenaar - Andere behandeling dan de eigen onderdanen - Mogelijkheid

De omstandigheid dat een EU-ambtenaar niet door middel van een aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting bijdraagt tot de gemeentefinanciën, laat niet toe hem anders te behandelen dan de in het bevolkingsregister ingeschreven inwoners wat betreft de andere gemeentebelastingen.

- Art. 11 Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie
- Art. 4 Verdrag van Lissabon tot wijziging van het verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en Slotakte, gedaan te Lissabon op 13 december 2007

21 oktober 2022

F.21.0092.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.7](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Gemeente Schaarbeek - Belasting op kantooroppervlakten - Vrijstelling - Gelijkheidsbeginsel - Verenigbaarheid

Een gemeentelijk belastingreglement dat de kantoren in de gemeente belastbaar stelt om een wildgroei van kantoren in de gemeente tegen te gaan en de woonfunctie van het onroerend patrimonium te vrijwaren, kan niet op wettige wijze voorzien in een vrijstelling voor belastingplichtigen die kantooroppervlakten in gebruik hebben die kleiner zijn dan 85 m²; een dergelijke vrijstelling doorkruist immers het sturend doel van deze belasting.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 oktober 2022

F.21.0108.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.8](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Belasting die enkel de eigenaars treft van gsm-zendmasten of van masten die voor een dergelijk systeem worden gebruikt - Gelijkheidsbeginsel - Verschil in behandeling tussen vergelijkbare categorieën - Abstracte of concrete beoordeling van het bestaan van dat verschil

Het bestaan van een verschil in behandeling dient niet op basis van zekere en vaststaande feiten maar op abstracte wijze te worden beoordeeld, rekening houdend met de uit het toepassingsgebied van het litigieuze reglement voortvloeiende risico's op ongelijkheid.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

28 januari 2022

C.19.0345.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220128.1F.3](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Belasting die enkel de eigenaars treft van gsm-zendmasten of van masten die voor een dergelijk systeem worden gebruikt - Gelijkheidsbeginsel

De in artikel 10 Grondwet vervatte regel van de gelijkheid van de Belgen voor de wet, de regel van niet-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden die vervat is in artikel 11 Grondwet, alsook die van de gelijkheid voor de belasting die in artikel 172 Grondwet is vastgelegd, houden in dat allen die zich in dezelfde toestand bevinden gelijk worden behandeld, maar sluiten niet uit dat een onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van personen, voor zover het criterium van onderscheid objectief en redelijk verantwoord is; het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld in het licht van het doel en de gevolgen van de genomen maatregel of de ingevoerde belasting; het gelijkheidsbeginsel wordt eveneens miskend wanneer vaststaat dat er geen redelijke en evenredige verhouding bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel (1). (1) Cass. 1 oktober 2021, AR F.19.0012.F, AC 2021, nr. 607.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

28 januari 2022

C.19.0345.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220128.1F.3

AC nr. ...

GENEESKUNDE

UITOEFENING VAN DE GENEESKUNDE

Uitoefening van de geneeskunde - Behandeling niet conform de huidige stand van de wetenschap - Raad van beroep - Beoordeling van de wetenschappelijke waarde - Aantasting van de eer en de waardigheid van het beroep - Schorsing uit het recht de geneeskunde te beoefenen - Wettigheid

De Raad van beroep die oordeelt dat de eer en de waardigheid van het beroep en het maatschappelijk vertrouwen in het beroep van arts in hoge mate wordt geschonden wanneer de patiënt de door hem ondergane behandeling die niet conform de huidige stand van de wetenschap werd uitgevoerd, kan aanzien als onwetenschappelijk handelen, zelfs als kwakzalverij, verantwoordt zijn beslissing tot schorsing uit het recht de geneeskunde te beoefenen naar recht.

- Art. 6, 2° KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

14 oktober 2022

D.21.0019.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.10](#)

AC nr. ...

Uitoefening van de geneeskunde - Fouten in de uitoefening van het beroep - Aantasting van de eer en de waardigheid van het beroep - Tuchtrechtelijke vervolging

De tuchtrechtelijke vervolging van een arts wegens fouten die hij in de uitoefening van het beroep of naar aanleiding daarvan heeft begaan, houdt steeds het verwijt in de eer en de waardigheid van het beroep te hebben aangetast zodat de arts die opgeroepen wordt om voor de tuchtraad te verschijnen weet of moet weten dat hij zich hierop moet verdedigen.

- Art. 6, 2° KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

- Art. 6.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 oktober 2022

D.21.0019.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.10](#)

AC nr. ...

GERECHTSKOSTEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Procedure in cassatie - Verdrag van Aarhus - Invloed op het gebrek aan rechtsplegingsvergoeding voor het cassatiegeding

De artikelen 3.6, 9.2 en 9.3 van het Verdrag van Aarhus (1) vertonen niet de vereiste duidelijkheid en nauwkeurigheid om hierin de wil van de verdragsluitende Staten te ontwaren om, in het cassatiegeding, een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen aan de partij waarvan het Hof de middelen of het verweer aanneemt. (1) Verdrag van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (BS 24 april 2003).

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Procedure in cassatie - Rechtsplegingsvergoeding

De kenmerken die eigen zijn aan het cassatieberoep laten niet toe om de bij artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding op te nemen in de gerechtskosten van de voorziening in cassatie; die vergoeding, die verband houdt met de aard en de omvang van het geschil tussen de partijen voor de bodemrechter, wordt beoordeeld in functie van criteria die, aangezien ze betrekking hebben op de zaak zelf, het Hof zouden verplichten tot een onderzoek waarvoor het niet is bevoegd (1). (1) Cass. 15 maart 2017, AR P.16.1109.F, AC 2017, nr. 186, en verwijzing in noot.

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Procedure voor de feitenrechter - Ambtshalve herleiding door de rechter

De rechter die, zonder de partijen toe te laten zich hierover uit te spreken, de rechtsplegingsvergoeding ambtshalve vermindert door die te berekenen op basis van het toegekende bedrag in plaats van op het gevorderde bedrag, om een kunstmatige verhoging van die vergoeding te voorkomen, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht (1). (1) Natuurlijk kan, "niettegenstaande wat in het koninklijk besluit [van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding] is bepaald, de rechter de rechtsplegingsvergoeding berekenen op basis van het toegekende veeleer dan op basis van het gevorderde bedrag, als laatstgenoemd bedrag volgt ofwel uit een klaarblijkelijke overwaardering die de normaal bedachtzame en zorgvuldige justitiabele niet zou hebben begaan, ofwel uit een te kwader trouw verrichte verhoging die als enig doel had op artificiële wijze het bedrag van de vordering op te trekken tot de hogere schijf. De straf op rechtsmisbruik beschermt degene die de rechtsplegingsvergoeding verschuldigd is, tegen een veroordeling die alleen ingegeven is door de vordering van de schuldeiser" (Cass. 17 november 2010, AR P.10.0863.F, AC 2010, nr. 681; zie Cass. 15 september 2020, AR P.19.1109.N, AC 2020, nr. 535). Maar, "de rechter die de gevorderde rechtsplegingsvergoeding ambtshalve herleidt en berekent a rato van het percentage van de toegekende vordering 'om het doelbewust verhogen van een vordering om hogere rechtsplegingsvergoeding te bekomen tegen te gaan', zonder de partijen in de gelegenheid te stellen hieromtrent standpunt in te nemen, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht (Cass. 20 november 2012, AR P.12.0203.N, AC 2012, nr. 623, §§18-19; Zie Cass. 22 april 2010, AR C.09.0270.N, AC 2010, nr. 274).

- Artt. 162bis, 194 en 211 Wetboek van Strafvordering

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

GRONDWET

ALGEMEEN

Algemeen (oud) - Grondwettelijk Hof - Hiërarchie van de grondwettelijke bepalingen teneinde de bestaanbaarheid van de ene bepaling ten aanzien van de andere te toetsen

Artikel 26, § 1, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof kent aan dit Hof evenwel niet de bevoegdheid toe om een hiërarchie van de grondwettelijke bepalingen te bepalen teneinde de bestaanbaarheid van de ene bepaling ten aanzien van de andere te toetsen.

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

Algemeen (oud) - Voorrang van een internationale norm - Voorwaarde - Rechtstreekse werking

De voorrang van een internationaal verdrag op internrechtelijke wettelijke of grondwettelijke bepalingen veronderstelt dat de internationale rechtsnorm rechtstreekse werking heeft, met andere woorden dat die norm aan particulieren rechten kan verlenen waarop deze zich rechtstreeks voor de nationale rechter kunnen beroepen zonder dat ze voorafgaandelijk uitvoeringsmaatregelen behoeven in de interne rechtsorde (1). (1) Zie Cass. 27 mei 1971, Pas. 1971, 886 (in de rechtsleer vaak geciteerd als het "arrest Franco-Suisse Le Ski"); Cass. 13 mei 1996, AR S.95.0119.N, AC 1996, nr. 173.

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 1 TOT 99)

Art. 10 - Artikel 11 - Sociale zekerheid - Werknemers - Bijdrageplicht - Toepassingsgebied - Uitbreiding

Het is niet discriminerend het toepassingsgebied van het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers uit te breiden tot bepaalde categorieën van personen die niet door een arbeidsovereenkomst zijn verbonden, maar die sociaaleconomisch beschouwd "arbeid verrichten in gelijkaardige voorwaarden, als die van een arbeidsovereenkomst", zelfs al zijn zij daarbij niet onderworpen aan het gezag van een andere persoon voor zover daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

- Art. 3, 1° KB 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 2, § 1, 1° Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

17 oktober 2022

S.21.0087.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221017.3N.5](#)

AC nr. ...

Art. 10 - Gemeentebelastingen - Belasting die enkel de eigenaars treft van gsm-zendmasten of van masten die voor een dergelijk systeem worden gebruikt - Gelijkheidsbeginsel - Verschil in behandeling tussen vergelijkbare categorieën - Abstracte of concrete beoordeling van het bestaan van dat verschil

Het bestaan van een verschil in behandeling dient niet op basis van zekere en vaststaande feiten maar op abstracte wijze te worden beoordeeld, rekening houdend met de uit het toepassingsgebied van het litigieuze reglement voortvloeiende risico's op ongelijkheid.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

28 januari 2022

C.19.0345.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220128.1F.3](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Gemeentebelastingen - Gemeente Schaarbeek - Belasting op kantooroppervlakten - Vrijstelling - Gelijkheidsbeginsel - Verenigbaarheid

Een gemeentelijk belastingreglement dat de kantoren in de gemeente belastbaar stelt om een wildgroei van kantoren in de gemeente tegen te gaan en de woonfunctie van het onroerend patrimonium te vrijwaren, kan niet op wettige wijze voorzien in een vrijstelling voor belastingplichtigen die kantooroppervlakten in gebruik hebben die kleiner zijn dan 85 m²; een dergelijke vrijstelling doorkruist immers het sturend doel van deze belasting.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 oktober 2022

F.21.0108.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.8](#)

AC nr. ...

Art. 22 - Artikel 22bis, § 2 - Recht van het kind om zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan - Toepassingsgebied

In artikel 22bis, tweede lid, Grondwet, volgens hetwelk elk kind het recht heeft zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan, wordt de minderjarige bedoeld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Art. 22bis, tweede lid De gecoördineerde Grondwet 1994

22 juni 2022

P.22.0094.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#)

AC nr. ...

Art. 10 - Gemeentebelastingen - Belasting die enkel de eigenaars treft van gsm-zendmasten of van masten die voor een dergelijk systeem worden gebruikt - Gelijkheidsbeginsel

De in artikel 10 Grondwet vervatte regel van de gelijkheid van de Belgen voor de wet, de regel van niet-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden die vervat is in artikel 11 Grondwet, alsook die van de gelijkheid voor de belasting die in artikel 172 Grondwet is vastgelegd, houden in dat allen die zich in dezelfde toestand bevinden gelijk worden behandeld, maar sluiten niet uit dat een onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van personen, voor zover het criterium van onderscheid objectief en redelijk verantwoord is; het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld in het licht van het doel en de gevolgen van de genomen maatregel of de ingevoerde belasting; het gelijkheidsbeginsel wordt eveneens miskend wanneer vaststaat dat er geen redelijke en evenredige verhouding bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel (1). (1) Cass. 1 oktober 2021, AR F.19.0012.F, AC 2021, nr. 607.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

28 januari 2022

C.19.0345.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220128.1F.3](#)

AC nr. ...

Art. 10 - Artikel 11 - Sociale zekerheid - Werknemers - Bijdrageplicht - Toepassingsgebied - Uitbreiding - Hoedanigheid van lasthebber - Niet-commerciële organisaties - Handelsvennootschappen - Onderscheid

Anders dan de vennootschapsmandatarissen leveren de mandatarissen in de zin van artikel 3, 1°, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet in feite hun arbeidsprestaties in vrijwel dezelfde voorwaarden als de werknemers; het onderscheid is niet louter gesteund op de rechtsvorm of het doel van de organisatie waarvoor de prestaties worden geleverd, maar op de afhankelijkheidssituatie en de sociaaleconomische toestand van de mandataris die er het gevolg van is.

- Art. 3, 1° KB 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders
- Art. 2, § 1, 1° Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders
- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

17 oktober 2022

S.21.0087.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221017.3N.5](#)

AC nr. ...

Art. 10 - Gemeentebelastingen - Gemeente Schaarbeek - Belasting op kantooroppervlakten - Vrijstelling - Gelijkheidsbeginsel - Verenigbaarheid

Een gemeentelijk belastingreglement dat de kantoren in de gemeente belastbaar stelt om een wildgroei van kantoren in de gemeente tegen te gaan en de woonfunctie van het onroerend patrimonium te vrijwaren, kan niet op wettige wijze voorzien in een vrijstelling voor belastingplichtigen die kantooroppervlakten in gebruik hebben die kleiner zijn dan 85 m²; een dergelijke vrijstelling doorkruist immers het sturend doel van deze belasting.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 oktober 2022

F.21.0108.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.8](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Gemeentebelastingen - Belasting die enkel de eigenaars treft van gsm-zendmasten of van masten die voor een dergelijk systeem worden gebruikt - Gelijkheidsbeginsel - Verschil in behandeling tussen vergelijkbare categorieën - Abstracte of concrete beoordeling van het bestaan van dat verschil

Het bestaan van een verschil in behandeling dient niet op basis van zekere en vaststaande feiten maar op abstracte wijze te worden beoordeeld, rekening houdend met de uit het toepassingsgebied van het litigieuze reglement voortvloeiende risico's op ongelijkheid.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

28 januari 2022

C.19.0345.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220128.1F.3](#)

AC nr. ...

Art. 22 - Artikel 22bis, § 2 - Recht van het kind om zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan - Toepassingsgebied

In artikel 22bis, tweede lid, Grondwet, volgens hetwelk elk kind het recht heeft zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan, wordt de minderjarige bedoeld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Art. 22bis, tweede lid De gecoördineerde Grondwet 1994

22 juni 2022

P.22.0094.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Gemeentebelastingen - Belasting die enkel de eigenaars treft van gsm-zendmasten of van masten die voor een dergelijk systeem worden gebruikt - Gelijkheidsbeginsel

De in artikel 10 Grondwet vervatte regel van de gelijkheid van de Belgen voor de wet, de regel van niet-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden die vervat is in artikel 11 Grondwet, alsook die van de gelijkheid voor de belasting die in artikel 172 Grondwet is vastgelegd, houden in dat allen die zich in dezelfde toestand bevinden gelijk worden behandeld, maar sluiten niet uit dat een onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van personen, voor zover het criterium van onderscheid objectief en redelijk verantwoord is; het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld in het licht van het doel en de gevolgen van de genomen maatregel of de ingevoerde belasting; het gelijkheidsbeginsel wordt eveneens miskend wanneer vaststaat dat er geen redelijke en evenredige verhouding bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel (1). (1) Cass. 1 oktober 2021, AR F.19.0012.F, AC 2021, nr. 607.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

28 januari 2022

C.19.0345.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220128.1F.3](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE)

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 172 - Gemeentebelastingen - Gemeente Schaarbeek - Belasting op kantooroppervlakten - Vrijstelling - Gelijkheidsbeginsel - Verenigbaarheid

Een gemeentelijk belastingreglement dat de kantoren in de gemeente belastbaar stelt om een wildgroei van kantoren in de gemeente tegen te gaan en de woonfunctie van het onroerend patrimonium te vrijwaren, kan niet op wettige wijze voorzien in een vrijstelling voor belastingplichtigen die kantooroppervlakten in gebruik hebben die kleiner zijn dan 85 m²; een dergelijke vrijstelling doorkruist immers het sturend doel van deze belasting.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 oktober 2022

F.21.0108.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.8](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 172 - Gemeentebelastingen - Belasting die enkel de eigenaars treft van gsm-zendmasten of van masten die voor een dergelijk systeem worden gebruikt - Gelijkheidsbeginsel - Verschil in behandeling tussen vergelijkbare categorieën - Abstracte of concrete beoordeling van het bestaan van dat verschil

Het bestaan van een verschil in behandeling dient niet op basis van zekere en vaststaande feiten maar op abstracte wijze te worden beoordeeld, rekening houdend met de uit het toepassingsgebied van het litigieuze reglement voortvloeiende risico's op ongelijkheid.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

28 januari 2022

C.19.0345.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220128.1F.3](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 172 - Gemeentebelastingen - Belasting die enkel de eigenaars treft van gsm-zendmasten of van masten die voor een dergelijk systeem worden gebruikt - Gelijkheidsbeginsel

De in artikel 10 Grondwet vervatte regel van de gelijkheid van de Belgen voor de wet, de regel van niet-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden die vervat is in artikel 11 Grondwet, alsook die van de gelijkheid voor de belasting die in artikel 172 Grondwet is vastgelegd, houden in dat allen die zich in dezelfde toestand bevinden gelijk worden behandeld, maar sluiten niet uit dat een onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van personen, voor zover het criterium van onderscheid objectief en redelijk verantwoord is; het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld in het licht van het doel en de gevolgen van de genomen maatregel of de ingevoerde belasting; het gelijkheidsbeginsel wordt eveneens miskend wanneer vaststaat dat er geen redelijke en evenredige verhouding bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel (1). (1) Cass. 1 oktober 2021, AR F.19.0012.F, AC 2021, nr. 607.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

28 januari 2022

C.19.0345.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220128.1F.3](#)

AC nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF

- Hiërarchie van de grondwettelijke bepalingen teneinde de bestaanbaarheid van de ene bepaling ten aanzien van de andere te toetsen

Artikel 26, § 1, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof kent aan dit Hof evenwel niet de bevoegdheid toe om een hiërarchie van de grondwettelijke bepalingen te bepalen teneinde de bestaanbaarheid van de ene bepaling ten aanzien van de andere te toetsen.

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

HELING

- Witwassen - Verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwassen - Meerdere daders

Geen enkele wettelijke bepaling of algemeen rechtsbeginsel verhindert dat meerdere daders die samen een van de in artikel 505, eerste lid, Strafwetboek bedoelde misdrijven hebben gepleegd, gezamenlijk tot de verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwassen worden veroordeeld, voor zover de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring het witgewassen vermogensvoordeel niet te boven gaat; het is in de fase van de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaringen en niet op het ogenblik van de uitspraak ervan dat men zich ervan moet verzekeren dat er geen sprake is van overschrijding (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 505 Strafwetboek

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING

- Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Voorwaarden voor de heropening van de rechtspleging

Krachtens artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering beveelt het Hof de heropening van de rechtspleging wanneer uit het onderzoek van de vordering blijkt dat, hetzij, de bestreden beslissing over de zaak zelf strijdig is met het EVRM, hetzij de vastgestelde schending het gevolg is van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging bestaat, voor zover de veroordeelde partij zeer ernstige nadelige gevolgen blijft ondervinden die slechts door een heropening kunnen worden hersteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Art. 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

- Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Voorwaarde voor de heropening van de rechtspleging - Met het Verdrag strijdige beslissing over de zaak zelf - Schending als gevolg van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging bestaat - Bestreden arrest dat de zelfincriminerende verklaringen weert die zonder advocaat zijn afgelegd - Arrest dat aan de vereisten van de rechtspraak van het Europees Hof voldoet

Aangezien uit de redenen van het arrest van het hof van beroep blijkt dat, enerzijds, dat hof de zelfincriminerende verklaringen heeft geweerd die de beklaagde zonder de bijstand van een advocaat heeft afgelegd en deze, effectief, op geen enkele wijze, in aanmerking heeft genomen om te oordelen of er, niettegenstaande de geweerde zelfincriminerende verhoren, een geheel van ernstige, precieze en met elkaar overeenstemmende vermoedens bestond die boven alle twijfel verheven was en tot de vaststelling van de schuld van de beklaagde kon leiden, en, dat, anderzijds, de appelrechters de gevolgen hebben onderzocht die deze verklaringen, die door een kwetsbare persoon zijn afgelegd, voor het eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel hebben gehad, waarbij zij de andere, voor deze zaak relevante factoren in aanmerking hebben genomen die het Europees Hof van de Rechten van de Mens in zijn arrest van 9 november 2018 heeft vermeld (Beuze t. België, verz. 71409/10), verantwoordt het hof van beroep zijn beslissing dat de beperking van de toegang tot een advocaat in de aan het proces voorafgaande fase, wat de zaak zelf betreft, niet strijdig is met de grond van de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, naar recht; hieruit volgt ook dat de schending van het door artikel 6.3.c EVRM gewaarborgde recht op toegang tot een advocaat, in dit geval het gebrek aan bijstand van een advocaat tijdens de verhoren van de in voorlopige hechtenis geplaatste beklaagde, niet het gevolg is van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden beslissing bestaat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 442quater en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

- Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Arrest dat akte neemt van de eenzijdige verklaring van de schending van het Verdrag door de regering

Artikel 442bis Wetboek van Strafvordering staat de veroordeelde toe om de heropening van de rechtspleging te verzoeken, met name wanneer de schending van het EVRM het voorwerp uitmaakt van een verklaring van erkenning door de regering van de Staat die hiervan wordt beschuldigd, het Europees Hof van die erkenning akte neemt en bijgevolg beslist om de zaak van de rol te schrappen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Art. 442bis, tweede lid Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

- Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Procedure tot heropening van de rechtspleging - Met het Verdrag strijdige beslissing over de zaak zelf - Schending als gevolg van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging bestaat - Beoordeling - Eigen beoordelingsbevoegdheid van het Hof van Cassatie

Wanneer het Hof, waarbij een vordering aanhangig is gemaakt met toepassing van artikel 442quater Wetboek van Strafvordering, onderzoekt of de heropening van de rechtspleging moet worden bevolen, doet het geen uitspraak over de gegrondheid van een cassatieberoep maar oefent het een eigen beoordelingsbevoegdheid uit om te oordelen of de bestreden beslissing over de zaak zelf strijdig is met het EVRM en of de vastgestelde schending voortvloeit uit procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel bestaat over de uitkomst van de bestreden beslissing, zonder dat het uitspraak doet over de zaak zelf (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 442quater en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Algemeen - Beslissing vatbaar voor hoger beroep en verzet - Recht van de beklaagde om het rechtsmiddel te kiezen dat hem het gunstigste lijkt

Geen enkele wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling verbiedt de inverdenkinggestelde het rechtsmiddel te kiezen dat hem het gunstigste voor zijn belangen lijkt, zoals bijvoorbeeld een rechtsmiddel waarmee hij zich op het voordeel van de verjaring van de strafvordering kan beroepen.

- Artt. 187 en 199 Wetboek van Strafvordering

9 maart 2022

P.21.0830.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Termijn - Laattijdig hoger beroep - Ontvankelijkheid - Overmacht of onoverkomelijke dwaling - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Gebrek aan informatie over de vormen en termijnen om hoger beroep in te stellen

Wanneer het hoger beroep niet binnen de wettelijke termijn is ingesteld, oordeelt de rechter op onaantastbare wijze of de aangevoerde omstandigheden overmacht of een onoverkomelijke dwaling vormen, terwijl het Hof enkel nagaat of hij uit de door hem vastgestelde omstandigheden wettig heeft kunnen afleiden dat er sprake was van overmacht of onoverkomelijke dwaling; in dat opzicht houdt het gebrek aan informatie over de vormen en termijnen om hoger beroep in te stellen tegen een verstekvonnis niet noodzakelijk in dat het hoger beroep van de beklaagde zonder tijdslimiet ontvankelijk moet worden verklaard; uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat de rechter rekening kan houden met gegevens zoals het feit dat de eiser in hoger beroep al dan niet nalatig is geweest, de omstandigheid dat de beslissing waarop het rechtsmiddel betrekking heeft, voorzienbaar was of het feit dat de betrokkene al dan niet werd bijgestaan door een advocaat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 179.

- Art. 203 Wetboek van Strafvordering

9 maart 2022

P.21.0830.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Middel inzake bevoegdheid - Door de rechters in hoger beroep ambtshalve opgeworpen middel - Wettigheid

Krachtens artikel 210, § 2, Wetboek van Strafvordering kan de rechter in hoger beroep evenwel ambtshalve met name een middel opwerpen dat betrekking heeft op zijn bevoegdheid; wanneer hij oordeelt dat de vrijwillige tussenkomst van een partij geen wettelijke basis heeft en dat het hof van beroep niet bevoegd is om uitspraak te doen over de burgerrechtelijke vordering van die partij, kan de rechter in hoger beroep die exceptie van openbare orde met toepassing van artikel 210, § 2, Wetboek van Strafvordering ambtshalve opwerpen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Art. 210, § 2 Wetboek van Strafvordering

22 juni 2022

P.22.0094.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Ontvankelijkheid - Verstrijken van de wettelijke termijn - Overmacht - Begrip - Gebrek aan kennis van het recht

Overmacht waardoor het hoger beroep van een beklagde dat werd ingesteld na het verstrijken van de wettelijke termijn ontvankelijk is, kan alleen voortvloeien uit een omstandigheid buiten zijn wil en die hij onmogelijk heeft kunnen voorzien of vermijden; het gebrek aan kennis van het recht vormt geen overmacht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Middel inzake bevoegdheid - Door de rechters in hoger beroep ambtshalve opgeworpen middel - Wettigheid

Krachtens artikel 210, § 2, Wetboek van Strafvordering kan de rechter in hoger beroep evenwel ambtshalve met name een middel opwerpen dat betrekking heeft op zijn bevoegdheid; wanneer hij oordeelt dat de vrijwillige tussenkomst van een partij geen wettelijke basis heeft en dat het hof van beroep niet bevoegd is om uitspraak te doen over de burgerrechtelijke vordering van die partij, kan de rechter in hoger beroep die exceptie van openbare orde met toepassing van artikel 210, § 2, Wetboek van Strafvordering ambtshalve opwerpen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Art. 210, § 2 Wetboek van Strafvordering

22 juni 2022

P.22.0094.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#)

AC nr. ...

TUCHTZAKEN

Tuchtzaken - Vastgoedmakelaar - Kamer van beroep - Beslissing tot schrapping - Aard

De kamer die overgaat tot schrapping van een vastgoedmakelaar op grond van een voorafgaande veroordeling voor misbruik van vertrouwen, legt een maatregel op die met een tuchtsanctie gelijkstaat, en moet daarbij kunnen onderzoeken of het opleggen van de wettelijk voorziene sanctie verzoenbaar is met de dwingende eisen van internationale verdragen en van het interne recht, met inbegrip van de algemene rechtsbeginselen, in het bijzonder om na te gaan of de tuchtsanctie niet onevenredig is met de overtreding (1). (1) Zie Cass. 26 juni 2015, AR D.13.0025.N, AC 2015, nr. 450; Cass. 13 februari 2009, AR C.07.0507.N, AC 2009, nr. 121; Cass. 13 februari 2009, AR F.06.0107.N, AC 2009, nr. 123.

- Art. 62, §§ 1 en 2 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

- Artt. 13, 14, §§1 en 2, tweede lid, en 17, eerste lid Wet 11 februari 2013 houdende organisatie van het beroep van vastgoedmakelaar

- Artt. 9, §§ 1, 3°, 6 en 10 Kaderwet 3 augustus 2007 betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 oktober 2022

D.21.0003.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.9](#)

AC nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN

HANDELSHUUR

Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Verhuurder - Ongegronde weigering

Wanneer de rechter de weigering van de verhuurder om toe te stemmen in de hernieuwing van de huur ongegrond verklaart na het verstrijken van de bij artikel 14 Handelshuurwet bepaalde termijn van drie maanden, wordt de huur ten behoeve van de huurder hernieuwd, behoudens het recht van de verhuurder om aanspraak te maken op andere voorwaarden of om zich te beroepen op het aanbod van een derde, overeenkomstig de artikelen 14 en 21 van de wet; de termijn waarover de verhuurder beschikt om aan de huurder kennis te geven van de voorwaarden waarvan de hernieuwing afhankelijk is of van het aanbod van een derde, is evenwel beperkt tot een maand te rekenen van de betekening van het vonnis.

- Artt. 14 en 21 Wet van 30 april 1951 BURGERLIJK WETBOEK. - BOEK III - TITEL VIII - HOOFDSTUK II, Afdeling 2bis : Regels betreffende de handelshuur in het bijzonder

6 mei 2022

C.21.0501.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220506.1F.3](#)

AC nr. ...

Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Ontbinding - Uitwerking tussen partijen

De ontbinding van een wederkerige overeenkomst heeft tot gevolg dat de partijen in dezelfde toestand moeten worden geplaatst als die waarin zij zich bevonden vóór het sluiten van de overeenkomst; de ontbonden overeenkomst kan voor de partijen geen grondslag van rechten of verplichtingen zijn (1). (1) Cass. 8 februari 2010, AR C.09.0244.F, AC 2010, nr. 88, met concl. van advocaat-generaal GÉNICOT op datum in Pas.

- Art. 1183 Oud Burgerlijk Wetboek

4 maart 2022

C.21.0277.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.4](#)

AC nr. ...

Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Ontbinding - Uitwerking tussen partijen - Terruggave of betaling in equivalent

Hoewel de ontbinding niet kan leiden tot het tenietdoen van de wederzijdse prestaties die in uitvoering van de overeenkomst zijn verricht wanneer ze niet vatbaar zijn voor teruggave, leidt zij wel tot de teruggave of de betaling in equivalent van de zaken of diensten die ten gevolge van de overeenkomst zijn verbruikt of die aan een van de partijen ten goede zijn gekomen terwijl de tegenpartij daarvoor geen tegenprestaties heeft ontvangen (1). (1) Cass. 8 februari 2010, AR C.09.0244.F, AC 2010, nr. 88, met concl. van advocaat-generaal GÉNICOT op datum in Pas.

- Art. 1183 Oud Burgerlijk Wetboek

4 maart 2022

C.21.0277.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.4](#)

AC nr. ...

Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Verhuurder - Ongegronde weigering van de verhuurder - Huurhernieuwing - Recht van de verhuurder om aanspraak te maken op andere voorwaarden of om zich te beroepen op het aanbod van een derde - Kennisgeving - Termijn

Wanneer de rechter de weigering van de verhuurder om toe te stemmen in de hernieuwing van de huur ongegrond verklaart na het verstrijken van de bij artikel 14 Handelshuurwet bepaalde termijn van drie maanden, wordt de huur ten behoeve van de huurder hernieuwd, behoudens het recht van de verhuurder om aanspraak te maken op andere voorwaarden of om zich te beroepen op het aanbod van een derde, overeenkomstig de artikelen 14 en 21 van de wet; de termijn waarover de verhuurder beschikt om aan de huurder kennis te geven van de voorwaarden waarvan de hernieuwing afhankelijk is of van het aanbod van een derde, is evenwel beperkt tot een maand te rekenen van de betekening van het vonnis.

- Artt. 14 en 21 Wet van 30 april 1951 BURGERLIJK WETBOEK. - BOEK III - TITEL VIII - HOOFDSTUK II, Afdeling 2bis : Regels betreffende de handelshuur in het bijzonder

6 mei 2022

C.21.0501.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220506.1F.3](#)

AC nr. ...

Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Ontbinding - Uitwerking tussen partijen - Terruggave of betaling in equivalent - Voorwaarde - Gedrag van de schuldeiser van de vordering tot teruggave

Het gedrag van de schuldeiser van de vordering tot teruggave na de ontbinding van de overeenkomst tast zijn recht op de teruggaven die uit deze ontbinding voortvloeien niet aan, tenzij dat gedrag een fout uitmaakt die de schuldenaar van de teruggave kan vrijstellen van zijn verplichting.

- Art. 1183 Oud Burgerlijk Wetboek

4 maart 2022

C.21.0277.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.4](#)

AC nr. ...

INDEPLAATSSTELLING

- Deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen vóór 1 januari 1991 - Aanvraag tot tegemoetkoming van het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten - Gedeeltelijke betaling - Indeplaatsstelling van het Fonds - Samenloop van de schuldeiser en van het Fonds ten aanzien van de gefailleerde - Rang van de schuldeiser ten aanzien van het Fonds - Beginsel - Recht van voorrang van de schuldeiser - Nieuwe wet - Gelijke rang - Werking van de wet in de tijd

Uit artikel 35 van de wet van 17 december 1998 volgt dat de wetgever, voor wat betreft de tegemoetkomingen naar aanleiding van de deficiënties van wisselagenten vóór 1 januari 1991, de regels heeft willen handhaven die van kracht waren op de datum waarop die deficiënties zich hebben voorgedaan en heeft hij bijgevolg, door de regel van artikel 8 van het algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten te handhaven, krachtens welke artikel 1252 Oud Burgerlijk Wetboek van toepassing is op de tegemoetkomingen die op grond van dat reglement worden toegekend, die tegemoetkomingen willen uitsluiten van de toepassing van artikel 62 van de wet van 4 december 1990 (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 78.

- Art. 8, § 1 Algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij MB 5 augustus 1988
- Artt. 34 en 35 Wet 17 december 1998 tot oprichting van een beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten en tot reorganisatie van de beschermingsregelingen voor deposito's en financiële instrumenten
- Artt. 60, § 1, eerste lid, en § 2, en 62, tweede lid Wet 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten
- Art. 71bis, § 1, eerste lid, en § 4 Wetboek van Koophandel
- Art. 1252 Oud Burgerlijk Wetboek

31 januari 2022

C.17.0097.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.8](#)

AC nr. ...

- Deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen - Tegemoetkoming van het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten - Gedeeltelijke betaling - Indeplaatsstelling van het Fonds - Samenloop van de schuldeiser en van het Fonds - Rang van de schuldeiser, ten opzichte van het Fonds, ten aanzien van de gefailleerde - Wijziging van de rang - Niet-toepassing op de deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen vóór 1 januari 1991 - Oorsprong

De uitsluiting van de tegemoetkomingen naar aanleiding van de deficiënties van wisselagenten vóór 1 januari 1991 van de toepassing van artikel 62 van de wet van 4 december 1990 vloeit niet voort uit artikel 34 van het koninklijk besluit van 2 januari 1991 houdende het algemeen reglement van het Interventiefonds van de beursvennootschappen of uit artikel 8 van het algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij het ministerieel besluit van 5 augustus 1988, maar uit de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 78.

- Art. 8, § 1 Algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij MB 5 augustus 1988
- Art. 34 KB 2 januari 1991 betreffende de toekenning van onderbrekingsuitkeringen
- Artt. 34 en 35 Wet 17 december 1998 tot oprichting van een beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten en tot reorganisatie van de beschermingsregelingen voor deposito's en financiële instrumenten

- Artt. 60, § 1, eerste lid, en § 2, en 62, tweede lid Wet 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten
- Art. 71bis, § 1, eerste lid Wetboek van Koophandel
- Art. 1252 Oud Burgerlijk Wetboek

31 januari 2022

C.17.0097.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.8

AC nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN

PERSONENBELASTING

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bedrijfslasten - Tijdelijke handelsvennootschap - Toerekening aan de leden

Een tijdelijke handelsvennootschap is noch aan de vennootschapsbelasting, noch aan de rechtspersonenbelasting onderworpen; de inkomsten en kosten van een tijdelijke handelsvennootschap worden rechtstreeks aan de leden van de tijdelijke handelsvennootschap toegerekend (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 49 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

21 oktober 2022

F.20.0157.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.3](#)

AC nr. ...

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Tijdelijke handelsvennootschap - Toerekening aan de leden

De aftrekbaarheid van de kosten gemaakt door een tijdelijke handelsvennootschap moet worden beoordeeld in hoofde van de leden van de tijdelijke handelsvennootschap en niet in hoofde van de tijdelijke handelsvennootschap (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 49 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

21 oktober 2022

F.20.0157.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.3](#)

AC nr. ...

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Kwijtschelding van schuld onder voorbehoud van terugkeer van de schuldenaar tot beter fortuin - Zeker en vaststaand karakter - Aftrek als beroepskost - Tijdstip

Het tenietgaan van een schuldvordering door de kwijtschelding van de schuld onder voorbehoud van terugkeer van de schuldenaar tot beter fortuin, vormt vanaf de kwijtschelding een zeker en vaststaand verlies en is bijgevolg als beroepskost aftrekbaar (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 49 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

21 oktober 2022

F.20.0129.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.2](#)

AC nr. ...

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Kwijtschelding van schuld onder voorbehoud van terugkeer van de schuldenaar tot beter fortuin - Zeker en vaststaand karakter - Beoordelingscriteria

Bij gebrek aan afwijkende fiscale bepaling, dient het zeker en vaststaand karakter van een schuld of verlies te worden beoordeeld volgens de principes van het gemeen recht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 49 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

21 oktober 2022

F.20.0129.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.2](#)

AC nr. ...

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Pensioentoezegging - Voorzieningen voor risico's en kosten -

Belastingvrijstelling

Een voorziening die werd aangelegd om het hoofd te bieden aan de kost die voortvloeit uit een pensioentoezegging kan slechts van de belasting worden vrijgesteld in zoverre ze rekening houdt met de begrenzing tot 80 pct., waarboven de pensioenkost niet als beroepskost kan worden afgetrokken van de resultaten van het belastbare tijdperk waarin de pensioentoezegging zal moeten worden uitgevoerd (1). (1) Art. 60 WIB92, vóór de wijziging ervan door de programmawet van 22 juni 2012.

- Artt. 24, 1°, en 34, 1° en 2° Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 48, eerste lid, 59, § 1, 2°, en 60 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

4 maart 2022

F.17.0110.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.8](#)

AC nr. ...

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Pensioentoezegging - Voorzieningen voor risico's en kosten - Belastingvrijstelling - Voorwaarde - Grens - Beoordeling

De beoordeling van de begrenzing tot 80 pct., waarboven de pensioenkost niet als beroepskost kan worden afgetrokken van de resultaten van het belastbare tijdperk waarin de pensioentoezegging zal moeten worden uitgevoerd, houdt in dat de normale brutojaarbezoldiging in aanmerking wordt genomen die aan de werknemer wordt toegekend of betaald, anders dan uitzonderlijk of toevallig, gedurende het laatste jaar vóór zijn oppensioenstelling waarin hij een normale beroepswerkzaamheid heeft gehad (1). (1) Art. 60 WIB92, vóór de wijziging ervan door de programmawet van 22 juni 2012.

- Artt. 24, 1°, en 34, 1° en 2° Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 48, eerste lid, 59, § 1, 2°, en 60 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

4 maart 2022

F.17.0110.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.8](#)

AC nr. ...

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Kosten van lusthuizen - Aftrekbaarheidsvoorwaarden

Opdat kosten van lusthuizen voor de belastingplichtige aftrekbaar zijn, om reden dat zij in de belastbare bezoldigingen van de bedrijfsleiders zijn begrepen, moet ook zijn voldaan aan de voorwaarde volgens dewelke een voordeel van alle aard dat als bezoldiging voor de uitoefening van hun beroepswerkzaamheid binnen de vennootschap werd verleend, om als beroepskost aftrekbaar te zijn, moet beantwoorden aan werkelijke prestaties verricht ten behoeve van de vennootschap.

- Artt. 49, 52 en 53 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

21 oktober 2022

F.20.0124.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.1](#)

AC nr. ...

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Pensioentoezegging - Voorzieningen voor risico's en kosten - Belastingvrijstelling - Voorwaarde - Grens - Beoordeling - Bedrijfsleiders - In aanmerking genomen bezoldigingen

De bezoldigingen van de bedrijfsleiders, die voor de toepassing van de bepalingen inzake beroepskosten worden gelijkgesteld met de werknemers en voor de berekening van de begrenzing tot 80 pct. in aanmerking moeten worden genomen, zijn bezoldigingen die regelmatig en ten minste om de maand worden betaald of toegekend vóór het einde van het belastbare tijdperk waarin de ertoe aanleiding gevende bezoldigde werkzaamheden zijn verricht en mits ze door de vennootschap op de resultaten van dat tijdperk worden aangerekend.

- Artt. 24, 1°, en 34, 1° en 2° Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 48, eerste lid, 59, § 1, 2°, 60 en 195 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

4 maart 2022

F.17.0110.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.8](#)

AC nr. ...

INTERNATIONALE VERDRAGEN

- Verdrag van Aarhus - Invloed op het gebrek aan rechtsplegingsvergoeding voor het cassatiegeding

De artikelen 3.6, 9.2 en 9.3 van het Verdrag van Aarhus (1) vertonen niet de vereiste duidelijkheid en nauwkeurigheid om hierin de wil van de verdragsluitende Staten te ontwaren om, in het cassatiegeding, een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen aan de partij waarvan het Hof de middelen of het verweer aanneemt. (1) Verdrag van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (BS 24 april 2003).

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

- Voorrang op internrechtelijke wettelijke of grondwettelijke bepalingen - Voorwaarde - Rechtstreekse werking

De voorrang van een internationaal verdrag op internrechtelijke wettelijke of grondwettelijke bepalingen veronderstelt dat de internationale rechtsnorm rechtstreekse werking heeft, met andere woorden dat die norm aan particulieren rechten kan verlenen waarop deze zich rechtstreeks voor de nationale rechter kunnen beroepen zonder dat ze voorafgaandelijk uitvoeringsmaatregelen behoeven in de interne rechtsorde (1). (1) Zie Cass. 27 mei 1971, Pas. 1971, 886 (in de rechtsleer vaak geciteerd als het "arrest Franco-Suisse Le Ski"); Cass. 13 mei 1996, AR S.95.0119.N, AC 1996, nr. 173.

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

JEUGDBESCHERMING

- Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag - Artikel 6.3.d. EVRM - Recht om getuigen à charge en à décharge te doen horen - Toepassing

Krachtens artikel 6.3.d. EVRM heeft eenieder tegen wie een vervolging wegens een misdrijf is ingesteld, het recht de getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen en het oproepen en de ondervraging van getuigen à décharge te doen geschieden onder dezelfde voorwaarden als het geval is met de getuigen à charge; het in die bepaling gewaarborgde recht van verdediging dient te worden toegekend aan de ouder ten aanzien van wie het openbaar ministerie de ontzetting vordert (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 juni 2022 P.22.0094.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#) AC nr. ...

- Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag - Vrijwillige tussenkomst van de betrokken kinderen - Ontvankelijkheid

De vrijwillige of gedwongen tussenkomst in strafzaken is alleen ontvankelijk op voorwaarde dat een bijzondere wet zulks uitdrukkelijk bepaalt of dat krachtens de wet de strafrechter uitzonderlijk een veroordeling, sanctie of enige andere maatregel tegen een derde mag uitspreken; geen enkele afwijking laat toe dat de betrokken kinderen partij worden in de procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag van een vader of een moeder (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

22 juni 2022 P.22.0094.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#) AC nr. ...

- Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag - Artikel 6.3.d. EVRM - Recht om getuigen à charge en à décharge te doen horen - Toepassing

Krachtens artikel 6.3.d. EVRM heeft eenieder tegen wie een vervolging wegens een misdrijf is ingesteld, het recht de getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen en het oproepen en de ondervraging van getuigen à décharge te doen geschieden onder dezelfde voorwaarden als het geval is met de getuigen à charge; het in die bepaling gewaarborgde recht van verdediging dient te worden toegekend aan de ouder ten aanzien van wie het openbaar ministerie de ontzetting vordert (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 juni 2022 P.22.0094.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#) AC nr. ...

- Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag - Vrijwillige tussenkomst van de betrokken kinderen - Ontvankelijkheid

De vrijwillige of gedwongen tussenkomst in strafzaken is alleen ontvankelijk op voorwaarde dat een bijzondere wet zulks uitdrukkelijk bepaalt of dat krachtens de wet de strafrechter uitzonderlijk een veroordeling, sanctie of enige andere maatregel tegen een derde mag uitspreken; geen enkele afwijking laat toe dat de betrokken kinderen partij worden in de procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag van een vader of een moeder (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

22 juni 2022

P.22.0094.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#)

AC nr. ...

LENING

- Kredietopening - Beoordeling - Verschillende omschrijving

De beslissing die oordeelt dat het verleende investeringskrediet moet worden omschreven als een leningsovereenkomst, aangezien de kredietnemer in werkelijkheid verplicht was de volledige geldsom op te nemen, kent aan de overeenkomst het gevolg toe die het wettig tussen de partijen heeft (1). (1) Cass. 11 maart 2021, AR C.18.0552.F, AC 2021, nr. 179, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 1134 Oud Burgerlijk Wetboek

11 februari 2022 C.21.0036.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220211.1F.2](#) AC nr. ...

- Zakelijk karakter - Belofte betreffende een bepaalde hoeveelheid zaken - Gespreide levering van die zaken

Wanneer de wederzijdse belofte betrekking heeft op een bepaalde hoeveelheid zaken, verzet deze zich evenmin ertegen dat de levering van die zaken wordt gespreid en dat ze het voorwerp van de lening geleidelijk wijzigt.

- Art. 1892 Oud Burgerlijk Wetboek

11 februari 2022 C.21.0036.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220211.1F.2](#) AC nr. ...

- Zakelijk karakter - Wederzijdse belofte om de zaak te leveren en te aanvaarden - Levering van de zaak

Het zakelijk karakter van de leningsovereenkomst verhindert niet dat de partijen zich vooraf, via een wederkerige belofte, ertoe verbinden de zaak te leveren en te aanvaarden, waarbij die belofte, door afgifte van de zaak, in een lening resulteert (1). (1) Cass.11 maart 2021, AR C.18.0552.F, AC 2021, nr. 179, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 1892 Oud Burgerlijk Wetboek

11 februari 2022 C.21.0036.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220211.1F.2](#) AC nr. ...

LOGEMENTSHUIZEN

- Logiesdecreet 2016 - Comfortclassificatie - Wederrechtelijk gebruik - Onrechtmatig gebruik van de benaming hotel

Het onrechtmatig gebruikmaken van de benaming hotel op zich, zonder vermelding van enige comfortclassificatie, is geen inbreuk waarbij de uitbater wederrechtelijk gebruik maakt van een comfortclassificatie of waarbij hij wederrechtelijk de indruk geeft te beschikken over een comfortclassificatie op grond van het Logiesdecreet 2016 (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 7, § 1, en 12, § 1, 2° Decreet 5 februari 2016 houdende het toeristische logies

14 oktober 2022

C.18.0548.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.1

AC nr. ...

LOON

ALGEMEEN

Algemeen - Arbeidsovereenkomst - Eigen verbintenis van een derde

De omstandigheid dat een geldsom of in geld waardeerbaar voordeel, betaald of verstrekt als tegenprestatie van de arbeid die een werknemer in uitvoering van zijn arbeidsovereenkomst heeft verricht, niet is toegekend door de werkgever met wie de werknemer door een arbeidsovereenkomst verbonden is, maar door een derde die vreemd is aan de arbeidsovereenkomst tussen de werknemer en de werkgever, sluit op zich niet uit dat die vergoeding loon is dat in aanmerking komt ter bepaling van de in toepassing van artikel 39 Arbeidsovereenkomstenwet verschuldigde opzeggingsvergoeding (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 39 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

3 oktober 2022

S.21.0049.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.7](#)

AC nr. ...

Algemeen - Arbeidsovereenkomstenwet Betaalde Sportbeoefenaars - Loondrempel - Bepaling loon - Tijdstip

Het loon bedoeld in artikel 2, § 1, Arbeidsovereenkomstenwet Betaalde Sportbeoefenaars is het loon dat met zekerheid gekend is bij het sluiten van de overeenkomst en omvat niet de eventuele loonbestanddelen die afhangen van een onzekere gebeurtenis (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 39 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

3 oktober 2022

S.21.0080.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.4](#)

AC nr. ...

RECHT OP LOON

Recht op loon - Feestdag - Loon voor de feestdag - Bepaling

De bepaling dat premies die, zelfs wanneer zij op de beschouwde periode betrekking hebben, op het einde van het jaar worden betaald, in het loon niet begrepen zijn, houdt in dat premies die slechts eenmaal per jaar betaald worden, niet in aanmerking worden genomen voor de berekening van het feestdagenloon.

- Art. 14, § 2, eerste lid KB 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen

- Art. 2, eerste, tweede en derde lid KB 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen

17 oktober 2022

S.21.0033.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221017.3N.2](#)

AC nr. ...

MAKELAAR

- Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Stagereglement - Slagen voor de stage - Voorwaarde - Slagen voor een praktische bekwaamheidstest - Mondelinge proef - Voor een tweede maal niet slagen - Gevolg - Beslissing van de uitvoerende kamer - Ambtshalve weglating van de kolom van de lijst van stagiairs - Beroep - Kamer van beroep - Bevoegdheid

Wanneer de kamer van beroep uitspraak doet over het beroep tegen een beslissing van de uitvoerende kamer om een stagiair weg te laten van de kolom van de lijst van stagiairs waarop hij is ingeschreven, omdat hij voor de tweede maal niet is geslaagd voor de mondelinge proef van de praktische bekwaamheidstest, is ze niet bevoegd om zich uit te spreken over de formulering van de gestelde vragen of de kwaliteit van de antwoorden die van de kandidaat worden geëist of die hij heeft gegeven; het komt haar daarentegen toe de regelmatigheid van de weglatingsprocedure van die stagiair te controleren en in het bijzonder na te gaan of de weglatingsbeslissing wettig is en behoorlijk met redenen is omkleed (1) (2). (1) Zie Cass. 4 maart 2021, AR D.20.0009.F, AC 2021, nr. 160, met concl. van advocaat-generaal DE KOSTER op datum in Pas. (2) Artikelen 21, 23, § 2, en 27, § 4 van het stagereglement van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 23 juli 2013.

- Artt. 21, 23, § 2, en 27, § 4 Stagereglement van het Beroepsinstituut voor vastgoedmakelaars
- Artt. 48, 53 en 60 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

4 maart 2022

D.21.0022.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.7](#)

AC nr. ...

- Tucht - Sanctie - Gegevens die in aanmerking kunnen genomen worden

De rechter kan bij de motivering van de tuchtstraf elk feitelijk gegeven in aanmerking nemen waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren en dat de ernst van de tuchtrechtelijke inbreuk aantoont of hem duidelijkheid verschaft over de persoonlijkheid van de tuchtbeklaagde; de rechter kan daarbij rekening houden met tuchtrechtelijke voorgaanden en uitspraken betreffende een derde waarbij de tuchtbeklaagde weliswaar geen partij maar wel betrokken was, mits hij daarbij geen uitspraak doet over het strafbaar karakter van die eerdere feiten in hoofde van de tuchtbeklaagde.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

16 december 2022

D.21.0024.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221216.1N.3](#)

AC nr. ...

- Vastgoedmakelaar - Kamer van beroep - Beslissing tot schrapping - Aard

De kamer die overgaat tot schrapping van een vastgoedmakelaar op grond van een voorafgaande veroordeling voor misbruik van vertrouwen, legt een maatregel op die met een tuchtsanctie gelijkstaat, en moet daarbij kunnen onderzoeken of het opleggen van de wettelijk voorziene sanctie verzoenbaar is met de dwingende eisen van internationale verdragen en van het interne recht, met inbegrip van de algemene rechtsbeginselen, in het bijzonder om na te gaan of de tuchtsanctie niet onevenredig is met de overtreding (1). (1) Zie Cass. 26 juni 2015, AR D.13.0025.N, AC 2015, nr. 450; Cass. 13 februari 2009, AR C.07.0507.N, AC 2009, nr. 121; Cass. 13 februari 2009, AR F.06.0107.N, AC 2009, nr. 123.

- Art. 62, §§ 1 en 2 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

- Artt. 13, 14, §§1 en 2, tweede lid, en 17, eerste lid Wet 11 februari 2013 houdende organisatie van het beroep van vastgoedmakelaar

- Artt. 9, §§ 1, 3°, 6 en 10 Kaderwet 3 augustus 2007 betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 oktober 2022

D.21.0003.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.9](#)

AC nr. ...

MILIEURECHT

- Waals Milieuwetboek - Proces-verbaal tot vaststelling van een wanbedrijf - Parket waaraan het geadresseerd is - Parket bevoegd voor de mededeling van de vervolgingsbeslissing aan de gewestelijke milieuadministratie

Artikel D.162 kent aan het parket dat territoriaal bevoegd is voor de wanbedrijven die het bestraft, de hoedanigheid toe van bestemming van het proces-verbaal dat die wanbedrijven vaststelt en belast datzelfde parket met de kennisgeving van zijn vervolgingsbeslissing; uit de wet blijkt niet dat enkel de sectie politieparket van dat parket de vereiste kennisgeving geldig kan verrichten, of nog dat die kennisgeving enkel geldig kan worden verricht door het parket waaraan het proces-verbaal is gestuurd; geen enkele bij wet of decreet ingevoerde bepaling stelt de ontvankelijkheid van de strafvordering afhankelijk van de voorwaarde dat het territoriaal bevoegde parket dat zijn beslissing tot vervolging heeft meegedeeld hetzelfde is als het territoriaal bevoegde parket dat het oorspronkelijke proces-verbaal heeft ontvangen (1). (1) In deze zaak werd het oorspronkelijk proces-verbaal opgesteld in het Duits en geadresseerd aan de procureur des Konings te Eupen, die het heeft doorgestuurd naar de procureur des Konings te Luik, afdeling Verviers, die ratione loci eveneens bevoegd is op grond van artikel 23 Wetboek van Strafvordering, gelet op de woonplaats van de verdachten en de plaats waar sommige feiten werden gepleegd, en die kennisgeving heeft gedaan van de opening van een opsporingsonderzoek aan de sanctionerende ambtenaar van de Waalse gewestelijke milieuadministratie, bevoegd voor de rechtsplegingen in het Frans.

- Art. 23 Wetboek van Strafvordering

- Art. D162 Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

- Waals Milieuwetboek - Overtredingen van de derde categorie - Wanbedrijven - Administratieve sanctie opgelegd in geval van niet-vervolging door het parket - Beroep - Bevoegde rechtbank

Artikel D.151 Waals Milieuwetboek voorziet voor de overtredingen van derde categorie in een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van honderd euro tot honderdduizend euro of slechts één van beide straffen; die misdrijven leveren dus wanbedrijven op en vallen onder de bevoegdheid van de correctionele rechtbank, hoewel het beroep tegen de opgelegde administratieve sanctie, in geval van niet-vervolging door het parket, krachtens artikel D.164 voor de politierechtbank wordt ingesteld.

- Artt. D151, D162 en D164 Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

- Waals Milieuwetboek - Misdrijf - Door het Waals Gewest geleden economische en materiële schade - Schadeloosstelling

De bewering dat de bedragen die worden gevorderd tot vergoeding van de economische en materiële schade van het Waals Gewest als gevolg van een overtreding van het Waals Milieuwetboek, slechts de weergave zijn van de gebruikelijke opdrachten van de gewestelijke administratie, en, dat het derhalve niet is bewezen dat het Gewest omwille van de misdrijven gedwongen werd om andere uitgaven te maken dan die welke verband houden met zijn opdrachten van openbare dienst, verantwoordt de afwijzing van de vordering niet naar recht, wanneer die motivering niet vaststelt dat de gevorderde geldsommen, namelijk de kost van de verplaatsingen en van de prestaties van de gekwalificeerde ambtenaren vereist door het onderzoek van de gepleegde misdrijven en het nemen van de gepaste maatregelen om de gevolgen hiervan te ondervangen, naar verhouding van dezelfde bedragen zouden zijn uitgegeven mocht geen enkel van die misdrijven zijn gepleegd, en de redengeving evenmin vaststelt dat, zonder die misdrijven, het Gewest hetzelfde investeringsverlies zou hebben geleden dan het verlies dat het volgens zijn aanvoering moet boeken in de jaarlijkse budgetten die het aan agromilieumaatregelen spendeert en het arrest niet vermeldt op grond van welke wettelijke, reglementaire of verdragsbepaling de gevorderde bedragen definitief ten laste van het Gewest dienen te blijven (1). (1) Zie Cass. 7 mei 2015, AR C.14.0011.F, AC 2015, nr. 296, met andersluidende concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal LECLERCQ: "Het bestaan van een contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting sluit niet uit dat schade in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek ontstaat, tenzij wanneer blijkt de inhoud of de strekking van de overeenkomst, de wet of het reglement, de te verrichten uitgave of prestatie definitief voor rekening moet blijven van diegene die zich ertoe heeft verbonden of die ze ingevolge de wet of het reglement moet verrichten; de rechter dient te beoordelen, door middel van een uitlegging van de overeenkomst, de wet of het reglement, of de gedane uitgaven, m.n. die met betrekking tot de riviervisserij, al dan niet definitief voor rekening moeten blijven van diegene die ze heeft moeten doen en de partijen dienen dat niet aan te tonen"; Cass. 23 oktober 2012, AR P.12.0318.N, AC 2012, nr. 560; Cass. 18 september 2007, AR P.07.0005.N, AC 2007, nr. 412, met concl. van toenmalig advocaat-generaal DE SWAEF; Cass. 9 februari 2006, AR C.05.0172.N, AC 2006, nr. 88. Het eerste middel van het Waals Gewest voerde bovendien de schending aan van artikel D.157, §1, derde lid, Waals Milieuwetboek, dat bepaalt dat "de veroordeelde wordt gedwongen tot de terugbetaling van alle uitvoeringskosten op overlegging van een gewone staat opgemaakt door de overheid die voor de uitvoering heeft gezorgd", en verwees bovendien wat dat betreft naar de artikelen D.122, D.123 en D.156 van voormeld wetboek.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

MILITAIR

- Terugkeer naar het burgerleven - Werkloosheidsuitkeringen - Recht op uitkering - Wachtijd en bijdragebetaling - Wet 6 februari 2003 - Werking in de tijd

De wet van 6 februari 2003 houdende sociale bepalingen voor militairen die terugkeren naar het burgerleven strekt ertoe ervoor te zorgen dat de beoogde militairen bij hun terugkeer naar het burgerleven voldoen aan de voorwaarden inzake wachtijd en bijdragebetaling om uitkeringsgerechtigd te zijn in de werkloosheidsverzekering en de ziekte- en invaliditeitsverzekering voor werknemers, sector uitkeringen, en de moederschapsverzekering; uit de strekking van voormelde wet en de toepassingsvoorwaarden die zij bepaalt, volgt dat deze wet slechts van toepassing is op militairen die na haar inwerkingtreding naar het burgerleven zijn teruggekeerd.

- Artt. 1, 2 en 4, § 4 Wet 28 juni 1960 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de personen die bij het leger tijdelijke diensten volbracht hebben

- Artt. 14, 15 en 16, § 1 Wet 6 februari 2003 houdende sociale bepalingen voor militairen die terugkeren naar het burgerleven

3 oktober 2022

S.17.0010.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.1

AC nr. ...

NOTARIS

- Gedwongen tenuitvoerlegging - Beslag op onroerend goed - Toewijzing - Mogelijkheid tot hoger bod - Geldigheid van het hoger bod - Vereiste voorwaarde op het tijdstip van het hoger bod - Borgstelling - Het stellen van een onvoorwaardelijke bankwaarborg - Vermelding op de aanplakbiljetten - Kennisgeving aan de notaris

Wanneer de notaris van oordeel is dat door de opbieder een onvoorwaardelijke bankwaarborg, vermeld op de aanplakbiljetten, moet worden bezorgd ten tijde van het hoger bod, dienden de stukken die het bestaan van die bankwaarborg aantonen, aan hem ter kennis te zijn gebracht op dat ogenblik (1). (1) Artikelen 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, vóór de opheffing ervan door de wet van 11 augustus 2017.

- Artt. 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

4 maart 2022

C.19.0395.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.2](#)

AC nr. ...

- Gedwongen tenuitvoerlegging - Beslag op onroerend goed - Toewijzing - Mogelijkheid tot hoger bod - Geldigheid van het hoger bod - Vereiste voorwaarde op het tijdstip van het hoger bod - Borgstelling - Het stellen van een onvoorwaardelijke bankwaarborg - Verplichting voor de notaris

Wanneer de notaris, met toepassing van de discretionaire bevoegdheid om de solvabiliteit van de opbieder te beoordelen, van hem een borgstelling vraagt door te eisen dat hij een waarborg verschaft bij het hoger bod, dient hij zich te houden aan de voorwaarden die hijzelf heeft bepaald en moet hij het bewijs kunnen leveren dat ze werden nageleefd, om niet aansprakelijk te worden gesteld (1). (1) Artikelen 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, vóór de opheffing ervan door de wet van 11 augustus 2017.

- Artt. 1592, eerste, derde, vierde en vijfde lid, en 1593, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

4 maart 2022

C.19.0395.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.2](#)

AC nr. ...

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Strafzaken - Termijn om hoger beroep in te stellen - Laattijdig hoger beroep - Ontvankelijkheid - Overmacht of onoverkomelijke dwaling - Beoordeling - Gebrek aan informatie over de vormen en termijnen om hoger beroep in te stellen

Wanneer het hoger beroep niet binnen de wettelijke termijn is ingesteld, oordeelt de rechter op onaantastbare wijze of de aangevoerde omstandigheden overmacht of een onoverkomelijke dwaling vormen, terwijl het Hof enkel nagaat of hij uit de door hem vastgestelde omstandigheden wettig heeft kunnen afleiden dat er sprake was van overmacht of onoverkomelijke dwaling; in dat opzicht houdt het gebrek aan informatie over de vormen en termijnen om hoger beroep in te stellen tegen een verstekvonnis niet noodzakelijk in dat het hoger beroep van de beklaagde zonder tijdslimiet ontvankelijk moet worden verklaard; uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat de rechter rekening kan houden met gegevens zoals het feit dat de eiser in hoger beroep al dan niet nalatig is geweest, de omstandigheid dat de beslissing waarop het rechtsmiddel betrekking heeft, voorzienbaar was of het feit dat de betrokkene al dan niet werd bijgestaan door een advocaat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 179.

- Art. 203 Wetboek van Strafvordering

9 maart 2022

P.21.0830.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.4](#)

AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtigd onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Beschikking tot verwijzing

Voor zover de verwijzingsbeschikking geen onwettigheid inzake de bevoegdheid bevat, maakt ze de zaak bij de feitenrechter aanhangig; ze behoudt haar uitwerking zolang ze niet door het Hof wordt vernietigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 130 Wetboek van Strafvordering

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

OPSPORINGSONDERZOEK

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Huiszoeking - Artikel 6bis, Drugswet - Bestaan van een op heterdaad ontdekt misdrijf

De huiszoeking op grond van artikel 6bis, derde lid Drugswet vereist dat er vooraf ernstige aanwijzingen bestaan dat er verdovende middelen worden vervaardigd, bereid, bewaard of opgeslagen in de lokalen waar ze wordt verricht (1); de toepassing van deze bepaling vereist niet het bestaan van een op heterdaad ontdekt misdrijf wanneer de agenten niet door de bewoner van het pand waren opgeroepen en noch over zijn toestemming, noch over een beschikking van de onderzoeksrechter beschikten. (1) Cass. 18 juni 2019, AR P.19.0588.N, AC 2019, nr. 378.

- Art. 6bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

13 april 2022

P.22.0447.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2F.2](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Algemeen - Waals Milieuwetboek - Overtredingen van de derde categorie - Wanbedrijven - Administratieve sanctie opgelegd in geval van niet-vervolgving door het parket - Beroep - Bevoegde rechtbank

Artikel D.162 kent aan het parket dat territoriaal bevoegd is voor de wanbedrijven die het bestraft, de hoedanigheid toe van bestemming van het proces-verbaal dat die wanbedrijven vaststelt en belast datzelfde parket met de kennisgeving van zijn vervolgingsbeslissing; uit de wet blijkt niet dat enkel de sectie politieparket van dat parket de vereiste kennisgeving geldig kan verrichten, of nog dat die kennisgeving enkel geldig kan worden verricht door het parket waaraan het proces-verbaal is gestuurd; geen enkele bij wet of decreet ingevoerde bepaling stelt de ontvankelijkheid van de strafvordering afhankelijk van de voorwaarde dat het territoriaal bevoegde parket dat zijn beslissing tot vervolging heeft meegedeeld hetzelfde is als het territoriaal bevoegde parket dat het oorspronkelijke proces-verbaal heeft ontvangen (1). (1) In deze zaak werd het oorspronkelijk proces-verbaal opgesteld in het Duits en geadresseerd aan de procureur des Konings te Eupen, die het heeft doorgestuurd naar de procureur des Konings te Luik, afdeling Verviers, die ratione loci eveneens bevoegd is op grond van artikel 23 Wetboek van Strafvordering, gelet op de woonplaats van de verdachten en de plaats waar sommige feiten werden gepleegd, en die kennisgeving heeft gedaan van de opening van een opsporingsonderzoek aan de sanctionerende ambtenaar van de Waalse gewestelijke milieuadministratie, bevoegd voor de rechtsplegingen in het Frans.

- Art. 23 Wetboek van Strafvordering
- Art. D162 Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte.
(vertaling)

10 november 2021

P.21.0862.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4

AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Proces-verbaal van de rechtszitting

De artikelen 783 Gerechtelijk Wetboek (1) en 190ter Wetboek van Strafvordering (2) zijn niet van toepassing op de onderzoeksgerechten. (1) Zie Cass. 23 februari 2011, AR P.10.1811.F, AC 2011, nr. 160: "Artikel 783 van het Gerechtelijk Wetboek is niet toepasselijk in strafzaken." (2) Artikel 190ter (voorheen artikel 190bis) Wetboek van Strafvordering bepaalt dat "de processen-verbaal van de terechtzitting bij het dossier van het geding worden gevoegd". "In correctionele zaken en politiezaken is het opstellen van een proces-verbaal van de rechtszitting niet voorgeschreven op straffe van nietigheid; het ontbreken van het proces-verbaal leidt alleen tot nietigheid van de beslissing als ze niet zélf de vereiste vermeldingen bevat tot staving van de regelmatigheid van de rechtspleging." (Cass. 26 februari 2014, AR P.13.1696.F, AC 2014, nr. 153; Cass. 1 december 2004, AR P.04.0963.F, AC 2004, nr. 580). Het Hof heeft dit ook beslist in een arrest dat uitspraak doet over het cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Antwerpen (Cass. 15 maart 1988, AR 966, AC 1988, nr. 440).

- Art. 190ter Wetboek van Strafvordering
- Art. 783 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.1374.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.12](#)

AC nr. ...

- Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking

Voor zover de verwijzingsbeschikking geen onwettigheid inzake de bevoegdheid bevat, maakt ze de zaak bij de feitenrechter aanhangig; ze behoudt haar uitwerking zolang ze niet door het Hof wordt vernietigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 130 Wetboek van Strafvordering

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

ONVERDEELDHEID

- Appartementsrecht - Groep van gebouwen - Vereniging van mede-eigenaars

Van zodra een onverdeeldheid is ontstaan door overdracht of toekenning van tenminste een kavel, beschikt een onder het appartementsrecht vallende groep van gebouwen van rechtswege over een vereniging van mede-eigenaars op het niveau van de groep (1). (1)
Zie concl. OM.

- Artt. 577-3, eerste en vierde lid, en 577-5, §§ 1 en 2 Oud Burgerlijk Wetboek

14 oktober 2022

C.22.0011.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.3](#)

AC nr. ...

OPENBAAR MINISTERIE

- Openbaar ministerie bij het Hof van Cassatie - Rechtspleging voor het Hof van Cassatie - Ontwerparrest van de als verslaggever aangeduide raadsheer - Mededeling aan de advocaat-generaal bij het Hof - Beginsel van wapengelijkheid

Het beginsel van wapengelijkheid, dat inhoudt dat geen enkele partij in het geding in omstandigheden wordt geplaatst die haar in een gunstigere of minder voordelige situatie plaatsen dan die van haar tegenpartij, is niet miskend door de omstandigheid dat het ontwerparrest van de als verslaggever aangeduide raadsheer is medegedeeld aan de advocaat-generaal bij het Hof (1). (1) Zie EHRM, Manzano Diaz t. België, 18 mei 2021, nr. 26402/17.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

- Openbaar ministerie bij het Hof van Cassatie - (Geen) hoedanigheid van partij in de rechtspleging

Behoudens in de bij wet bepaalde uitzonderingen is de procureur-generaal of de advocaat-generaal bij het Hof geen partij in de voor het Hof gevoerde rechtspleging; tijdens het cassatiegeding is hij niet de tegenpartij van de partijen (1). (1) Zie EHRM, Manzano Diaz t. België, 18 mei 2021, nr. 26402/17.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

- Waals Milieuwetboek - Proces-verbaal tot vaststelling van een wanbedrijf - Parket waaraan het geadresseerd is - Parket bevoegd voor de mededeling van de vervolgingsbeslissing aan de gewestelijke milieuadministratie

Artikel D.162 kent aan het parket dat territoriaal bevoegd is voor de wanbedrijven die het bestraft, de hoedanigheid toe van bestemming van het proces-verbaal dat die wanbedrijven vaststelt en belast datzelfde parket met de kennisgeving van zijn vervolgingsbeslissing; uit de wet blijkt niet dat enkel de sectie politieparket van dat parket de vereiste kennisgeving geldig kan verrichten, of nog dat die kennisgeving enkel geldig kan worden verricht door het parket waaraan het proces-verbaal is gestuurd; geen enkele bij wet of decreet ingevoerde bepaling stelt de ontvankelijkheid van de strafvordering afhankelijk van de voorwaarde dat het territoriaal bevoegde parket dat zijn beslissing tot vervolging heeft meegedeeld hetzelfde is als het territoriaal bevoegde parket dat het oorspronkelijke proces-verbaal heeft ontvangen (1). (1) In deze zaak werd het oorspronkelijk proces-verbaal opgesteld in het Duits en geadresseerd aan de procureur des Konings te Eupen, die het heeft doorgestuurd naar de procureur des Konings te Luik, afdeling Verviers, die ratione loci eveneens bevoegd is op grond van artikel 23 Wetboek van Strafvordering, gelet op de woonplaats van de verdachten en de plaats waar sommige feiten werden gepleegd, en die kennisgeving heeft gedaan van de opening van een opsporingsonderzoek aan de sanctionerende ambtenaar van de Waalse gewestelijke milieuadministratie, bevoegd voor de rechtsplegingen in het Frans.

- Art. 23 Wetboek van Strafvordering

- Art. D162 Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

OPENBARE ORDE

- Vordering in rechte - Rechtmatig belang - Ongeoorloofde toestand - Toepassing

Hoewel degene die het behoud nastreeft van een toestand in strijd met de openbare orde of van een onrechtmatig voordeel, niet doet blijken van een rechtmatig belang, heeft de loutere omstandigheid dat de eiser zich in een ongeoorloofde toestand bevindt, niet tot gevolg dat hij niet kan bogen op de krenking van een rechtmatig belang (1). (1) Zie Cass. 10 maart 2022, AR C.21.0317.N, AC 2022, nr. 188; Cass. 30 november 2020, AR C.20.0008.F, AC 2020, nr. 730; Cass. 28 mei 2020, AR C.19.0288.N-C.19.0302.N, AC 2020, nr. 333; Cass. 8 maart 2018, AR C.17.0390.N, AC 2018, nr. 163, met concl. van advocaat-generaal Ch. VANDEWAL.

- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek

4 november 2022

C.21.0547.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221104.1N.6

AC nr. ...

OVEREENKOMST

EINDE

Einde - Ontbinding - Uitwerking tussen partijen - Terruggave of betaling in equivalent

Hoewel de ontbinding niet kan leiden tot het tenietdoen van de wederzijdse prestaties die in uitvoering van de overeenkomst zijn verricht wanneer ze niet vatbaar zijn voor teruggave, leidt zij wel tot de teruggave of de betaling in equivalent van de zaken of diensten die ten gevolge van de overeenkomst zijn verbruikt of die aan een van de partijen ten goede zijn gekomen terwijl de tegenpartij daarvoor geen tegenprestaties heeft ontvangen (1). (1) Cass. 8 februari 2010, AR C.09.0244.F, AC 2010, nr. 88, met concl. van advocaat-generaal GÉNICOT op datum in Pas.

- Art. 1183 Oud Burgerlijk Wetboek

4 maart 2022

C.21.0277.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.4](#)

AC nr. ...

Einde - Ontbinding - Uitwerking tussen partijen

De ontbinding van een wederkerige overeenkomst heeft tot gevolg dat de partijen in dezelfde toestand moeten worden geplaatst als die waarin zij zich bevonden vóór het sluiten van de overeenkomst; de ontbonden overeenkomst kan voor de partijen geen grondslag van rechten of verplichtingen zijn (1). (1) Cass. 8 februari 2010, AR C.09.0244.F, AC 2010, nr. 88, met concl. van advocaat-generaal GÉNICOT op datum in Pas.

- Art. 1183 Oud Burgerlijk Wetboek

4 maart 2022

C.21.0277.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.4](#)

AC nr. ...

Einde - Ontbinding - Uitwerking tussen partijen - Terruggave of betaling in equivalent - Voorwaarde - Gedrag van de schuldeiser van de vordering tot teruggave

Het gedrag van de schuldeiser van de vordering tot teruggave na de ontbinding van de overeenkomst tast zijn recht op de teruggaven die uit deze ontbinding voortvloeien niet aan, tenzij dat gedrag een fout uitmaakt die de schuldenaar van de teruggave kan vrijstellen van zijn verplichting.

- Art. 1183 Oud Burgerlijk Wetboek

4 maart 2022

C.21.0277.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.4](#)

AC nr. ...

VERBINDENDE KRACHT (NIET-UITVOERING)

Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Kredietopening - Beoordeling - Omschrijving als lening

De beslissing die oordeelt dat het verleende investeringskrediet moet worden omschreven als een leningsovereenkomst, aangezien de kredietnemer in werkelijkheid verplicht was de volledige geldsom op te nemen, kent aan de overeenkomst het gevolg toe die het wettig tussen de partijen heeft (1). (1) Cass. 11 maart 2021, AR C.18.0552.F, AC 2021, nr. 179, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 1134 Oud Burgerlijk Wetboek

11 februari 2022

C.21.0036.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220211.1F.2](#)

AC nr. ...

PENSIOEN

WERKNEMERS

Werknemers - Persoon die in het Groothertogdom Luxemburg verblijft - Werknemer in België - Berekening van het rustpensioen - Tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Toepasselijke bepalingen van de verordening 883/2004/EG van 29 april 2004

Voor de berekening van het rustpensioen met inaanmerkingneming, overeenkomstig de verordening 883/2004/EG, van de tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld, wordt geen toepassing gemaakt van artikel 5 maar van de artikelen 6, 52 en 56 van die verordening (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Artt. 5, a) en b), 6, 52, §§ 1, a) en b), en 3, en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

Werknemers - Rustpensioen - Pensioenbonus - Verhouding

De pensioenbonus is een supplement dat bij het met toepassing van de Pensioenwet Werknemers, het Algemeen Reglement Werknemerspensiolen en artikel 5 van het KB van 23 december 1996 vastgestelde pensioenbedrag wordt gevoegd en er samen één voordeel mee vormt.

- Artt. 2, 2° en 3°, en 4 KB 1 februari 2007 tot instelling van een pensioenbonus
- Art. 7, §§ 1 en 2 Wet 23 december 2005 betreffende het generatiepact

3 oktober 2022

S.17.0076.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.3](#)

AC nr. ...

Werknemers - Migrerende werknemers - Rustpensioen - Pensioenbonus - Theoretisch bedrag - Tijdvak

Ten aanzien van een migrerende werknemer op wie de Belgische pensioenwetgeving van toepassing is geweest en die na het bereiken van de leeftijd van 62 jaar of na een loopbaan van minstens 44 kalenderjaren zijn beroepsbezigheid heeft voortgezet, moet het bij artikel 52, lid 1, b), Verordening (EG) nr. 883/2004 bedoelde theoretisch bedrag door het bevoegde Belgische orgaan worden vastgesteld alsof de betrokkene het tijdvak na het bereiken van de leeftijd van 62 jaar of na een loopbaan van minstens 44 kalenderjaren in België heeft vervuld, met inbegrip van een pensioenbonus van 2 euro per dag effectieve tewerkstelling in de bij artikel 2, 3°, Pensioenbonusbesluit bedoelde referentieperiode, ongeacht in welke lidstaat hij zijn beroepsbezigheid heeft voortgezet.

- Artt. 2, 5, b), 6 en 52, eerste lid Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

3 oktober 2022

S.17.0076.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.3](#)

AC nr. ...

Werknemers - Persoon die in het Groothertogdom Luxemburg verblijft - Werknemer in België - Berekening van het autonoom pensioen - Tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Lot

Voor de berekening van het in artikel 52, lid 1, a, van de verordening 883/2004/EG bedoelde autonoom pensioen worden de tijdvakken van werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld, niet gelijkgesteld met tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de nationale wetgeving zijn vervuld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Artt. 5, a) en b), 6, 52, §§ 1, a) en b), en 3, en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

Werknemers - Persoon die in het Groothertogdom Luxemburg verblijft - Werknemer in België - Berekening van de pro-rata-uitkering - Tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Wijze van bepaling van het fictieve loon

Voor de berekening van de pro-rata-uitkering overeenkomstig artikel 52, § 1, b), van de verordening 883/2004/EG wordt het fictieve loon, dat betrekking heeft op de tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld, bepaald op grond van de gegevens bedoeld in artikel 24bis, punt 1, Algemeen Reglement Werknemerspensioen, namelijk, in de regel, voor elke werkloosheidsdag, het dagelijks gemiddelde van de werkelijke, forfaitaire en fictieve lonen van de werknemer met betrekking tot het voorgaande kalenderjaar (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Art. 24bis, punt 1 KB 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Artt. 52, § 1, b), en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

Werknemers - Recht op het rustpensioen - Wijze van berekening van het bedrag - Gelijkstelling van de tijdvakken van arbeidsongeschiktheid wegens ziekte of invaliditeit met tijdvakken van arbeid

De tijdvakken van arbeidsongeschiktheid wegens ziekte of invaliditeit worden gelijkgesteld met tijdvakken van arbeid, voor zover de werknemer uitsluitend onder de toepassing valt van de RSZ-Wet, uit hoofde van zijn laatste beroepsactiviteit die aan het tijdvak van arbeidsongeschiktheid is voorafgegaan; de laatste beroepsactiviteit dient niet onmiddellijk aan het tijdvak van arbeidsongeschiktheid vooraf te gaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Art. 34, § 1, B, en § 2, 2° KB 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Art. 8 KB nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

Werknemers - Recht op het rustpensioen - Verkrijging per kalenderjaar - Naar rata van een breuk van de fictieve of forfaitaire brutolonen - Gelijkstelling van de tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid met tijdvakken van bezoldigde arbeid

De gelijkstelling van de tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid met onder de Belgische wetgeving verrichte tijdvakken van bezoldigde arbeid die recht geven op een Belgisch rustpensioen, betreft de onder de Belgische wetgeving verrichte tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid waarvoor de werknemer de bij de Belgische reglementering inzake onvrijwillige werkloosheid bepaalde uitkeringen geniet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Art. 5, § 1 KB 23 december 1996 tot uitvoering van de artikelen 15, 16 en 17 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels

- Artt. 24bis, punt 1, en 34, § 1, A, en 2, 1° KB 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Artt. 7, 8 en 9bis KB nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Artt. 15, 16 en 17 Wet 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

Werknemers - Persoon die in het Groothertogdom Luxemburg verblijft - Werknemer in België - Tijdvak van werkloosheid in het Groothertogdom Luxemburg - Belgisch tijdvak van arbeidsongeschiktheid - Recht op het rustpensioen - Tijdvakken van verzekering die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Inaanmerkingneming - Toepasselijk beginsel - Samentelling - Wijze van bepaling van het bedrag van de verschuldigde uitkering

Artikel 52, §§ 1 en 3, van de verordening 883/2004/EG past het beginsel van de samentelling van tijdvakken toe op de ouderdoms- en nabestaandenpensioenen, door in § 1, b, te bepalen dat het pensioen moet worden berekend op grond van alle tijdvakken van verzekering die overeenkomstig de wetgeving van alle betrokken lidstaten zijn vervuld, naar verhouding van de duur van de tijdvakken die overeenkomstig de toegepaste nationale wetgeving zijn vervuld, waarbij tegelijkertijd een pensioen moet worden gewaarborgd dat ten minste gelijk is aan het bedrag dat krachtens § 1, a), uitsluitend op grond van de nationale wetgeving is berekend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Artt. 5, a) en b), 6, 52, §§ 1, a) en b), en 3, en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

POLITIE

- Politie over het wegverkeer - Vaststellingen door een bevoegde agent - Bevoegde agent - Begrip - Hoedanigheid van assistent, CRT-viewer

Uit de samenhang tussen artikel 3 Wegverkeersreglement, artikel 62, eerste lid, Wegverkeerswet, artikel 7 van de wet van 26 april 2002 houdende de essentiële elementen van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse andere bepalingen met betrekking tot de politiediensten en artikel 138bis Wet Geïntegreerde Politiedienst volgt dat de hoedanigheid van "assistent, CRT-viewer" van de opsteller van een inzake het toezicht op de Wegverkeerswet opgesteld proces-verbaal noodzakelijkerwijs impliceert dat de agenten die deze functie uitoefenen, bevoegd zijn om toe te zien op de toepassing van laatstgenoemde wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 180.

- Art. 138bis Wet 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus
- Art. 7 Wet 26 april 2002 houdende de essentiële elementen van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse andere bepalingen met betrekking tot de politiediensten
- Art. 62, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 3 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

9 maart 2022

P.21.1457.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.8](#)

AC nr. ...

RECHT VAN VERDEDIGING

ALGEMEEN

Algemeen - Artikel 6.3.d. EVRM - Recht om getuigen à charge en à décharge te doen horen - Toepassingsgebied - Jeugdbescherming - Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag

Krachtens artikel 6.3.d. EVRM heeft eenieder tegen wie een vervolging wegens een misdrijf is ingesteld, het recht de getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen en het oproepen en de ondervraging van getuigen à décharge te doen geschieden onder dezelfde voorwaarden als het geval is met de getuigen à charge; het in die bepaling gewaarborgde recht van verdediging dient te worden toegekend aan de ouder ten aanzien van wie het openbaar ministerie de ontzetting vordert (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 juni 2022 P.22.0094.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#) AC nr. ...

Algemeen - Artikel 6.3.d. EVRM - Recht om getuigen à charge en à décharge te doen horen - Toepassingsgebied - Jeugdbescherming - Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag

Krachtens artikel 6.3.d. EVRM heeft eenieder tegen wie een vervolging wegens een misdrijf is ingesteld, het recht de getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen en het oproepen en de ondervraging van getuigen à décharge te doen geschieden onder dezelfde voorwaarden als het geval is met de getuigen à charge; het in die bepaling gewaarborgde recht van verdediging dient te worden toegekend aan de ouder ten aanzien van wie het openbaar ministerie de ontzetting vordert (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 juni 2022 P.22.0094.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#) AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Gerechtelijk recht - Rechtspleging - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de rechtsregels die daarop van toepassing zijn; hij moet de juridische aard en gevolgen van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven of de rechtsgevolgen die zij daaraan hebben verbonden, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen, wijzigen of vervangen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd, het voorwerp van de vordering niet wijzigt en daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent; de rechter heeft de plicht ambtshalve de rechtsgronden op te werpen waarvan de toepassing geboden is door de feiten en handelingen die de partijen in het bijzonder hebben aangevoerd tot staving van hun vorderingen of verweer.

- Art. 774 Gerechtelijk Wetboek

3 oktober 2022

S.17.0010.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.1](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Niet overtuigend bevonden verweer

Uit de omstandigheid dat een verweer niet overtuigend werd bevonden, kan niet worden afgeleid dat het niet zonder belemmering kon worden gevoerd.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Artikel 6.3.c EVRM - Recht op toegang tot een advocaat - Schending - Gevolg - Eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel - Beoordelingscriteria

Uit het arrest van het Europees Hof van de Rechten van de Mens van 9 november 2018 (Beuze t. België, verz. 71409/10) blijkt dat, wanneer de beperking van het recht op toegang tot een raadsman niet wordt verantwoord door dwingende redenen, het aan de rechter toekomt te onderzoeken of, in het licht van de omstandigheden van de zaak, die beperking al dan niet heeft geleid tot een onherroepelijke aantasting van het eerlijk karakter van het proces in zijn geheel; die beoordeling van het eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel mag met name de volgende factoren in aanmerking nemen, voor zover ze, gelet op de omstandigheden van de zaak, relevant zijn: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte, bijvoorbeeld omwille van zijn leeftijd of zijn geestelijk vermogen; de wettelijke regeling die bij de procedure voor de vonnisfase hoort en de toelaatbaarheid van de bewijzen in die fase, alsook het al dan niet eerbiedigen van die wettelijke regeling, met dien verstande dat, wanneer een zogenaamde uitsluitingsregel van toepassing is, het zeer onwaarschijnlijk is dat de rechtspleging in haar geheel als oneerlijk zal worden beoordeeld; de vraag of de betrokkene al dan niet over de mogelijkheid beschikt om de authenticiteit van de verzamelde bewijzen te betwisten en zich tegen de overlegging ervan te verzetten; de kwaliteit van de bewijzen en het al dan niet bestaan van twijfels over hun betrouwbaarheid of hun juistheid, gelet op de omstandigheden waarin ze werden verkregen; in het geval van onrechtmatig verzamelde bewijzen, de onwettigheid van die bewijzen en, wanneer deze voortkomt uit een schending van een ander artikel van het Verdrag, de aard van de vastgestelde schending; in het geval van een verklaring, de aard ervan en de vraag of ze dadelijk werd ingetrokken of verbeterd; het gebruik dat van de bewijzen werd gemaakt en, inzonderheid, of ze een overwegend of belangrijk deel van de stukken à charge uitmaken waarop de veroordeling werd gegrond, alsook de bewijskracht van de andere gegevens in het dossier; de vraag of de schuld door beroepsmagistraten, door lekenrechters of door gezworenen werd beoordeeld en de inhoud van de opdrachten en de toelichtingen die aan laatstgenoemden zouden zijn gegeven; de mate waarin, in het openbaar belang, dat specifieke misdrijf onderzocht moet worden en de dader bestraft moet worden; het bestaan van andere procedurele waarborgen in het interne recht en in de interne praktijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Artikel 6.3.c EVRM - Recht op toegang tot een advocaat - Schending - Gevolg - Voorwaarde voor de heropening van de rechtspleging - Met het Verdrag strijdige beslissing over de zaak zelf - Schending als gevolg van procedurefouten of - tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging bestaat - Bestreden arrest dat de zelfincriminerende verklaringen weert die zonder advocaat zijn afgelegd - Arrest dat aan de vereisten van de rechtspraak van het Europees Hof voldoet

Aangezien uit de redenen van het arrest van het hof van beroep blijkt dat, enerzijds, dat hof de zelfincriminerende verklaringen heeft geweerd die de beklaagde zonder de bijstand van een advocaat heeft afgelegd en deze, effectief, op geen enkele wijze, in aanmerking heeft genomen om te oordelen of er, niettegenstaande de geweerde zelfincriminerende verhoren, een geheel van ernstige, precieze en met elkaar overeenstemmende vermoedens bestond die boven alle twijfel verheven was en tot de vaststelling van de schuld van de beklaagde kon leiden, en, dat, anderzijds, de appelrechters de gevolgen hebben onderzocht die deze verklaringen, die door een kwetsbare persoon zijn afgelegd, voor het eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel hebben gehad, waarbij zij de andere, voor deze zaak relevante factoren in aanmerking hebben genomen die het Europees Hof van de Rechten van de Mens in zijn arrest van 9 november 2018 heeft vermeld (Beuze t. België, verz. 71409/10), verantwoordt het hof van beroep zijn beslissing dat de beperking van de toegang tot een advocaat in de aan het proces voorafgaande fase, wat de zaak zelf betreft, niet strijdig is met de grond van de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, naar recht; hieruit volgt ook dat de schending van het door artikel 6.3.c EVRM gewaarborgde recht op toegang tot een advocaat, in dit geval het gebrek aan bijstand van een advocaat tijdens de verhoren van de in voorlopige hechtenis geplaatste beklaagde, niet het gevolg is van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden beslissing bestaat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 442quater en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Artikel 6.3.c EVRM - Recht op een eerlijk proces - Recht op toegang tot een advocaat - Draagwijdte - Van zijn vrijheid beroofde verdachte

Het door de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat een verdachte bij zijn verhoor door de politie toegang heeft tot een advocaat indien hij zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, in de zin die het Europees Hof aan dat begrip geeft, wat bijvoorbeeld het geval is wanneer de betrokkene van zijn vrijheid is beroofd omdat hij ervan wordt verdacht een misdrijf te hebben gepleegd en hij daarover wordt ondervraagd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Vordering van het openbaar ministerie - Geen neerlegging in het dossier van de rechtspleging of mededeling aan de inverdenkinggestelde of aan zijn raadsman vóór de rechtszitting

Krachtens artikel 30, § 3, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet doet de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak over het hoger beroep met voorrang boven alle andere zaken; het openbaar ministerie, de inverdenkinggestelde en zijn raadsman worden gehoord; die bepaling bepaalt niet dat de vordering van het openbaar ministerie in het dossier van de rechtspleging moet zijn neergelegd of voor de zitting aan de inverdenkinggestelde of aan zijn raadsman moet zijn meegedeeld (1). (1) Volgens het OM kon het middel niet worden aangenomen, omdat, "wanneer, in het kader van de rechtspleging betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, de inverdenkinggestelde aanvoert dat hij geen inzage heeft gekregen van de nieuwe stukken die in het dossier zijn neergelegd na zijn verschijning voor de raadkamer, uit de keuze die hem is gelaten om de zaak op de rechtszitting te pleiten of te vragen dat de zaak met het oog op de raadpleging van het dossier zou worden verdaagd, geen miskenning van het recht van verdediging kan worden afgeleid" (Cass. 27 november 2013, AR P.13.1841.F, AC 2013, nr. 638). Het middel leek voor het OM bovendien niet ontvankelijk in zoverre "middelen afgeleid uit een schending van het recht van verdediging die aan de feitenrechter hadden kunnen worden voorgelegd, niet voor het eerst voor het Hof kunnen worden aangevoerd [en er] niet blijkt uit de rechtspleging dat de eiser die grief voor de appelrechters heeft aangevoerd" (Cass. 7 september 2016, AR P.16.0452.F, AC 2016, nr. 463, in antwoord op het tweede middel, niet gepubliceerd maar wel beschikbaar op Juportal.be), en evenmin dat hem de mogelijkheid zou zijn ontzegd om voor de appelrechters voormelde grief aan te voeren of om daartoe uitstel van de behandeling van de zaak te vragen.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

10 november 2021

P.21.1374.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.12](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Mondeling verzoek van de inverdenkinggestelde op de rechtszitting - Geen verplichting voor de rechter om hierop te antwoorden

Het onderzoeksgerecht is niet verplicht om te antwoorden op een verzoek dat de inverdenkinggestelde enkel mondeling ter zitting heeft uitgedrukt (1). (1) "De artikelen 149 Grondwet en 780 Gerechtelijk Wetboek zijn niet van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de wettigheid van de voorlopige hechtenis. De verplichting voor de rechter om te antwoorden op de conclusie van de inverdenkinggestelde is in dat geval vastgelegd in artikel 23, 4°, Voorlopige Hechteniswet" (Cass. 13 mei 2020, AR P.20.0469.F, arrest niet gepubliceerd; zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 wat betreft artikel 149 Grondwet en artikel 6.1 EVRM; Cass. 27 oktober 2015, AR P.15.0726.N, AC 2015, nr. 628, waaruit blijkt dat artikel 780, 3°, Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing is in strafzaken; Cass. 20 december 1988, AC 1989, 501, wat betreft de artikelen 97 Grondwet 1831 en 780 Gerechtelijk Wetboek). Wat betreft artikel 97 Grondwet 1831 (149 Grondwet 1994) oordeelt het Hof: "Om voor de strafrechter uitdrukkelijke conclusies aan te brengen, moet de beklaagde ofwel een geschrift houdende zijn conclusies neerleggen, ofwel aan het Hof of aan de rechtbank vragen dat hem akte verleend wordt van zijn mondelinge conclusies" (Cass. 8 juni 1938, AC 1938, 129, met noot L.C. op datum in Pas.; noot A.T. onder Cass. 3 januari 1978, AC 1978, 517). Daarentegen, "bij gebrek aan een geschreven conclusie vanwege de beklaagde of van een mondelinge conclusie waarvan hem akte werd gegeven, is het hof van beroep niet verplicht een antwoord te geven op de grieven die voor dit hof door de beklaagde of door zijn raadsman bij pleidooi werden voorgedragen" (Cass. 6 maart 1972, AC 1971-72, 622). En, "lorsque de sa propre initiative, le greffier rapporte les termes d'une plaidoirie dans un procès-verbal de l'audience, la juridiction n'est pas saisie de conclusions auxquelles elle doit répondre" (J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, p. 207).

10 november 2021

P.21.1374.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.12](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Proces-verbaal - Vaststellingen die gelden tot bewijs van het tegendeel - Wijze van weerlegging van de bijzondere bewijswaarde - Geen tegensprekelijk deskundigenonderzoek

Het tegensprekelijk deskundigenonderzoek is niet de enige wijze van weerlegging van de bijzondere bewijswaarde van een proces-verbaal van vaststelling dat geldt tot bewijs van het tegendeel (1). (1) Zie Cass. 18 januari 2017, AR P.16.1002.F, arrest niet gepubliceerd, met betrekking tot een soortgelijke zaak van vogeljacht: "Geen enkele wets- of verdragsbepaling verbiedt de rechter om uitspraak te doen op basis van een dossier waarin bepaalde gegevens ontbreken of bepaalde stukken op onvolledige wijze zijn opgesteld, mits hij met die gebreken rekening houdt wanneer ze blijken de vrije en volledige uitoefening van het recht van verdediging te kunnen belemmeren. Met toepassing van die regel heeft [het hof van beroep], wat betreft de eerbied voor het recht van verdediging, geoordeeld dat noch de vrijlating van de vogels noch het gebrek aan foto's van die vogels afbreuk doen aan de vaststellingen van de agenten van de anti-stroperij eenheid, die gelden tot bewijs van het tegendeel." Wat betreft de verdwijning of niet-toegankelijkheid van stukken, zie ook Cass. 21 oktober 2020, AR P.19.1310.F, AC 2020, nr. 651, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Beoordeling -

Miskening van het recht op een eerlijke behandeling van de zaak tijdens het vooronderzoek - Invloed

Wanneer de beklaagde voor het vonnisgerecht aanvoert dat zijn recht op een eerlijke behandeling van de zaak tijdens het vooronderzoek werd miskend, beoordeelt de feitenrechter of die aangevoerde miskenning een eerlijke behandeling van de zaak voor hem onmogelijk maakt; de eerlijke behandeling van een strafzaak wordt getoetst aan de rechtspleging in haar geheel, door na te gaan of het recht van verdediging is geëerbiedigd, te onderzoeken of de vervolgte persoon de kans heeft gekregen de geloofwaardigheid van het bewijsmateriaal te betwisten en zich tegen de aanwending ervan te verzetten, te onderzoeken of de omstandigheden waarin de gegevens à charge zijn verkregen twijfels doen rijzen over de geloofwaardigheid of de juistheid ervan, en door de invloed van het onregelmatig verkregen bewijselement op de afloop van de strafvordering in te schatten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Artikel 6.3.c EVRM - Recht op een eerlijk proces - Recht op toegang tot een advocaat - Doel

De door het artikel 6.3.c EVRM minimaal gewaarborgde rechten zijn geen doel op zich; ze dragen bij tot het vrijwaren van het eerlijk karakter van de strafprocedure in haar geheel, zodat de beperking van het recht op toegang tot een advocaat niet zonder meer leidt tot schending van artikel 6 EVRM (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

RECHTBANKEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Aanhangigmaking door een verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Uitwerkingen - Rechtsmacht van het vonnisgerecht

Voor zover de verwijzingsbeschikking geen onwettigheid inzake de bevoegdheid bevat, maakt ze de zaak bij de feitenrechter aanhangig; ze behoudt haar uitwerking zolang ze niet door het Hof wordt vernietigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 130 Wetboek van Strafvordering

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Waals Milieuwetboek - Overtredingen van de derde categorie - Wanbedrijven - Administratieve sanctie opgelegd in geval van niet-vervolgving door het parket - Beroep - Bevoegde rechtbank

Artikel D.151 Waals Milieuwetboek voorziet voor de overtredingen van derde categorie in een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van honderd euro tot honderdduizend euro of slechts één van beide straffen; die misdrijven leveren dus wanbedrijven op en vallen onder de bevoegdheid van de correctionele rechtbank, hoewel het beroep tegen de opgelegde administratieve sanctie, in geval van niet-vervolgving door het parket, krachtens artikel D.164 voor de politierechtbank wordt ingesteld.

- Artt. D151, D162 en D164 Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Procedure tot heropening van de rechtspleging - Met het Verdrag strijdige beslissing over de zaak zelf - Schending als gevolg van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging bestaat - Beoordeling - Eigen beoordelingsbevoegdheid van het Hof van Cassatie

Wanneer het Hof, waarbij een vordering aanhangig is gemaakt met toepassing van artikel 442quater Wetboek van Strafvordering, onderzoekt of de heropening van de rechtspleging moet worden bevolen, doet het geen uitspraak over de gegrondheid van een cassatieberoep maar oefent het een eigen beoordelingsbevoegdheid uit om te oordelen of de bestreden beslissing over de zaak zelf strijdig is met het EVRM en of de vastgestelde schending voortvloeit uit procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel bestaat over de uitkomst van de bestreden beslissing, zonder dat het uitspraak doet over de zaak zelf (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 442quater en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Beoordeling - Criteria

Om te beoordelen of de redelijke termijn binnen dewelke eenieder recht heeft op de berechting van zijn zaak is overschreden, houdt de rechter rekening met de hele duur van de rechtspleging en, wat dat betreft, neemt hij de concrete omstandigheden van de zaak in aanmerking, zoals de complexiteit van de zaak, de houding van elke partij en deze van de gerechtelijke overheden; de eiser kon dus verwachten dat het arrest het foutief karakter van verweerders gedrag zou onderzoeken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 749.

- Art. 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 6, § 1 KB 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen

26 november 2021

C.20.0578.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c EVRM - Recht van verdediging - Recht op toegang tot een advocaat - Doel

De door het artikel 6.3.c EVRM minimaal gewaarborgde rechten zijn geen doel op zich; ze dragen bij tot het vrijwaren van het eerlijk karakter van de strafprocedure in haar geheel, zodat de beperking van het recht op toegang tot een advocaat niet zonder meer leidt tot schending van artikel 6 EVRM (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht om getuigen à

charge en à décharge te doen horen - Toepassingsgebied - Jeugdbescherming - Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag

Krachtens artikel 6.3.d. EVRM heeft eenieder tegen wie een vervolging wegens een misdrijf is ingesteld, het recht de getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen en het oproepen en de ondervraging van getuigen à décharge te doen geschieden onder dezelfde voorwaarden als het geval is met de getuigen à charge; het in die bepaling gewaarborgde recht van verdediging dient te worden toegekend aan de ouder ten aanzien van wie het openbaar ministerie de ontzetting vordert (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 juni 2022 P.22.0094.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht om getuigen à charge en à décharge te doen horen - Toepassingsgebied - Jeugdbescherming - Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag

Krachtens artikel 6.3.d. EVRM heeft eenieder tegen wie een vervolging wegens een misdrijf is ingesteld, het recht de getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen en het oproepen en de ondervraging van getuigen à décharge te doen geschieden onder dezelfde voorwaarden als het geval is met de getuigen à charge; het in die bepaling gewaarborgde recht van verdediging dient te worden toegekend aan de ouder ten aanzien van wie het openbaar ministerie de ontzetting vordert (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 juni 2022 P.22.0094.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht van verdediging - Niet overtuigend bevonden verweer

Uit de omstandigheid dat een verweer niet overtuigend werd bevonden, kan niet worden afgeleid dat het niet zonder belemmering kon worden gevoerd.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

10 november 2021 P.21.0862.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Eerlijk proces - Recht van verdediging - Strafzaken - Proces-verbaal - Vaststellingen die gelden tot bewijs van het tegendeel - Wijze van weerlegging van de bijzondere bewijswaarde - Geen tegensprekelijk deskundigenonderzoek

Het tegensprekelijk deskundigenonderzoek is niet de enige wijze van weerlegging van de bijzondere bewijswaarde van een proces-verbaal van vaststelling dat geldt tot bewijs van het tegendeel (1). (1) Zie Cass. 18 januari 2017, AR P.16.1002.F, arrest niet gepubliceerd, met betrekking tot een soortgelijke zaak van vogeljacht: "Geen enkele wets- of verdragsbepaling verbiedt de rechter om uitspraak te doen op basis van een dossier waarin bepaalde gegevens ontbreken of bepaalde stukken op onvolledige wijze zijn opgesteld, mits hij met die gebreken rekening houdt wanneer ze blijken de vrije en volledige uitoefening van het recht van verdediging te kunnen belemmeren. Met toepassing van die regel heeft [het hof van beroep], wat betreft de eerbied voor het recht van verdediging, geoordeeld dat noch de vrijlating van de vogels noch het gebrek aan foto's van die vogels afbreuk doen aan de vaststellingen van de agenten van de anti-stroperij eenheid, die gelden tot bewijs van het tegendeel." Wat betreft de verdwijning of niet-toegankelijkheid van stukken, zie ook Cass. 21 oktober 2020, AR P.19.1310.F, AC 2020, nr. 651, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Fouten in de uitoefening van het beroep - Aantasting van de eer en de waardigheid van het beroep - Tuchtrechtelijke vervolging

De tuchtrechtelijke vervolging van een arts wegens fouten die hij in de uitoefening van het beroep of naar aanleiding daarvan heeft begaan, houdt steeds het verwijt in de eer en de waardigheid van het beroep te hebben aangetast zodat de arts die opgeroepen wordt om voor de tuchtraad te verschijnen weet of moet weten dat hij zich hierop moet verdedigen.

- Art. 6, 2° KB nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Geneesheren

- Art. 6.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 oktober 2022

D.21.0019.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Beoordeling - Miskening van het recht op een eerlijke behandeling van de zaak tijdens het vooronderzoek - Invloed

Wanneer de beklaagde voor het vonnisgerecht aanvoert dat zijn recht op een eerlijke behandeling van de zaak tijdens het vooronderzoek werd miskend, beoordeelt de feitenrechter of die aangevoerde miskening een eerlijke behandeling van de zaak voor hem onmogelijk maakt; de eerlijke behandeling van een strafzaak wordt getoetst aan de rechtspleging in haar geheel, door na te gaan of het recht van verdediging is geëerbiedigd, te onderzoeken of de vervolgte persoon de kans heeft gekregen de geloofwaardigheid van het bewijsmateriaal te betwisten en zich tegen de aanwending ervan te verzetten, te onderzoeken of de omstandigheden waarin de gegevens à charge zijn verkregen twijfels doen rijzen over de geloofwaardigheid of de juistheid ervan, en door de invloed van het onregelmatig verkregen bewijselement op de afloop van de strafvordering in te schatten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht op toegang tot een advocaat - Schending - Gevolg - Eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel - Beoordelingscriteria

Uit het arrest van het Europees Hof van de Rechten van de Mens van 9 november 2018 (Beuze t. België, verz. 71409/10) blijkt dat, wanneer de beperking van het recht op toegang tot een raadsman niet wordt verantwoord door dwingende redenen, het aan de rechter toekomt te onderzoeken of, in het licht van de omstandigheden van de zaak, die beperking al dan niet heeft geleid tot een onherroepelijke aantasting van het eerlijk karakter van het proces in zijn geheel; die beoordeling van het eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel mag met name de volgende factoren in aanmerking nemen, voor zover ze, gelet op de omstandigheden van de zaak, relevant zijn: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte, bijvoorbeeld omwille van zijn leeftijd of zijn geestelijk vermogen; de wettelijke regeling die bij de procedure voor de vonnisfase hoort en de toelaatbaarheid van de bewijzen in die fase, alsook het al dan niet eerbiedigen van die wettelijke regeling, met dien verstande dat, wanneer een zogenaamde uitsluitingsregel van toepassing is, het zeer onwaarschijnlijk is dat de rechtspleging in haar geheel als oneerlijk zal worden beoordeeld; de vraag of de betrokkene al dan niet over de mogelijkheid beschikt om de authenticiteit van de verzamelde bewijzen te betwisten en zich tegen de overlegging ervan te verzetten; de kwaliteit van de bewijzen en het al dan niet bestaan van twijfels over hun betrouwbaarheid of hun juistheid, gelet op de omstandigheden waarin ze werden verkregen; in het geval van onrechtmatig verzamelde bewijzen, de onwettigheid van die bewijzen en, wanneer deze voortkomt uit een schending van een ander artikel van het Verdrag, de aard van de vastgestelde schending; in het geval van een verklaring, de aard ervan en de vraag of ze dadelijk werd ingetrokken of verbeterd; het gebruik dat van de bewijzen werd gemaakt en, inzonderheid, of ze een overwegend of belangrijk deel van de stukken à charge uitmaken waarop de veroordeling werd gegrond, alsook de bewijskracht van de andere gegevens in het dossier; de vraag of de schuld door beroepsmagistraten, door lekenrechters of door gezworenen werd beoordeeld en de inhoud van de opdrachten en de toelichtingen die aan laatstgenoemden zouden zijn gegeven; de mate waarin, in het openbaar belang, dat specifieke misdrijf onderzocht moet worden en de dader bestraft moet worden; het bestaan van andere procedurele waarborgen in het interne recht en in de interne praktijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Recht op toegang tot een advocaat - Draagwijdte - Van zijn vrijheid beroofde verdachte

Het door de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat een verdachte bij zijn verhoor door de politie toegang heeft tot een advocaat indien hij zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, in de zin die het Europees Hof aan dat begrip geeft, wat bijvoorbeeld het geval is wanneer de betrokkene van zijn vrijheid is beroofd omdat hij ervan wordt verdacht een misdrijf te hebben gepleegd en hij daarover wordt ondervraagd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Recht op toegang tot een advocaat - Schending - Gevolg - Eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel - Beoordelingscriteria

Uit het arrest van het Europees Hof van de Rechten van de Mens van 9 november 2018 (Beuze t. België, verz. 71409/10) blijkt dat, wanneer de beperking van het recht op toegang tot een raadsman niet wordt verantwoord door dwingende redenen, het aan de rechter toekomt te onderzoeken of, in het licht van de omstandigheden van de zaak, die beperking al dan niet heeft geleid tot een onherroepelijke aantasting van het eerlijk karakter van het proces in zijn geheel; die beoordeling van het eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel mag met name de volgende factoren in aanmerking nemen, voor zover ze, gelet op de omstandigheden van de zaak, relevant zijn: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte, bijvoorbeeld omwille van zijn leeftijd of zijn geestelijk vermogen; de wettelijke regeling die bij de procedure voor de vonnisfase hoort en de toelaatbaarheid van de bewijzen in die fase, alsook het al dan niet eerbiedigen van die wettelijke regeling, met dien verstande dat, wanneer een zogenaamde uitsluitingsregel van toepassing is, het zeer onwaarschijnlijk is dat de rechtspleging in haar geheel als oneerlijk zal worden beoordeeld; de vraag of de betrokkene al dan niet over de mogelijkheid beschikt om de authenticiteit van de verzamelde bewijzen te betwisten en zich tegen de overlegging ervan te verzetten; de kwaliteit van de bewijzen en het al dan niet bestaan van twijfels over hun betrouwbaarheid of hun juistheid, gelet op de omstandigheden waarin ze werden verkregen; in het geval van onrechtmatig verzamelde bewijzen, de onwettigheid van die bewijzen en, wanneer deze voortkomt uit een schending van een ander artikel van het Verdrag, de aard van de vastgestelde schending; in het geval van een verklaring, de aard ervan en de vraag of ze dadelijk werd ingetrokken of verbeterd; het gebruik dat van de bewijzen werd gemaakt en, inzonderheid, of ze een overwegend of belangrijk deel van de stukken à charge uitmaken waarop de veroordeling werd gegrond, alsook de bewijskracht van de andere gegevens in het dossier; de vraag of de schuld door beroepsmagistraten, door lekenrechters of door gezworenen werd beoordeeld en de inhoud van de opdrachten en de toelichtingen die aan laatstgenoemden zouden zijn gegeven; de mate waarin, in het openbaar belang, dat specifieke misdrijf onderzocht moet worden en de dader bestraft moet worden; het bestaan van andere procedurele waarborgen in het interne recht en in de interne praktijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vastgoedmakelaar - Kamer van beroep - Beslissing tot schrapping - Aard

De kamer die overgaat tot schrapping van een vastgoedmakelaar op grond van een voorafgaande veroordeling voor misbruik van vertrouwen, legt een maatregel op die met een tuchtsanctie gelijkstaat, en moet daarbij kunnen onderzoeken of het opleggen van de wettelijk voorziene sanctie verzoenbaar is met de dwingende eisen van internationale verdragen en van het interne recht, met inbegrip van de algemene rechtsbeginselen, in het bijzonder om na te gaan of de tuchtsanctie niet onevenredig is met de overtreding (1). (1) Zie Cass. 26 juni 2015, AR D.13.0025.N, AC 2015, nr. 450; Cass. 13 februari 2009, AR C.07.0507.N, AC 2009, nr. 121; Cass. 13 februari 2009, AR F.06.0107.N, AC 2009, nr. 123.

- Art. 62, §§ 1 en 2 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

- Artt. 13, 14, §§1 en 2, tweede lid, en 17, eerste lid Wet 11 februari 2013 houdende organisatie van het beroep van vastgoedmakelaar

- Artt. 9, §§ 1, 3°, 6 en 10 Kaderwet 3 augustus 2007 betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 oktober 2022

D.21.0003.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.9](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Voorwaarde voor de heropening van de rechtspleging - Met het Verdrag strijdige beslissing over de zaak zelf - Schending als gevolg van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging bestaat - Bestreden arrest dat de zelfincriminerende verklaringen weert die zonder advocaat zijn afgelegd - Arrest dat aan de vereisten van de rechtspraak van het Europees Hof voldoet

Aangezien uit de redenen van het arrest van het hof van beroep blijkt dat, enerzijds, dat hof de zelfincriminerende verklaringen heeft geweerd die de beklaagde zonder de bijstand van een advocaat heeft afgelegd en deze, effectief, op geen enkele wijze, in aanmerking heeft genomen om te oordelen of er, niettegenstaande de geweerde zelfincriminerende verhoren, een geheel van ernstige, precieze en met elkaar overeenstemmende vermoedens bestond die boven alle twijfel verheven was en tot de vaststelling van de schuld van de beklaagde kon leiden, en, dat, anderzijds, de appelrechters de gevolgen hebben onderzocht die deze verklaringen, die door een kwetsbare persoon zijn afgelegd, voor het eerlijk karakter van de rechtspleging in haar geheel hebben gehad, waarbij zij de andere, voor deze zaak relevante factoren in aanmerking hebben genomen die het Europees Hof van de Rechten van de Mens in zijn arrest van 9 november 2018 heeft vermeld (Beuze t. België, verz. 71409/10), verantwoordt het hof van beroep zijn beslissing dat de beperking van de toegang tot een advocaat in de aan het proces voorafgaande fase, wat de zaak zelf betreft, niet strijdig is met de grond van de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, naar recht; hieruit volgt ook dat de schending van het door artikel 6.3.c EVRM gewaarborgde recht op toegang tot een advocaat, in dit geval het gebrek aan bijstand van een advocaat tijdens de verhoren van de in voorlopige hechtenis geplaatste beklaagde, niet het gevolg is van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden beslissing bestaat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 442quater en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Vierde Protocol - Artikel 1 - Verbod van vrijheidsbeneming wegens schulden - Autonome probatiestraf - Gepastheid - Verantwoording - In aanmerking nemen van de wijze waarop de beklaagde werk heeft gemaakt van de vergoeding van de door het misdrijf veroorzaakte schade waarvan het bedrag op definitieve wijze werd beslecht

Geen enkele bepaling verbiedt de rechter om bij zijn beoordeling van de gepastheid om een probatiestraf op te leggen, rekening te houden met de wijze waarop de beklaagde werk heeft gemaakt van de vergoeding van de door het misdrijf veroorzaakte schade waarvan het bedrag op definitieve wijze werd beslecht (1). (1) Het OM heeft tot de verwerping van het cassatieberoep geconcludeerd, maar het oordeelde dat het middel, wat hem betreft, niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang omdat het gericht is tegen een overtollige reden, en de hiervan onderscheiden reden met betrekking tot een eerdere probatie, die de eiser niet heeft bekritiseerd, op zich volstaat om de weigering van de appelrechters tot het uitspreken van een autonome probatiestraf te verantwoorden (zie Cass. 14 oktober 2020, AR P.20.0825.F, arrest niet gepubliceerd). De eiser voerde meer bepaald schending aan van artikel 1 Vierde Aanvullend Protocol EVRM dat de vrijheidsbeneming wegens schulden verbiedt.

- Art. 1 Aanvullend protocol nr. 4 bij het EVRM, tot het waarborgen van de bepaalde rechten en vrijheden die reeds in het Verdrag en in het eerste aanvullend protocol daarbij zijn opgenomen, opgemaakt te Straatsburg op 16 september 1963
- Art. 37octies Strafwetboek

10 november 2021

P.21.1051.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.7](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht op toegang tot een advocaat - Draagwijdte - Van zijn vrijheid beroofde verdachte

Het door de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat een verdachte bij zijn verhoor door de politie toegang heeft tot een advocaat indien hij zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, in de zin die het Europees Hof aan dat begrip geeft, wat bijvoorbeeld het geval is wanneer de betrokkene van zijn vrijheid is beroofd omdat hij ervan wordt verdacht een misdrijf te hebben gepleegd en hij daarover wordt ondervraagd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Strafzaken - Straf - Motivering - Wettigheid - Toetsing door het Hof

De rechter bepaalt onaantastbaar, binnen de grenzen van de wet en met een beknopte maar precieze opgave van de redenen voor zijn keuze, de straf waarvan hij meent dat ze in verhouding staat tot de ernst van de bewezen verklaarde misdrijven en de persoonlijkheid van de beklaagde; het Hof gaat na of uit de redenen van de bestreden beslissing niet blijkt dat ze met schending van artikel 3 EVRM werd genomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Strafzaken - Straf - Wettigheid - Vernederend karakter van de straf - Bestaanbaarheid met artikel 3 EVRM - Beoordeling

Hoewel elke strafrechtelijke veroordeling een vernederend karakter kan hebben, houdt het door artikel 3 EVRM opgelegde verbod in dat het vernederende karakter een minimum aan zwaarwichtigheid vertoont, dat wordt beoordeeld naargelang van het geheel van de omstandigheden en meer bepaald van de aard van de straf, de uitvoeringsmodaliteiten ervan of van de context waarin ze wordt opgelegd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Arrest dat akte neemt van de eenzijdige verklaring van de schending van het Verdrag door de regering - Gevolg - Heropening van de rechtspleging

Artikel 442bis Wetboek van Strafvordering staat de veroordeelde toe om de heropening van de rechtspleging te verzoeken, met name wanneer de schending van het EVRM het voorwerp uitmaakt van een verklaring van erkenning door de regering van de Staat die hiervan wordt beschuldigd, het Europees Hof van die erkenning akte neemt en bijgevolg beslist om de zaak van de rol te schrappen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Art. 442bis, tweede lid Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging

Krachtens artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering beveelt het Hof de heropening van de rechtspleging wanneer uit het onderzoek van de vordering blijkt dat, hetzij, de bestreden beslissing over de zaak zelf strijdig is met het EVRM, hetzij de vastgestelde schending het gevolg is van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging bestaat, voor zover de veroordeelde partij zeer ernstige nadelige gevolgen blijft ondervinden die slechts door een heropening kunnen worden hersteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 194.

- Art. 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.21.1300.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16](#)

AC nr. ...

RECHTERLIJK GEWIJSDE

GEZAG VAN GEWIJSDE

***Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Pachtovereenkomst - Omschrijving -
Vonnis gewezen tussen de pachter en de verpachter - Omschrijving als
pachtovereenkomst - Verkoop van het verpachte goed door de verpachter -
Betwisting door de verpachter van de omschrijving als pachtovereenkomst -
Tegenwerpelijkheid van het vonnis ten aanzien van de rechtverkrijgenden onder
bijzondere titel***

De rechtverkrijgenden onder bijzondere titel zijn in de regel geen derden bij de beslissing die is gewezen ten aanzien van hun rechtsvoorganger wanneer zij hun recht verkrijgen na het uitspreken van de beslissing.

- Artt. 23 en 1122 Gerechtelijk Wetboek

11 februari 2022

C.21.0110.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220211.1F.4](#)

AC nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- Beginsel van het recht op tegenspraak - Rechtspleging voor het Hof van Cassatie - Ontwerparrest van de als verslaggever aangeduide raadsheer - Aard - Intern document van het rechtsprekend college, gedekt door de geheimhouding

Het ontwerparrest van de raadsheer-verslaggever, dit is een magistraat van het rechtsprekend college dat met de behandeling van het dossier werd belast, vormt geen door een partij overgelegd stuk dat de rechtsprekende beslissing zou kunnen beïnvloeden, maar een element dat binnen het rechtscollege wordt opgemaakt in het kader van het totstandkomingsproces van de eindbeslissing; een dergelijk intern document van het rechtsprekend college, gedekt door de geheimhouding, kan niet onderworpen zijn aan het beginsel van het recht op tegenspraak (1). (1) Zie EHRM, Manzano Diaz t. België, 18 mei 2021, nr. 26402/17.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

- Beginsel van wapengelijkheid - Draagwijdte - Rechtspleging voor het Hof van Cassatie - Ontwerparrest van de als verslaggever aangeduide raadsheer - Mededeling aan de advocaat-generaal bij het Hof

Het beginsel van wapengelijkheid, dat inhoudt dat geen enkele partij in het geding in omstandigheden wordt geplaatst die haar in een gunstigere of minder voordelige situatie plaatsen dan die van haar tegenpartij, is niet miskend door de omstandigheid dat het ontwerparrest van de als verslaggever aangeduide raadsheer is medegedeeld aan de advocaat-generaal bij het Hof (1). (1) Zie EHRM, Manzano Diaz t. België, 18 mei 2021, nr. 26402/17.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

- Strafzaken - Procedure in cassatie - Verdrag van Aarhus

De artikelen 3.6, 9.2 en 9.3 van het Verdrag van Aarhus (1) vertonen niet de vereiste duidelijkheid en nauwkeurigheid om hierin de wil van de verdragsluitende Staten te ontwaren om, in het cassatiegeding, een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen aan de partij waarvan het Hof de middelen of het verweer aanneemt. (1) Verdrag van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (BS 24 april 2003).

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Procedure in cassatie

De kenmerken die eigen zijn aan het cassatieberoep laten niet toe om de bij artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding op te nemen in de gerechtskosten van de voorziening in cassatie; die vergoeding, die verband houdt met de aard en de omvang van het geschil tussen de partijen voor de bodemrechter, wordt beoordeeld in functie van criteria die, aangezien ze betrekking hebben op de zaak zelf, het Hof zouden verplichten tot een onderzoek waarvoor het niet is bevoegd (1). (1) Cass. 15 maart 2017, AR P.16.1109.F, AC 2017, nr. 186, en verwijzing in noot.

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Ambtshalve herleiding door de rechter

De rechter die, zonder de partijen toe te laten zich hierover uit te spreken, de rechtsplegingsvergoeding ambtshalve vermindert door die te berekenen op basis van het toegekende bedrag in plaats van op het gevorderde bedrag, om een kunstmatige verhoging van die vergoeding te voorkomen, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht (1). (1) Natuurlijk kan, "niettegenstaande wat in het koninklijk besluit [van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding] is bepaald, de rechter de rechtsplegingsvergoeding berekenen op basis van het toegekende veeleer dan op basis van het gevorderde bedrag, als laatstgenoemd bedrag volgt ofwel uit een klaarblijkelijke overwaarding die de normaal bedachtzame en zorgvuldige justitiabele niet zou hebben begaan, ofwel uit een te kwader trouw verrichte verhoging die als enig doel had op artificiële wijze het bedrag van de vordering op te trekken tot de hogere schijf. De straf op rechtsmisbruik beschermt degene die de rechtsplegingsvergoeding verschuldigd is, tegen een veroordeling die alleen ingegeven is door de vordering van de schuldeiser" (Cass. 17 november 2010, AR P.10.0863.F, AC 2010, nr. 681; zie Cass. 15 september 2020, AR P.19.1109.N, AC 2020, nr. 535). Maar, "de rechter die de gevorderde rechtsplegingsvergoeding ambtshalve herleidt en berekent a rato van het percentage van de toegekende vordering 'om het doelbewust verhogen van een vordering om hogere rechtsplegingsvergoeding te bekomen tegen te gaan', zonder de partijen in de gelegenheid te stellen hieromtrent standpunt in te nemen, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht (Cass. 20 november 2012, AR P.12.0203.N, AC 2012, nr. 623, §§18-19; Zie Cass. 22 april 2010, AR C.09.0270.N, AC 2010, nr. 274).

- Artt. 162bis, 194 en 211 Wetboek van Strafvordering

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

ALGEMEEN

Algemeen - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Recht van verdediging - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

Vertaling nog niet beschikbaar De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de rechtsregels die daarop van toepassing zijn; hij moet de juridische aard en gevolgen van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven of de rechtsgevolgen die zij daaraan hebben verbonden, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen, wijzigen of vervangen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd, het voorwerp van de vordering niet wijzigt en daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent; de rechter heeft de plicht ambtshalve de rechtsgronden op te werpen waarvan de toepassing geboden is door de feiten en handelingen die de partijen in het bijzonder hebben aangevoerd tot staving van hun vorderingen of verweer.

- Art. 774 Gerechtelijk Wetboek

3 oktober 2022

S.17.0010.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.1](#)

AC nr. ...

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf - Wettigheid - Toetsing door het Hof - Bestaanbaarheid met artikel 3 EVRM

De rechter bepaalt onaantastbaar, binnen de grenzen van de wet en met een beknopte maar precieze opgave van de redenen voor zijn keuze, de straf waarvan hij meent dat ze in verhouding staat tot de ernst van de bewezen verklaarde misdrijven en de persoonlijkheid van de beklaagde; het Hof gaat na of uit de redenen van de bestreden beslissing niet blijkt dat ze met schending van artikel 3 EVRM werd genomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Onderzoeksgerechten - Mondeling verzoek van de in verdenking gestelde op de rechtszitting - Geen verplichting voor de rechter om hierop te antwoorden

Het onderzoeksgerecht is niet verplicht om te antwoorden op een verzoek dat de inverdenkinggestelde enkel mondeling ter zitting heeft uitgedrukt (1). (1) "De artikelen 149 Grondwet en 780 Gerechtelijk Wetboek zijn niet van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de wettigheid van de voorlopige hechtenis. De verplichting voor de rechter om te antwoorden op de conclusie van de inverdenkinggestelde is in dat geval vastgelegd in artikel 23, 4°, Voorlopige Hechteniswet" (Cass. 13 mei 2020, AR P.20.0469.F, arrest niet gepubliceerd; zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 wat betreft artikel 149 Grondwet en artikel 6.1 EVRM; Cass. 27 oktober 2015, AR P.15.0726.N, AC 2015, nr. 628, waaruit blijkt dat artikel 780, 3°, Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing is in strafzaken; Cass. 20 december 1988, AC 1989, 501, wat betreft de artikelen 97 Grondwet 1831 en 780 Gerechtelijk Wetboek). Wat betreft artikel 97 Grondwet 1831 (149 Grondwet 1994) oordeelt het Hof: "Om voor de strafrechter uitdrukkelijke conclusies aan te brengen, moet de beklaagde ofwel een geschrift houdende zijn conclusies neerleggen, ofwel aan het Hof of aan de rechtbank vragen dat hem akte verleend wordt van zijn mondelinge conclusies" (Cass. 8 juni 1938, AC 1938, 129, met noot L.C. op datum in Pas.; noot A.T. onder Cass. 3 januari 1978, AC 1978, 517). Daarentegen, "bij gebrek aan een geschreven conclusie vanwege de beklaagde of van een mondelinge conclusie waarvan hem akte werd gegeven, is het hof van beroep niet verplicht een antwoord te geven op de grieven die voor dit hof door de beklaagde of door zijn raadsman bij pleidooi werden voorgedragen" (Cass. 6 maart 1972, AC 1971-72, 622). En, "lorsque de sa propre initiative, le greffier rapporte les termes d'une plaidoirie dans un procès-verbal de l'audience, la juridiction n'est pas saisie de conclusions auxquelles elle doit répondre" (J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, p. 207).

10 november 2021

P.21.1374.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.12](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf - Motivering - In aanmerking te nemen gegevens - Vervolgingen of niet-definitieve veroordelingen

In zijn uitspraak over de op te leggen straf mag de rechter acht slaan op de verschillende gegevens van de zaak, met name die welke betrekking hebben op de persoonlijkheid van de beklaagde; hij mag daartoe het bestaan van geseponeerde dossiers, of zelfs van vervolgingen of van veroordelingen waarvan de afloop niet definitief is, in aanmerking nemen, mits hij geen uitspraak doet over het strafbaar karakter ervan, maar ze enkel als inlichtingen beschouwt die aan zijn beoordeling worden overgelaten; die gegevens kunnen bij de straftoemeting in aanmerking worden genomen als waarschuwingen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID

ALGEMEEN

Algemeen - Arbeidsovereenkomstenwet Betaalde Sportbeoefenaars - Loondrempel - Bepaling loon - Tijdstip

Het loon bedoeld in artikel 2, § 1, Arbeidsovereenkomstenwet Betaalde Sportbeoefenaars is het loon dat met zekerheid gekend is bij het sluiten van de overeenkomst en omvat niet de eventuele loonbestanddelen die afhangen van een onzekere gebeurtenis (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 39 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

3 oktober 2022

S.21.0080.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.4](#)

AC nr. ...

Algemeen - Persoon die in het Groothertogdom Luxemburg verblijft - Werknemer in België - Tijdvak van werkloosheid in het Groothertogdom Luxemburg - Belgisch tijdvak van arbeidsongeschiktheid - Socialezekerheidsuitkeringen - Tijdvakken van verzekering die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld - Inaanmerkingneming - Toepasselijk beginsel

De inaanmerkingneming van tijdvakken van verzekering die overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat zijn vervuld, houdt geen verband met het in artikel 5 van de verordening 883/2004/EG vermelde beginsel van de gelijkstelling van uitkeringen, maar met het in artikel 6 van die verordening vermelde beginsel van de samentelling van de perioden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Artt. 5, a) en b), 6, 52, §§ 1, a) en b), en 3, en 56, § 1, c) Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

WERKNEMERS

Werknemers - Bijdrageplicht - Toepassingsgebied - Uitbreiding

Het is niet discriminerend het toepassingsgebied van het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers uit te breiden tot bepaalde categorieën van personen die niet door een arbeidsovereenkomst zijn verbonden, maar die sociaaleconomisch beschouwd "arbeid verrichten in gelijkaardige voorwaarden, als die van een arbeidsovereenkomst", zelfs al zijn zij daarbij niet onderworpen aan het gezag van een andere persoon voor zover daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

- Art. 3, 1° KB 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 2, § 1, 1° Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

17 oktober 2022

S.21.0087.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221017.3N.5](#)

AC nr. ...

Werknemers - Loon - Rechterlijke veroordeling - Gedwongen uitvoering - Brutolonen - Werknemersbijdragen - Verhaal op de werknemer

De gedwongen uitvoering van een rechterlijke veroordeling tot betaling aan de werknemer van een aantal loonbedragen, zelfs wanneer die gedwongen uitvoering het volledig brutobedrag betreft, belet de werkgever niet om de werknemersbijdrage in te houden en slechts het netto-gedeelte in handen van de gerechtsdeurwaarder te betalen; hieruit volgt dat de werkgever die die inhouding niet verricht, nalatig is in de zin van artikel 26, eerste lid, RSZ-wet (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 23, § 1, en 26, eerste lid Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

17 oktober 2022

S.21.0027.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221017.3N.7](#)

AC nr. ...

Werknemers - Uitbreiding - Hoedanigheid van lasthebber - Niet-commerciële organisaties - Handelsvennootschappen - Onderscheid

Anders dan de vennootschapsmandatarissen leveren de mandatarissen in de zin van artikel 3, 1°, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet in feite hun arbeidsprestaties in vrijwel dezelfde voorwaarden als de werknemers; het onderscheid is niet louter gesteund op de rechtsvorm of het doel van de organisatie waarvoor de prestaties worden geleverd, maar op de afhankelijkheidssituatie en de sociaaleconomische toestand van de mandataris die er het gevolg van is.

- Art. 3, 1° KB 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 2, § 1, 1° Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

17 oktober 2022

S.21.0087.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221017.3N.5](#)

AC nr. ...

Werknemers - Pensioen - Recht op het rustpensioen - Verkrijging per kalenderjaar - Naar rata van een breuk van de fictieve of forfaitaire brutolonen - Gelijkstelling van de tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid met tijdvakken van bezoldigde arbeid

De gelijkstelling van de tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid met onder de Belgische wetgeving verrichte tijdvakken van bezoldigde arbeid die recht geven op een Belgisch rustpensioen, betreft de onder de Belgische wetgeving verrichte tijdvakken van onvrijwillige werkloosheid waarvoor de werknemer de bij de Belgische reglementering inzake onvrijwillige werkloosheid bepaalde uitkeringen geniet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 81.

- Art. 5, § 1 KB 23 december 1996 tot uitvoering van de artikelen 15, 16 en 17 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels

- Artt. 24bis, punt 1, en 34, § 1, A, en 2, 1° KB 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Artt. 7, 8 en 9bis KB nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Artt. 15, 16 en 17 Wet 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels

31 januari 2022

S.17.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.1](#)

AC nr. ...

STRAF

ALGEMEEN. STRAF EN MAATREGEL. WETTIGHEID

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Motivering van de straf - In aanmerking te nemen gegevens - Vervolgingen of niet-definitieve veroordelingen

In zijn uitspraak over de op te leggen straf mag de rechter acht slaan op de verschillende gegevens van de zaak, met name die welke betrekking hebben op de persoonlijkheid van de beklaagde; hij mag daartoe het bestaan van geseponeerde dossiers, of zelfs van vervolgingen of van veroordelingen waarvan de afloop niet definitief is, in aanmerking nemen, mits hij geen uitspraak doet over het strafbaar karakter ervan, maar ze enkel als inlichtingen beschouwt die aan zijn beoordeling worden overgelaten; die gegevens kunnen bij de straftoemeting in aanmerking worden genomen als waarschuwingen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Vernederend karakter van de straf - Bestaanbaarheid met artikel 3 EVRM - Beoordeling

Hoewel elke strafrechtelijke veroordeling een vernederend karakter kan hebben, houdt het door artikel 3 EVRM opgelegde verbod in dat het vernederende karakter een minimum aan zwaarwichtigheid vertoont, dat wordt beoordeeld naargelang van het geheel van de omstandigheden en meer bepaald van de aard van de straf, de uitvoeringsmodaliteiten ervan of van de context waarin ze wordt opgelegd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Motivering - Wettigheid - Toetsing door het Hof - Schending van artikel 3 EVRM

De rechter bepaalt onaantastbaar, binnen de grenzen van de wet en met een beknopte maar precieze opgave van de redenen voor zijn keuze, de straf waarvan hij meent dat ze in verhouding staat tot de ernst van de bewezen verklaarde misdrijven en de persoonlijkheid van de beklaagde; het Hof gaat na of uit de redenen van de bestreden beslissing niet blijkt dat ze met schending van artikel 3 EVRM werd genomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

ANDERE STRAFFEN

Andere Straffen - Allerlei - Probatie - Gepastheid - Verantwoording - In aanmerking nemen van de wijze waarop de beklaagde werk heeft gemaakt van de vergoeding

van de door het misdrijf veroorzaakte schade waarvan het bedrag op definitieve wijze werd beslecht - Wettigheid

Geen enkele bepaling verbiedt de rechter om bij zijn beoordeling van de gepastheid om een probatiestraf op te leggen, rekening te houden met de wijze waarop de beklagde werk heeft gemaakt van de vergoeding van de door het misdrijf veroorzaakte schade waarvan het bedrag op definitieve wijze werd beslecht (1). (1) Het OM heeft tot de verwerping van het cassatieberoep geconcludeerd, maar het oordeelde dat het middel, wat hem betreft, niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang omdat het gericht is tegen een overtuigende reden, en de hiervan onderscheiden reden met betrekking tot een eerdere probatie, die de eiser niet heeft bekritiseerd, op zich volstaat om de weigering van de appelrechters tot het uitspreken van een autonome probatiestraf te verantwoorden (zie Cass. 14 oktober 2020, AR P.20.0825.F, arrest niet gepubliceerd). De eiser voerde meer bepaald schending aan van artikel 1 Vierde Aanvullend Protocol EVRM dat de vrijheidsbeneming wegens schulden verbiedt.

- Art. 1 Aanvullend protocol nr. 4 bij het EVRM, tot het waarborgen van de bepaalde rechten en vrijheden die reeds in het Verdrag en in het eerste aanvullend protocol daarbij zijn opgenomen, opgemaakt te Straatsburg op 16 september 1963
- Art. 37octies Strafwetboek

10 november 2021

P.21.1051.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.7](#)

AC nr. ...

AUTRES PEINES**Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwassen - Meerdere daders**

Geen enkele wettelijke bepaling of algemeen rechtsbeginsel verhindert dat meerdere daders die samen een van de in artikel 505, eerste lid, Strafwetboek bedoelde misdrijven hebben gepleegd, gezamenlijk tot de verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwassen worden veroordeeld, voor zover de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring het witgewassen vermogensvoordeel niet te boven gaat; het is in de fase van de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaringen en niet op het ogenblik van de uitspraak ervan dat men zich ervan moet verzekeren dat er geen sprake is van overschrijding (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 505 Strafwetboek

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

SAMENLOOP**Samenloop - Eendaadse - Eenheid van opzet - Beoordeling door de rechter - In aanmerking nemen van een waarschuwing van het gerecht**

Artikel 65 Strafwetboek verbiedt het rechtscollege waarbij de nog te berechten feiten aanhangig zijn gemaakt, niet om te oordelen dat de reeds berechte feiten, die ondanks een waarschuwing van het gerecht nogmaals zijn gepleegd, niet voortvloeien uit het in dat artikel bedoelde enig opzet maar uit de wil om in hetzelfde misdadig gedrag te volharden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 27.

- Art. 65 Strafwetboek

12 januari 2022

P.21.0974.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#)

AC nr. ...

STRAFVORDERING

- Waals Milieuwetboek - Proces-verbaal tot vaststelling van een wanbedrijf - Parket waaraan het geadresseerd is - Parket bevoegd voor de mededeling van de vervolgingsbeslissing aan de gewestelijke milieuadministratie

Artikel D.162 kent aan het parket dat territoriaal bevoegd is voor de wanbedrijven die het bestraft, de hoedanigheid toe van bestemming van het proces-verbaal dat die wanbedrijven vaststelt en belast datzelfde parket met de kennisgeving van zijn vervolgingsbeslissing; uit de wet blijkt niet dat enkel de sectie politieparket van dat parket de vereiste kennisgeving geldig kan verrichten, of nog dat die kennisgeving enkel geldig kan worden verricht door het parket waaraan het proces-verbaal is gestuurd; geen enkele bij wet of decreet ingevoerde bepaling stelt de ontvankelijkheid van de strafvordering afhankelijk van de voorwaarde dat het territoriaal bevoegde parket dat zijn beslissing tot vervolging heeft meegedeeld hetzelfde is als het territoriaal bevoegde parket dat het oorspronkelijke proces-verbaal heeft ontvangen (1). (1) In deze zaak werd het oorspronkelijk proces-verbaal opgesteld in het Duits en geadresseerd aan de procureur des Konings te Eupen, die het heeft doorgestuurd naar de procureur des Konings te Luik, afdeling Verviers, die ratione loci eveneens bevoegd is op grond van artikel 23 Wetboek van Strafvordering, gelet op de woonplaats van de verdachten en de plaats waar sommige feiten werden gepleegd, en die kennisgeving heeft gedaan van de opening van een opsporingsonderzoek aan de sanctionerende ambtenaar van de Waalse gewestelijke milieuadministratie, bevoegd voor de rechtsplegingen in het Frans.

- Art. 23 Wetboek van Strafvordering

- Art. D162 Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - In het Duits opgesteld proces-verbaal dat naar een sanctionerend ambtenaar is gestuurd die niet bevoegd is om van rechtsplegingen in die taal kennis te nemen - Invloed op de ontvankelijkheid van de strafvordering

De omstandigheid dat het oorspronkelijke proces-verbaal, opgesteld in het Duits wegens inbreuken op de boswetgeving, door de verbaliserende overheid werd gestuurd naar een sanctionerend ambtenaar die niet bevoegd is om kennis te nemen van rechtsplegingen in die taal, vormt geen grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering (1). (1) Het eerste middel van de eerste drie eisers voerde meer bepaald aan dat die kennisgeving gericht had moeten zijn aan de sanctionerende ambtenaar van de Waalse gewestelijke milieuadministratie bevoegd voor het Duitstalig gebied. Maar, "geen enkele decretale bepaling verduidelijkt hoe de procureur des Konings aan de gewestelijke milieuadministratie zijn beslissing mededeelt om een opsporingsonderzoek [...] te openen [...]. De gewestelijke overheid die de procureur des Konings volgens artikel D.162, vierde lid, Milieuwetboek, bericht moet geven wanneer hij de strafvordering wenst uit te oefenen, is de gewestelijke milieuadministratie; die bepaling verduidelijkt niet welke ambtenaar of dienst van die administratie door de procureur des Konings op de hoogte moet worden gebracht" (Cass. 1 juni 2016, AR P.16.0303.F, AC 2016, nr. 367).

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

- Waals Milieuwetboek - Overtredingen van de derde categorie - Wanbedrijven - Administratieve sanctie opgelegd in geval van niet-vervolging door het parket - Beroep - Bevoegde rechtbank

Artikel D.151 Waals Milieuwetboek voorziet voor de overtredingen van derde categorie in een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van honderd euro tot honderdduizend euro of slechts één van beide straffen; die misdrijven leveren dus wanbedrijven op en vallen onder de bevoegdheid van de correctionele rechtbank, hoewel het beroep tegen de opgelegde administratieve sanctie, in geval van niet-vervolging door het parket, krachtens artikel D.164 voor de politierechtbank wordt ingesteld.

- Artt. D151, D162 en D164 Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

- Verjaring - Buitengewone verzetstermijn - Schorsing van de verjaring van de strafvordering

Wanneer een verstekvonnis niet aan de beklaagde in persoon is betekend, wordt de verjaringstermijn van de strafvordering, na het verstrijken van de gewone verzetstermijn, geschorst en vervangen door de verjaringstermijn van de straf; de geschorste termijn begint pas opnieuw te lopen vanaf de datum waarop het verzet tegen het verstekvonnis ontvankelijk wordt verklaard, maar het bestaan van de buitengewone verzetstermijn en de toepassing van de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens die termijn zijn niet ondergeschikt aan de uitoefening van het rechtsmiddel van het verzet door de niet-verschenen beklaagde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 179.

- Art. 24, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

9 maart 2022

P.21.0830.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.4](#)

AC nr. ...

TAALGEBRUIK

GERECHTSZAKEN (WET 15 JUNI 1935)

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Taal van het proces-verbaal - Invloed op de taal van de rechtspleging

De taal van de rechtspleging is niet noodzakelijkerwijze dezelfde als de taal van het proces-verbaal (1). (1) Het eerste middel van de eerste drie eisers voerde meer bepaald aan dat die kennisgeving gericht had moeten zijn aan de sanctionerende ambtenaar van de Waalse gewestelijke milieuadministratie bevoegd voor het Duitstalig gebied. Maar, "geen enkele decretale bepaling verduidelijkt hoe de procureur des Konings aan de gewestelijke milieuadministratie zijn beslissing meedeelt om een opsporingsonderzoek [...] te openen [...]. De gewestelijke overheid die de procureur des Konings volgens artikel D.162, vierde lid, Milieuwetboek, bericht moet geven wanneer hij de strafvordering wenst uit te oefenen, is de gewestelijke milieuadministratie; die bepaling verduidelijkt niet welke ambtenaar of dienst van die administratie door de procureur des Konings op de hoogte moet worden gebracht" (Cass. 1 juni 2016, AR P.16.0303.F, AC 2016, nr. 367).

- Artt. 11 en 14 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - In het Duits opgesteld proces-verbaal dat naar een sanctionerend ambtenaar is gestuurd die niet bevoegd is om van rechtsplegingen in die taal kennis te nemen - Invloed op de ontvankelijkheid van de strafvordering

De omstandigheid dat het oorspronkelijke proces-verbaal, opgesteld in het Duits wegens inbreuken op de boswetgeving, door de verbaliserende overheid werd gestuurd naar een sanctionerend ambtenaar die niet bevoegd is om kennis te nemen van rechtsplegingen in die taal, vormt geen grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering (1). (1) Het eerste middel van de eerste drie eisers voerde meer bepaald aan dat die kennisgeving gericht had moeten zijn aan de sanctionerende ambtenaar van de Waalse gewestelijke milieuadministratie bevoegd voor het Duitstalig gebied. Maar, "geen enkele decretale bepaling verduidelijkt hoe de procureur des Konings aan de gewestelijke milieuadministratie zijn beslissing meedeelt om een opsporingsonderzoek [...] te openen [...]. De gewestelijke overheid die de procureur des Konings volgens artikel D.162, vierde lid, Milieuwetboek, bericht moet geven wanneer hij de strafvordering wenst uit te oefenen, is de gewestelijke milieuadministratie; die bepaling verduidelijkt niet welke ambtenaar of dienst van die administratie door de procureur des Konings op de hoogte moet worden gebracht" (Cass. 1 juni 2016, AR P.16.0303.F, AC 2016, nr. 367).

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

TELEGRAAF EN TELEFOON

- Aan een operator verleende vergunning om een mobiel telecommunicatienetwerk te exploiteren - Vordering van het BIPT tot betaling van een recht - Omschrijving

Wanneer het Instituut, op basis van de voorwaarden van de wet van 13 juni 2005 en van het koninklijk besluit van 18 januari 2001 tot uitvoering ervan, het bedrag van het door de operator verschuldigde jaarlijks recht bepaalt, neemt dat Instituut een beslissing die voor de operator bindende rechtsgevolgen heeft die zijn belangen kunnen schaden.

- Artt. 13, § 1, en 24, § 1 KB 18 januari 2001 tot vaststelling van het bestek en van de procedure tot toekenning van vergunningen voor de mobiele telecommunicatiesystemen van de derde generatie
- Art. 14, § 1 Wet 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector
- Art. 30, §§ 1 en 4 Wet 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie

11 februari 2022

C.20.0251.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220211.1F.1](#)

AC nr. ...

TESTAMENT [ZIE: 395 SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN]

- Logiesdecreet 2016 - Comfortclassificatie - Wederrechtelijk gebruik - Onrechtmatig gebruik van de benaming hotel

Het onrechtmatig gebruikmaken van de benaming hotel op zich, zonder vermelding van enige comfortclassificatie, is geen inbreuk waarbij de uitbater wederrechtelijk gebruik maakt van een comfortclassificatie of waarbij hij wederrechtelijk de indruk geeft te beschikken over een comfortclassificatie op grond van het Logiesdecreet 2016 (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 7, § 1, en 12, § 1, 2° Decreet 5 februari 2016 houdende het toeristische logies

14 oktober 2022

C.18.0548.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.1](#)

AC nr. ...

TUSSENKOMST

- Strafzaken - Vrijwillige of gedwongen tussenkomst - Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag - Vrijwillige tussenkomst van de betrokken kinderen - Ontvankelijkheid

De vrijwillige of gedwongen tussenkomst in strafzaken is alleen ontvankelijk op voorwaarde dat een bijzondere wet zulks uitdrukkelijk bepaalt of dat krachtens de wet de strafrechter uitzonderlijk een veroordeling, sanctie of enige andere maatregel tegen een derde mag uitspreken; geen enkele afwijking laat toe dat de betrokken kinderen partij worden in de procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag van een vader of een moeder (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

22 juni 2022

P.22.0094.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Vrijwillige of gedwongen tussenkomst - Procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag - Vrijwillige tussenkomst van de betrokken kinderen - Ontvankelijkheid

De vrijwillige of gedwongen tussenkomst in strafzaken is alleen ontvankelijk op voorwaarde dat een bijzondere wet zulks uitdrukkelijk bepaalt of dat krachtens de wet de strafrechter uitzonderlijk een veroordeling, sanctie of enige andere maatregel tegen een derde mag uitspreken; geen enkele afwijking laat toe dat de betrokken kinderen partij worden in de procedure tot ontzetting uit het ouderlijk gezag van een vader of een moeder (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 444.

- Artt. 32 en 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

22 juni 2022

P.22.0094.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.10](#)

AC nr. ...

UITLEVERING

- Uitlevering gevraagd aan België - Beslissing tot uitvoerbaarverklaring - Opsluiting ter uitvoering van het buitenlands aanhoudingsbevel - Wettelijke basis van de hechtenis

Aangezien artikel 3 Uitleveringswet 1874 met name bepaalt dat, zodra de vreemdeling ter uitvoering van het aanhoudingsbevel of van alle andere akten met dezelfde rechtskracht, uitgevaardigd door de bevoegde buitenlandse overheid, en na behoorlijke betekening ervan, zal zijn opgesloten, de regering het advies zal inwinnen van de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep in het rechtsgebied waarvan de vreemdeling werd aangehouden, en dat bovendien, teneinde zich te voegen naar artikel 5.4 EVRM zoals die bepaling wordt uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, het Hof de vastgehouden vreemdeling toestaat om zijn voorlopige invrijheidstelling te verzoeken, bepaalt de Belgische wet dat de vreemdeling, die van zijn vrijheid is beroofd met het oog op zijn uitlevering, kan worden aangehouden zodra voorlopig uitspraak is gedaan over de uitvoerbaarverklaring van het internationaal aanhoudingsbevel, en dat de vreemdeling, wanneer hij van zijn vrijheid is beroofd door aanhouding of hechtenis, het recht heeft een rechtsmiddel aan te wenden voor een rechtbank, opdat die op korte termijn uitspraak doet over de wettigheid van de hechtenis en de invrijheidstelling beveelt als de hechtenis onwettig is (1). (1) Cass. 1 april 2013, AR P.15.0278.F, AC 2015, nr. 236.

- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

9 maart 2022

P.22.0289.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.15](#)

AC nr. ...

- Door België uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel - Door België geboden waarborgen betreffende de detentievoorwaarden - Arrest van het hof van beroep van de uitvoerende Staat dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel beveelt - Voorlopige hechtenis na de overlevering van de persoon - Handhaving - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheid - Miskening van de bewijskracht van het arrest dat de overlevering van de inverdenkinggestelde beveelt

Wanneer het hof van beroep van de uitvoerende Staat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel heeft bevolen, na te hebben geoordeeld, enerzijds, dat de verzoekende Belgische Staat voorstelt de persoon van wie de overlevering wordt gevraagd in een halfopen gevangenis te plaatsen, in een een- of tweepersons cel met meer dan zeven vierkante meter beschikbare ruimte per persoon en, anderzijds, dat, als het in uitzonderlijke gevallen voorkomt dat de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat de verklaringen van de uitvaardigende lidstaat niet vertrouwt en het Europees aanhoudingsbevel weigert uit te voeren op grond van precieze gegevens, omdat het gevaar bestaat dat de fundamentele rechten van de betrokkene zouden worden miskend, dit gevaar niet bestaat, gelet op de waarborgen die de verzoekende Staat op het hoogste niveau biedt, miskent het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling, dat oordeelt dat dit arrest van het hof van beroep van de uitvoerende Staat bij zijn beslissing om de eiser aan de Belgische autoriteiten over te leveren geen rekening heeft gehouden met de detentievoorwaarden in de gevangenis van Leuze-en-Hainaut, de bewijskracht van die beslissing.

- Uitlevering gevraagd aan België - Beslissing tot uitvoerbaarverklaring - Opsluiting ter uitvoering van het buitenlands aanhoudingsbevel - Verzoek tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

Aangezien artikel 3 Uitleveringswet 1874 met name bepaalt dat, zodra de vreemdeling ter uitvoering van het aanhoudingsbevel of van alle andere akten met dezelfde rechtskracht, uitgevaardigd door de bevoegde buitenlandse overheid, en na behoorlijke betekening ervan, zal zijn opgesloten, de regering het advies zal inwinnen van de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep in het rechtsgebied waarvan de vreemdeling werd aangehouden, en dat bovendien, teneinde zich te voegen naar artikel 5.4 EVRM zoals die bepaling wordt uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, het Hof de vastgehouden vreemdeling toestaat om zijn voorlopige invrijheidstelling te verzoeken, bepaalt de Belgische wet dat de vreemdeling, die van zijn vrijheid is beroofd met het oog op zijn uitlevering, kan worden aangehouden zodra voorlopig uitspraak is gedaan over de uitvoerbaarverklaring van het internationaal aanhoudingsbevel, en dat de vreemdeling, wanneer hij van zijn vrijheid is beroofd door aanhouding of hechtenis, het recht heeft een rechtsmiddel aan te wenden voor een rechtbank, opdat die op korte termijn uitspraak doet over de wettigheid van de hechtenis en de invrijheidstelling beveelt als de hechtenis onwettig is (1). (1) Cass. 1 april 2013, AR P.15.0278.F, AC 2015, nr. 236.

- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

VERBINTENIS

- Ontbindende voorwaarde - Kwijtschelding van schuld onder voorbehoud van terugkeer van de schuldenaar tot beter fortuin

Wanneer kwijtschelding wordt verleend van een schuld onder voorbehoud van terugkeer van de schuldenaar tot beter fortuin, moet de schuld vanaf het ogenblik van de kwijtschelding en zolang de ontbindende voorwaarde van de terugkeer tot beter fortuin zich niet heeft gerealiseerd, als uitgedoofd worden beschouwd (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 1183 en 1234 Oud Burgerlijk Wetboek

21 oktober 2022

F.20.0129.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221021.1N.2](#)

AC nr. ...

VERDOVENDE MIDDELEN [ZIE: 163/01 GENEESKUNDE]

- Artikel 6bis, Drugswet - Huiszoeking - Bestaan van een op heterdaad ontdekt misdrijf

De huiszoeking op grond van artikel 6bis, derde lid Drugswet vereist dat er vooraf ernstige aanwijzingen bestaan dat er verdovende middelen worden vervaardigd, bereid, bewaard of opgeslagen in de lokalen waar ze wordt verricht (1); de toepassing van deze bepaling vereist niet het bestaan van een op heterdaad ontdekt misdrijf wanneer de agenten niet door de bewoner van het pand waren opgeroepen en noch over zijn toestemming, noch over een beschikking van de onderzoeksrechter beschikten. (1) Cass. 18 juni 2019, AR P.19.0588.N, AC 2019, nr. 378.

- Art. 6bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

13 april 2022

P.22.0447.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2F.2](#)

AC nr. ...

VERJARING

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Landverzekering - Rechtstreekse vordering van de benadeelde tegen de aansprakelijkheidsverzekeraar van zijn advocaat - Verjaringstermijn - Aanvang

Bij een rechtstreekse vordering van de benadeelde tegen de aansprakelijkheidsverzekeraar van zijn advocaat wegens het door laatstgenoemde niet tijdig instellen van een vordering in rechte, is het schadeverwekkend feit het ogenblik waarop de verjaring van die vordering is ingetreden.

- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel

4 november 2022

C.22.0133.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221104.1N.5](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Buitengewone verzetstermijn - Schorsing van de verjaring van de straffvordering

Wanneer een verstekvonnis niet aan de beklaagde in persoon is betekend, wordt de verjaringstermijn van de straffvordering, na het verstrijken van de gewone verzettermijn, geschorst en vervangen door de verjaringstermijn van de straf; de geschorste termijn begint pas opnieuw te lopen vanaf de datum waarop het verzet tegen het verstekvonnis ontvankelijk wordt verklaard, maar het bestaan van de buitengewone verzettermijn en de toepassing van de schorsing van de verjaring van de straffvordering tijdens die termijn zijn niet ondergeschikt aan de uitoefening van het rechtsmiddel van het verzet door de niet-verschenen beklaagde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 179.

- Art. 24, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

9 maart 2022

P.21.0830.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.4](#)

AC nr. ...

VERZEKERING

LANDVERZEKERING

Landverzekering - Rechtstreekse vordering van de benadeelde tegen de aansprakelijkheidsverzekeraar van zijn advocaat - Verjaringstermijn - Aanvang

Bij een rechtstreekse vordering van de benadeelde tegen de aansprakelijkheidsverzekeraar van zijn advocaat wegens het door laatstgenoemde niet tijdig instellen van een vordering in rechte, is het schadeverwekkend feit het ogenblik waarop de verjaring van die vordering is ingetreden.

- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel
- Art. 88, § 2, eerste en tweede lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel

4 november 2022

C.22.0133.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221104.1N.5](#)

AC nr. ...

VERZET

- Strafzaken - Buitengewone verzetstermijn - Schorsing van de verjaring van de strafvordering

Wanneer een verstekvonnis niet aan de beklaagde in persoon is betekend, wordt de verjaringstermijn van de strafvordering, na het verstrijken van de gewone verzettermijn, geschorst en vervangen door de verjaringstermijn van de straf; de geschorste termijn begint pas opnieuw te lopen vanaf de datum waarop het verzet tegen het verstekvonnis ontvankelijk wordt verklaard, maar het bestaan van de buitengewone verzettermijn en de toepassing van de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens die termijn zijn niet ondergeschikt aan de uitoefening van het rechtsmiddel van het verzet door de niet-verschenen beklaagde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 179.

- Art. 24, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

9 maart 2022

P.21.0830.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.4](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Beslissing vatbaar voor hoger beroep en verzet - Recht van de beklaagde om het rechtsmiddel te kiezen dat hem het gunstigste lijkt

Geen enkele wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling verbiedt de inverdenkinggestelde het rechtsmiddel te kiezen dat hem het gunstigste voor zijn belangen lijkt, zoals bijvoorbeeld een rechtsmiddel waarmee hij zich op het voordeel van de verjaring van de strafvordering kan beroepen.

- Artt. 187 en 199 Wetboek van Strafvordering

9 maart 2022

P.21.0830.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.4](#)

AC nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN

ALGEMEEN

Algemeen - Rijksregister- of ondernemingsnummer - Niet-vermelding - Nietigheid - Toepassingsgebied

Het vereiste van de vermelding van het rijksregister- of ondernemingsnummer van de partijen geldt niet voor uitspraken in zaken die worden gebracht voor de arbeidsrechten.

- Art. 279(1), 3° Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten
- Art. 780, eerste lid, 2° Gerechtelijk Wetboek

17 oktober 2022

S.21.0033.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221017.3N.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Vermelding van de neerlegging van een conclusie - Verwijzing naar een conclusie die verkeerdelijk aan het dossier is toegewezen - Verschrijving

Wanneer het bestreden arrest verwijst naar een op de correctionele griffie neergelegde conclusie die, als gevolg van een verwisseling van de inschrijvingscodes van de dossiers, verkeerdelijk aan het rechtsplegingsdossier ten laste van de eiser is toegewezen, mag het Hof overeenkomstig artikel 794 Gerechtelijk Wetboek die verschrijving verbeteren (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 28.

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

12 januari 2022

P.21.1271.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.8](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Onderzoeksgerecht - Proces-verbaal van de rechtszitting

De artikelen 783 Gerechtelijk Wetboek (1) en 190ter Wetboek van Strafvordering (2) zijn niet van toepassing op de onderzoeksgerechten. (1) Zie Cass. 23 februari 2011, AR P.10.1811.F, AC 2011, nr. 160: "Artikel 783 van het Gerechtelijk Wetboek is niet toepasselijk in strafzaken.". (2) Artikel 190ter (voorheen artikel 190bis) Wetboek van Strafvordering bepaalt dat "de processen-verbaal van de terechtzitting bij het dossier van het geding worden gevoegd". "In correctionele zaken en politiezaken is het opstellen van een proces-verbaal van de rechtszitting niet voorgeschreven op straffe van nietigheid; het ontbreken van het proces-verbaal leidt alleen tot nietigheid van de beslissing als ze niet zélf de vereiste vermeldingen bevat tot staving van de regelmatigheid van de rechtspleging." (Cass. 26 februari 2014, AR P.13.1696.F, AC 2014, nr. 153; Cass. 1 december 2004, AR P.04.0963.F, AC 2004, nr. 580). Het Hof heeft dit ook beslist in een arrest dat uitspraak doet over het cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Antwerpen (Cass. 15 maart 1988, AR 966, AC 1988, nr. 440).

- Art. 190ter Wetboek van Strafvordering
- Art. 783 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.1374.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.12](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

CASSATIEBEROEP

Cassatieberoep - Hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht - Vordering van het openbaar ministerie tot herroeping van de modaliteit van het elektronisch toezicht - Verzoekschrift van de beklaagde met het oog op invrijheidstelling - Beslissing die uitspraak doet over de vordering van het openbaar ministerie en het verzoekschrift van de beklaagde

Wanneer het hof van beroep door één enkele beslissing de vordering van het openbaar ministerie tot herroeping van de modaliteit van het elektronisch toezicht heeft ingewilligd en de eisen van de beklaagde, vervat in het verzoekschrift tot invrijheidstelling dat door hem werd neergelegd vóór de uitspraak van het hof over de gegrondheid van de vordering van het openbaar ministerie, heeft verworpen, behoudt het rechtsmiddel, in zoverre het gericht is tegen de beslissing die is gewezen krachtens artikel 27 Voorlopige Hechteniswet, zijn bestaansreden en is het cassatieberoep voor het overige ontvankelijk; als het cassatieberoep werd aangenomen, zou de vernietiging van het arrest dat uitspraak heeft gedaan over het verzoekschrift van de beklaagde zich uitstrekken tot de beslissing die de vordering van het openbaar ministerie heeft ingewilligd, wegens het verband tussen de laatstgenoemde beslissing en de beslissing van het onderzoeksgerecht om de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht van de beklaagde na afloop van de regeling van de rechtspleging te handhaven; aldus behoudt het cassatieberoep zijn bestaansreden en is het noch onontvankelijk noch voorbarig.

- Artt. 24bis en 27 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0470.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2F.11](#)

AC nr. ...

Cassatieberoep - Hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht - Vordering van het openbaar ministerie tot herroeping van de modaliteit van het elektronisch toezicht - Beslissing over de vordering van het openbaar ministerie - Cassatieberoep

Uit de samenhang tussen de artikelen 24bis, § 1, derde lid, en 24bis, § 3, Voorlopige Hechteniswet volgt dat geen cassatieberoep openstaat tegen de beslissing die uitspraak doet over de vordering van het openbaar ministerie krachtens artikel 24bis, § 3 en § 4, tweede lid, laatste zin van die wet; er bestaat grond om akte te verlenen van de afstand van het cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing over de vordering van het openbaar ministerie.

13 april 2022

P.22.0470.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2F.11](#)

AC nr. ...

HANDHAVING

Handhaving - Onderzoeksgerechten - Proces-verbaal van de rechtszitting

De artikelen 783 Gerechtelijk Wetboek (1) en 190ter Wetboek van Strafvordering (2) zijn niet van toepassing op de onderzoeksgerechten. (1) Zie Cass. 23 februari 2011, AR P.10.1811.F, AC 2011, nr. 160: "Artikel 783 van het Gerechtelijk Wetboek is niet toepasselijk in strafzaken.". (2) Artikel 190ter (voorheen artikel 190bis) Wetboek van Strafvordering bepaalt dat "de processen-verbaal van de terechtzitting bij het dossier van het geding worden gevoegd". "In correctionele zaken en politiezaken is het opstellen van een proces-verbaal van de rechtszitting niet voorgeschreven op straffe van nietigheid; het ontbreken van het proces-verbaal leidt alleen tot nietigheid van de beslissing als ze niet zélf de vereiste vermeldingen bevat tot staving van de regelmatigheid van de rechtspleging." (Cass. 26 februari 2014, AR P.13.1696.F, AC 2014, nr. 153; Cass. 1 december 2004, AR P.04.0963.F, AC 2004, nr. 580). Het Hof heeft dit ook beslist in een arrest dat uitspraak doet over het cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Antwerpen (Cass. 15 maart 1988, AR 966, AC 1988, nr. 440).

- Art. 190ter Wetboek van Strafvordering
- Art. 783 Gerechtelijk Wetboek

10 november 2021

P.21.1374.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.12](#)

AC nr. ...

Handhaving - Onderzoeksgerechten - Mondeling verzoek van de inverdenkinggestelde op de rechtszitting - Geen verplichting voor de rechter om hierop te antwoorden

Het onderzoeksgerecht is niet verplicht om te antwoorden op een verzoek dat de inverdenkinggestelde enkel mondeling ter zitting heeft uitgedrukt (1). (1) "De artikelen 149 Grondwet en 780 Gerechtelijk Wetboek zijn niet van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de wettigheid van de voorlopige hechtenis. De verplichting voor de rechter om te antwoorden op de conclusie van de inverdenkinggestelde is in dat geval vastgelegd in artikel 23, 4°, Voorlopige Hechteniswet" (Cass. 13 mei 2020, AR P.20.0469.F, arrest niet gepubliceerd; zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 wat betreft artikel 149 Grondwet en artikel 6.1 EVRM; Cass. 27 oktober 2015, AR P.15.0726.N, AC 2015, nr. 628, waaruit blijkt dat artikel 780, 3°, Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing is in strafzaken; Cass. 20 december 1988, AC 1989, 501, wat betreft de artikelen 97 Grondwet 1831 en 780 Gerechtelijk Wetboek). Wat betreft artikel 97 Grondwet 1831 (149 Grondwet 1994) oordeelt het Hof: "Om voor de strafrechter uitdrukkelijke conclusies aan te brengen, moet de beklaagde ofwel een geschrift houdende zijn conclusies neerleggen, ofwel aan het Hof of aan de rechtbank vragen dat hem akte verleend wordt van zijn mondelinge conclusies" (Cass. 8 juni 1938, AC 1938, 129, met noot L.C. op datum in Pas.; noot A.T. onder Cass. 3 januari 1978, AC 1978, 517). Daarentegen, "bij gebrek aan een geschreven conclusie vanwege de beklaagde of van een mondelinge conclusie waarvan hem akte werd gegeven, is het hof van beroep niet verplicht een antwoord te geven op de grieven die voor dit hof door de beklaagde of door zijn raadsman bij pleidooi werden voorgedragen" (Cass. 6 maart 1972, AC 1971-72, 622). En, "lorsque de sa propre initiative, le greffier rapporte les termes d'une plaidoirie dans un procès-verbal de l'audience, la juridiction n'est pas saisie de conclusions auxquelles elle doit répondre" (J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, p. 207).

10 november 2021

P.21.1374.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.12](#)

AC nr. ...

Handhaving - Recht van verdediging - Vordering van het openbaar ministerie - Geen neerlegging in het dossier van de rechtspleging of mededeling aan de inverdenkinggestelde of aan zijn raadsman vóór de rechtszitting

Krachtens artikel 30, § 3, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet doet de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak over het hoger beroep met voorrang boven alle andere zaken; het openbaar ministerie, de inverdenkinggestelde en zijn raadsman worden gehoord; die bepaling bepaalt niet dat de vordering van het openbaar ministerie in het dossier van de rechtspleging moet zijn neergelegd of voor de zitting aan de inverdenkinggestelde of aan zijn raadsman moet zijn meegedeeld (1). (1) Volgens het OM kon het middel niet worden aangenomen, omdat, "wanneer, in het kader van de rechtspleging betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, de inverdenkinggestelde aanvoert dat hij geen inzage heeft gekregen van de nieuwe stukken die in het dossier zijn neergelegd na zijn verschijning voor de raadkamer, uit de keuze die hem is gelaten om de zaak op de rechtszitting te pleiten of te vragen dat de zaak met het oog op de raadpleging van het dossier zou worden verdaagd, geen miskennis van het recht van verdediging kan worden afgeleid" (Cass. 27 november 2013, AR P.13.1841.F, AC 2013, nr. 638). Het middel leek voor het OM bovendien niet ontvankelijk in zoverre "middelen afgeleid uit een schending van het recht van verdediging die aan de feitenrechter hadden kunnen worden voorgelegd, niet voor het eerst voor het Hof kunnen worden aangevoerd [en er] niet blijkt uit de rechtspleging dat de eiser die grief voor de appelrechters heeft aangevoerd" (Cass. 7 september 2016, AR P.16.0452.F, AC 2016, nr. 463, in antwoord op het tweede middel, niet gepubliceerd maar wel beschikbaar op Juportal.be), en evenmin dat hem de mogelijkheid zou zijn ontzegd om voor de appelrechters voormelde grief aan te voeren of om daartoe uitstel van de behandeling van de zaak te vragen.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

10 november 2021

P.21.1374.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.12](#)

AC nr. ...

Handhaving - Door België uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel - Door België geboden waarborgen betreffende de detentievoorwaarden - Arrest van het hof van beroep van de uitvoerende Staat dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel beveelt - Voorlopige hechtenis na de overlevering van de persoon - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheid - Miskennis van de bewijskracht van het arrest dat de overlevering van de inverdenkinggestelde beveelt

Wanneer het hof van beroep van de uitvoerende Staat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel heeft bevolen, na te hebben geoordeeld, enerzijds, dat de verzoekende Belgische Staat voorstelt de persoon van wie de overlevering wordt gevraagd in een halfopen gevangenis te plaatsen, in een een- of tweepersoonscel met meer dan zeven vierkante meter beschikbare ruimte per persoon en, anderzijds, dat, als het in uitzonderlijke gevallen voorkomt dat de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat de verklaringen van de uitvaardigende lidstaat niet vertrouwt en het Europees aanhoudingsbevel weigert uit te voeren op grond van precieze gegevens, omdat het gevaar bestaat dat de fundamentele rechten van de betrokkene zouden worden miskend, dit gevaar niet bestaat, gelet op de waarborgen die de verzoekende Staat op het hoogste niveau biedt, miskent het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling, dat oordeelt dat dit arrest van het hof van beroep van de uitvoerende Staat bij zijn beslissing om de eiser aan de Belgische autoriteiten over te leveren geen rekening heeft gehouden met de detentievoorwaarden in de gevangenis van Leuze-en-Hainaut, de bewijskracht van die beslissing.

9 maart 2022

P.22.0286.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.13](#)

AC nr. ...

VORDERING IN RECHTE

- Rechtmatig belang - Ongeoorloofde toestand - Toepassing

Hoewel degene die het behoud nastreeft van een toestand in strijd met de openbare orde of van een onrechtmatig voordeel, niet doet blijken van een rechtmatig belang, heeft de loutere omstandigheid dat de eiser zich in een ongeoorloofde toestand bevindt, niet tot gevolg dat hij niet kan bogen op de krenking van een rechtmatig belang (1). (1) Zie Cass. 10 maart 2022, AR C.21.0317.N, AC 2022, nr. 188; Cass. 30 november 2020, AR C.20.0008.F, AC 2020, nr. 730; Cass. 28 mei 2020, AR C.19.0288.N-C.19.0302.N, AC 2020, nr. 333; Cass. 8 maart 2018, AR C.17.0390.N, AC 2018, nr. 163, met concl. van advocaat-generaal Ch. VANDEWAL.

- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek

4 november 2022

C.21.0547.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221104.1N.6](#)

AC nr. ...

- Vereniging van mede-eigenaars - Appartementsrecht - Groep van gebouwen - Rechtspersoonlijkheid - Aard

Waar de vereniging van mede-eigenaars pas actieve rechtspersoonlijkheid verwerft bij publicatie van de statuten, bestaat zij voordien als feitelijke vereniging die beschikt over een passieve rechtspersoonlijkheid waarop derden zich kunnen beroepen (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 577-3, eerste en vierde lid, en 577-5, §§ 1 en 2 Oud Burgerlijk Wetboek

14 oktober 2022

C.22.0011.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221014.1N.3](#)

AC nr. ...

VREEMDELINGEN

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Opeenvolgende hechtenistitels - Wettigheidscontrole - Feitelijke vergissing in beide beslissingen - Tweede beslissing die wettig met reden omkleed blijft door andere redenen

Aangezien de eerste titel van vrijheidsberoving niet meer van kracht was op het tijdstip waarop zij uitspraak hebben gedaan en het arrest wettig beslist dat de tweede vasthoudingsbeslissing, niettegenstaande dat ze die vergissing overneemt, wettig met redenen omkleed blijft door de overige in de beslissing vermelde redenen, dienden de rechters in hoger beroep niet te beslissen dat de feitelijke vergissing, waarvan zij het bestaan in de twee opeenvolgende beslissingen hebben vastgesteld, de onwettigheid van eisers vasthouding tot gevolg had.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Opeenvolgende hechtenistitels - Wettigheidscontrole - Verwerping van het cassatieberoep tegen de beslissing die de tweede titel geldig verklaart - Middel gericht tegen het arrest dat uitspraak doet over de eerste hechtenistitel - Ontvankelijkheid

Wanneer, door de verwerping van het cassatieberoep tegen een navolgend arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over de wettigheid van een nieuwe vasthoudingstitel die ten aanzien van de eiser werd uitgevaardigd, de rechter op verwijzing, in de veronderstelling dat het middel gegrond zou zijn, niet zou kunnen beslissen dat de onwettigheid waarmee de eerdere maatregel van vrijheidsberoving is aangetast van die aard is dat ze de nieuwe titel ongeldig maakt, omdat het tweede arrest wettig beslist dat de aangevoerde onregelmatigheid met betrekking tot de eerste titel de wettigheid van de navolgende vasthoudingsbeslissing niet aantast, is het middel dat tegen het eerste arrest wordt aangevoerd bij gebrek aan belang niet ontvankelijk.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Hechtenistitel - Wettigheidscontrole - Beslissing gegrond op meerdere redenen, waarvan één onwettige

Uit geen enkele wettelijke of verdragsbepaling volgt dat het rechtscollege van de rechterlijke orde dat de wettigheid van een met toepassing van de Vreemdelingenwet genomen administratieve beslissing tot vrijheidsberoving moet nagaan, verplicht is te oordelen dat de vasthoudingstitel onwettig is, en de vreemdeling terug in vrijheid moet stellen, wanneer het vaststelt dat de voormelde beslissing berust op twee of meerdere redenen, waarvan er slechts één of sommige onwettig zijn, en het blijkt dat de administratieve overheid dezelfde beslissing zou hebben genomen indien ze enkel de wettige reden of redenen in aanmerking had genomen.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Toepasselijke bepalingen - Verklaring van de regering gericht aan het Comité van ministers van de Raad van Europa - Voornemen om een hervorming van de wetgeving voor te stellen - Toekomstige rechtsnormen -

Toepassing door de rechter

Een verklaring gericht aan het Comité van ministers van de Raad van Europa, waarin de regering haar voornemen meedeelt om een hervorming voor te stellen van de wetgeving op de controle door de rechterlijke macht van de wettigheid van vrijheidsberovende maatregelen in de gevallen bepaald door de Vreemdelingenwet, kan de rechtbanken van de rechterlijke orde niet toelaten om toepassing te maken van toekomstige rechtsnormen die de wetgever nog niet heeft goedgekeurd en die nog geen deel uitmaken van het geldende recht op het tijdstip dat zij over de voor hen ingestelde rechtsmiddelen uitspraak moeten doen.

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Opeenvolgende hechtenistitels - Wettigheidscontrole - Aangevoerde onwettigheid van de eerste beslissing tot vasthouding van een vreemdeling - Opeenvolgende arresten die over de kwestie uitspraak doen - Cassatieberoepen - Samenhang - Voeging van de zaken

Wanneer twee arresten waartegen een van zijn vrijheid beroofde vreemdeling cassatieberoep heeft ingesteld, uitspraak doen over de gevolgen van de aangevoerde onwettigheid van de eerste beslissing tot vasthouding van een vreemdeling, waarbij het ene arrest zich onbevoegd verklaart om te beslissen of deze onwettigheid van die aard is dat ze de tweede vasthoudingstitel onwettig maakt, en het andere zich bevoegd acht en over die kwestie uitspraak doet, is er sprake van samenhang tussen beide zaken die verantwoordt dat ze samen worden behandeld.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

22 juni 2022

P.22.0766.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.9](#)

AC nr. ...

WEGVERKEER

WEGVERKEERSWET

Wetsbepalingen - Art. 62 - Vaststellingen door een bevoegde agent - Bevoegde agent - Begrip - Hoedanigheid van assistent, CRT-viewer

Uit de samenhang tussen artikel 3 Wegverkeersreglement, artikel 62, eerste lid, Wegverkeerswet, artikel 7 van de wet van 26 april 2002 houdende de essentiële elementen van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse andere bepalingen met betrekking tot de politiediensten en artikel 138bis Wet Geïntegreerde Politiedienst volgt dat de hoedanigheid van "assistent, CRT-viewer" van de opsteller van een inzake het toezicht op de Wegverkeerswet opgesteld proces-verbaal noodzakelijkerwijs impliceert dat de agenten die deze functie uitoefenen, bevoegd zijn om toe te zien op de toepassing van laatstgenoemde wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 180.

- Art. 138bis Wet 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus
- Art. 7 Wet 26 april 2002 houdende de essentiële elementen van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse andere bepalingen met betrekking tot de politiediensten
- Art. 62, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 3 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

9 maart 2022

P.21.1457.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.8](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 65 - Artikel 65/1 - Bevel tot betalen - Beroep bij de politierechtbank - Feit dat niet bewezen is verklaard door de rechter

Uit artikel 65/1, § 2, achtste lid, Wegverkeerswet, zoals gewijzigd door artikel 29, 2°, van de wet van 28 november 2021, volgt dat wanneer de politierechtbank of, in hoger beroep, de correctionele rechtbank, het in het bevel tot betalen strafbaar gestelde feit niet bewezen verklaart, ze geen toepassing van de strafwet dient te maken, maar het beroep gegrond moet verklaren en het bevel tot betalen als niet-bestaande moet beschouwen.

- Art. 65/1, § 2, achtste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

22 juni 2022

P.22.0467.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220622.2F.6](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 34 - Alcoholintoxicatie - Bloedproef met het oog op het bepalen van het alcoholgehalte - Niet-naleving van vormvoorwaarden - Uitsluiting van bewijs

Krachtens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering wordt enkel tot nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement besloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs aantast of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces; uit deze bepaling volgt dat wanneer de niet-nageleefde vormvoorwaarde niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven, de begane onregelmatigheid niet noodzakelijkerwijs de uitsluiting van het bewijs tot gevolg heeft en dat in een dergelijk geval de rechter concreet moet nagaan of de aangevoerde onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs aantast of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces, wat hij op onaantastbare wijze beoordeelt op basis van de gegevens van de zaak (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 181.

- Artt. 1 tot en met 10 KB 10 juni 1959 betreffende de bloedproef met het oog op het bepalen van het alcoholgehalte en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de wet van 15 april 1958 tot wijziging van het Wetboek, van strafvordering, van de wet van 1 augustus 18
- Art. 34, § 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

9 maart 2022

P.21.1595.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.6](#)

AC nr. ...

WERKLOOSHEID

GERECHTIGDE

Gerechtigde - Inschakelingsuitkeringen - Verlenging - VDAB - Aangepast traject

Wanneer aan een door artikel 63, § 2, vierde lid, 4°, Werkloosheidsbesluit beoogde jonge werknemer die een door de RVA-arts erkende blijvende arbeidsongeschiktheid van ten minste 33 pct. vertoont, geen aan zijn verminderde arbeidsgeschiktheid aangepast traject wordt aangeboden, niet omwille van een weigerachtige houding van de betrokkene, maar omdat de VDAB geen aangepast traject kan aanbieden, om welke reden ook, kan de betrokken jonge werknemer niet worden geacht niet positief mee te werken in een door de VDAB georganiseerd of erkend aangepast traject en aldus voldoet aan de in artikel 63, § 2, vierde lid, 4°, bepaalde voorwaarden.

- Artt. 36 en 63, § 2, eerste en vierde lid KB 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

3 oktober 2022

S.17.0073.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.2](#)

AC nr. ...

RECHT OP UITKERING

Recht op uitkering - Militair - Terugkeer naar het burgerleven - Wachtijd en bijdragebetaling - Wet 6 februari 2003 - Werking in de tijd

De wet van 6 februari 2003 houdende sociale bepalingen voor militairen die terugkeren naar het burgerleven strekt ertoe ervoor te zorgen dat de beoogde militairen bij hun terugkeer naar het burgerleven voldoen aan de voorwaarden inzake wachtijd en bijdragebetaling om uitkeringsgerechtigd te zijn in de werkloosheidsverzekering en de ziekte- en invaliditeitsverzekering voor werknemers, sector uitkeringen, en de moederschapsverzekering; uit de strekking van voormelde wet en de toepassingsvoorwaarden die zij bepaalt, volgt dat deze wet slechts van toepassing is op militairen die na haar inwerkingtreding naar het burgerleven zijn teruggekeerd.

- Artt. 1, 2 en 4, § 4 Wet 28 juni 1960 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de personen die bij het leger tijdelijke diensten volbracht hebben

- Artt. 14, 15 en 16, § 1 Wet 6 februari 2003 houdende sociale bepalingen voor militairen die terugkeren naar het burgerleven

3 oktober 2022

S.17.0010.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.1](#)

AC nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN

GEVOLGEN VAN INTERNATIONALE NORMEN

Gevolgen van internationale normen - Voorrang op internrechtelijke wettelijke of grondwettelijke bepalingen - Voorwaarde - Rechtstreekse werking

De voorrang van een internationaal verdrag op internrechtelijke wettelijke of grondwettelijke bepalingen veronderstelt dat de internationale rechtsnorm rechtstreekse werking heeft, met andere woorden dat die norm aan particulieren rechten kan verlenen waarop deze zich rechtstreeks voor de nationale rechter kunnen beroepen zonder dat ze voorafgaandelijk uitvoeringsmaatregelen behoeven in de interne rechtsorde (1). (1) Zie Cass. 27 mei 1971, Pas. 1971, 886 (in de rechtsleer vaak geciteerd als het "arrest Franco-Suisse Le Ski"); Cass. 13 mei 1996, AR S.95.0119.N, AC 1996, nr. 173.

10 november 2021

P.21.0862.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.4](#)

AC nr. ...

WERKING IN DE TIJD EN IN DE RUIMTE

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Militair - Terugkeer naar het burgerleven - Werkloosheidsuitkering - Recht op uitkering - Wachtijd en bijdragebetaling - Wet 6 februari 2003 - Werking in de tijd

De wet van 6 februari 2003 houdende sociale bepalingen voor militairen die terugkeren naar het burgerleven strekt ertoe ervoor te zorgen dat de beoogde militairen bij hun terugkeer naar het burgerleven voldoen aan de voorwaarden inzake wachtijd en bijdragebetaling om uitkeringsgerechtigd te zijn in de werkloosheidsverzekering en de ziekte- en invaliditeitsverzekering voor werknemers, sector uitkeringen, en de moederschapsverzekering; uit de strekking van voormelde wet en de toepassingsvoorwaarden die zij bepaalt, volgt dat deze wet slechts van toepassing is op militairen die na haar inwerkingtreding naar het burgerleven zijn teruggekeerd.

- Artt. 1, 2 en 4, § 4 Wet 28 juni 1960 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de personen die bij het leger tijdelijke diensten volbracht hebben

- Artt. 14, 15 en 16, § 1 Wet 6 februari 2003 houdende sociale bepalingen voor militairen die terugkeren naar het burgerleven

3 oktober 2022

S.17.0010.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221003.3N.1](#)

AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Verklaring van de regering gericht aan het Comité van ministers van de Raad van Europa - Voornemen om een hervorming van de wetgeving voor te stellen - Toekomstige rechtsnormen - Toepassing door de rechter

Een verklaring gericht aan het Comité van ministers van de Raad van Europa, waarin de regering haar voornemen meedeelt om een hervorming voor te stellen van de wetgeving op de controle door de rechterlijke macht van de wettigheid van vrijheidsberovende maatregelen in de gevallen bepaald door de Vreemdelingenwet, kan de rechtbanken van de rechterlijke orde niet toelaten om toepassing te maken van toekomstige rechtsnormen die de wetgever nog niet heeft goedgekeurd en die nog geen deel uitmaken van het geldende recht op het tijdstip dat zij over de voor hen ingestelde rechtsmiddelen uitspraak moeten doen.

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking van de wet in de tijd - Deficiënties van wisselagenten of beursvennootschappen vóór 1 januari 1991 - Aanvraag tot tegemoetkoming van het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten - Gedeeltelijke betaling - Indeplaatsstelling van het Fonds - Samenloop van de schuldeiser en van het Fonds ten aanzien van de gefailleerde - Rang van de schuldeiser ten aanzien van het Fonds - Beginsel - Recht van voorrang van de schuldeiser - Nieuwe wet - Gelijke rang - Werking van de wet in de tijd

Uit artikel 35 van de wet van 17 december 1998 volgt dat de wetgever, voor wat betreft de tegemoetkomingen naar aanleiding van de deficiënties van wisselagenten vóór 1 januari 1991, de regels heeft willen handhaven die van kracht waren op de datum waarop die deficiënties zich hebben voorgedaan en heeft hij bijgevolg, door de regel van artikel 8 van het algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten te handhaven, krachtens welke artikel 1252 Oud Burgerlijk Wetboek van toepassing is op de tegemoetkomingen die op grond van dat reglement worden toegekend, die tegemoetkomingen willen uitsluiten van de toepassing van artikel 62 van de wet van 4 december 1990 (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 78.

- Art. 8, § 1 Algemeen reglement van de Waarborgkas van de wisselagenten, goedgekeurd bij MB 5 augustus 1988

- Artt. 34 en 35 Wet 17 december 1998 tot oprichting van een beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten en tot reorganisatie van de beschermingsregelingen voor deposito's en financiële instrumenten

- Artt. 60, § 1, eerste lid, en § 2, en 62, tweede lid Wet 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten

- Art. 71bis, § 1, eerste lid, en § 4 Wetboek van Koophandel

- Art. 1252 Oud Burgerlijk Wetboek

WETTIGHEID VAN BESLUITEN EN VERORDENINGEN

Wettigheid van besluiten en verordeningen - Wet 5 mei 2007 - Telastleggingen bedoeld in de artikelen 5 en 8 van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 - Verbod op samenscholingen en verbod om zich onnodig op de openbare weg te bevinden - Wettigheid

De wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid strekt tot de bescherming van de bevolking wanneer deze door rampen of door noodlottige situaties is bedreigd, ongeacht de aard van de aldus beoogde rampspoed; een noodtoestand die is voortgekomen uit een potentieel voor de gehele bevolking levensbedreigende epidemie of pandemie, zoals de pandemie betreffende het coronavirus COVID-19, dient te worden beschouwd als een ramp of een noodlottige situatie die kan leiden tot een voor personen bedreigende situatie; de voormelde pandemie kan derhalve het uitvaardigen van maatregelen met toepassing van het voornoemde artikel 182, eerste lid, verantwoorden; de bewoordingen van de telastleggingen bedoeld in de artikelen 5 en 8 van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken (1), namelijk het verbod op samenscholingen en het verbod om zich onnodig op de openbare weg te bevinden, staan zeker niet letterlijk vermeld in de omschrijving van de door de wet aan de minister toevertrouwde maatregelen tot opvoeding en evacuatie van de bevolking; aangezien het enige doel van de in de strafvervolging bedoelde verbodsbepalingen erin bestaat de verspreiding van een noodlottig virus te verhinderen door het contact tussen de personen te beperken, vallen ze evenwel onder de bevoegdheid van de minister om de bevolking een verbod of een bevel op te leggen wanneer het, ten gevolge van een ramp of een noodlottige situatie, en teneinde de civiele veiligheid van de burgers te beschermen, noodzakelijk is hen te verwijderen van plaatsen die een bedreiging vormen voor hun gezondheid en veiligheid of hen te verbieden zich te verplaatsen; dergelijke maatregelen beantwoorden derhalve aan de bepaling van artikel 182 van de wet die toelaat de bevolking te verbieden om op plaatsen te komen die bijzonder aan het gevaar zijn blootgesteld (2). (1) Ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, herhaaldelijk gewijzigd vóór de opheffing ervan door artikel 25 van het ministerieel besluit van 5 juni 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken. (2) Zie Cass. (voltallig) 28 september 2021, AR P.21.1129.N, AC 2021, nr. 594, met concl. van advocaat-generaal WINANTS.

- Artt. 5 en 8 MB 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken

- Artt. 3, 182 en 187 Wet 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid

10 november 2021

P.21.0931.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211110.2F.3](#)

AC nr. ...

Wettigheid van besluiten en verordeningen - Parkeerretributie - Bekendmaking - Aanplakking

In de zin van artikel L1133-1 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie moet aanplakking worden begrepen als een permanente wijze van bekendmaking waardoor de belanghebbenden te allen tijde kunnen kennisnemen van het bestaan van een reglement of een verordening waarvan zij, als zij dat wensen, de inhoud kunnen vernemen op de plaats die in de aanplakking is aangeduid (1). (1) Zie Cass. 20 december 2018, AR F.17.0148.F, AC 2018, nr. 731, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal HENKES op datum in Pas.

- Art. L 1133-1 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

4 maart 2022

C.21.0440.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220304.1F.10](#)

AC nr. ...

WOONPLAATS

- Huiszoeking - Artikel 6bis, Drugswet - Bestaan van een op heterdaad ontdekt misdrijf

De huiszoeking op grond van artikel 6bis, derde lid Drugswet vereist dat er vooraf ernstige aanwijzingen bestaan dat er verdovende middelen worden vervaardigd, bereid, bewaard of opgeslagen in de lokalen waar ze wordt verricht (1); de toepassing van deze bepaling vereist niet het bestaan van een op heterdaad ontdekt misdrijf wanneer de agenten niet door de bewoner van het pand waren opgeroepen en noch over zijn toestemming, noch over een beschikking van de onderzoeksrechter beschikten. (1) Cass. 18 juni 2019, AR P.19.0588.N, AC 2019, nr. 378.

- Art. 6bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

13 april 2022

P.22.0447.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2F.2](#)

AC nr. ...
